362

EDITURA UNIVERS

GLOBUS

Dinis Machado

Ce spune Molero

În Portugalia contemporană, *Ce spune Molero* al lui Dinis Machado, apărut în 1977, a fost considerat ca o „carte-bombă", o „operă-explozie", o „emoţie-şoc" (expresiile aparţin criticilor Luiz Pacheco si Margarida Schiappa). Ediţiile s-au succedat rapid, personajele au intrat în mitologia cotidianului, s-au făcut comparaţii cu Gabriel García Márquez, s-a vorbit ca de un eveniment cu „dimensiuni incalculabile pentru perspectiva care va trebui să-l situeze în contextul romanului portughez contemporan" (Luís de Miranda Rocha).

Într-o atmosferă de mister ce se desluşeşte cu încetul — autorul neexplicînd niciodată nimic — prin intermediul a numeroase reveniri în trecut, digresiuni, aluzii şi referiri, romanul se încheagă pasionat, ca o vertiginoasă cavalcadă de episoade cu zeci de personaje, într-un registru cînd comic, cînd tragic, cînd liric şi cînd oniric, cu suprapuneri ale suprarealului peste real, ale fantasticului peste cotidian.

Lei 4,50

7

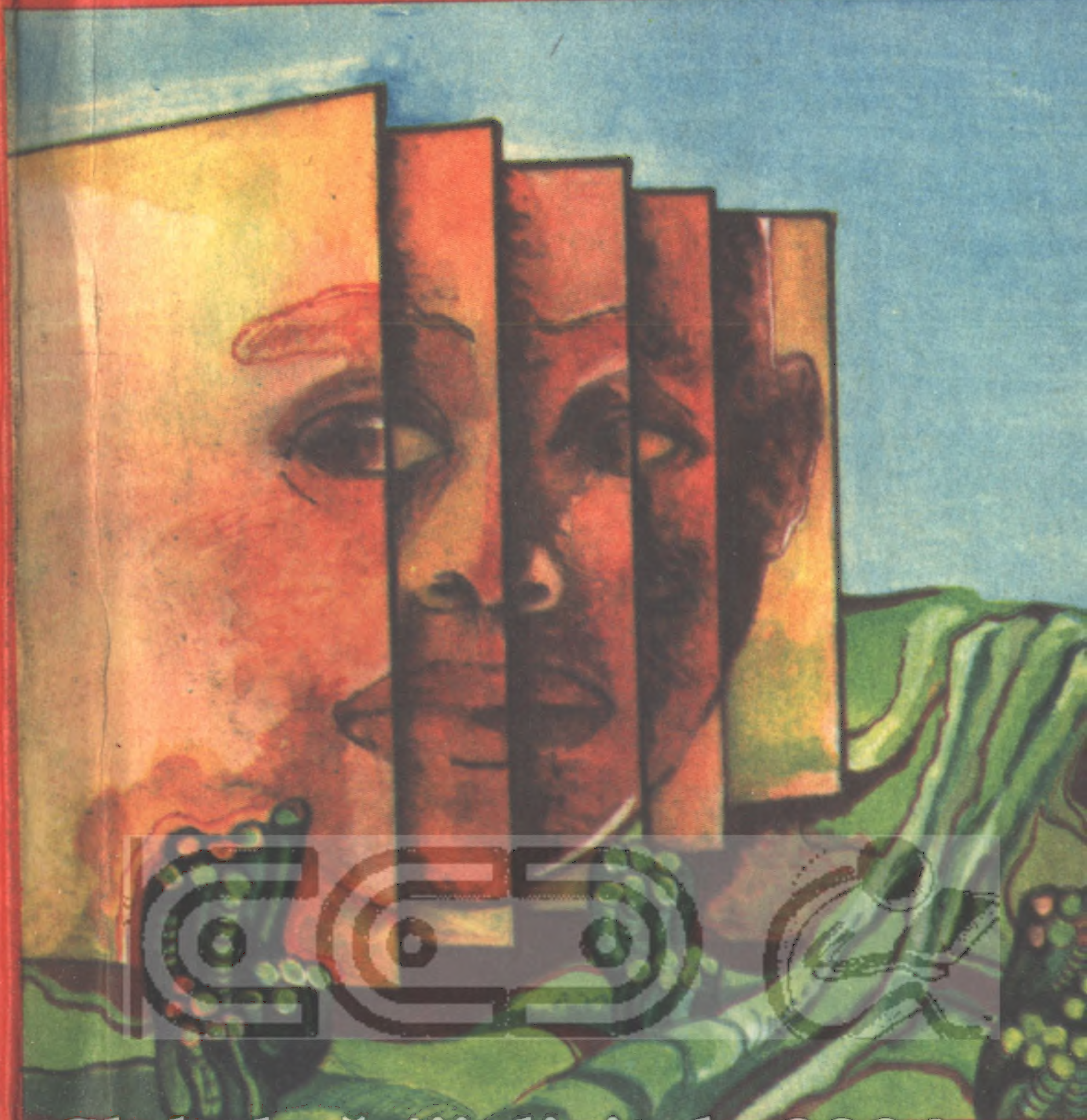
DINIS MACHADO CE SPUNE MOLERO

1981

DINIS MACHADO

CE SPUNE MOLERO

Colecţia GLOBUS/Editura Univers

COPERTA COLECȚIEI: ION STATE
Grafica: Viorel Popescu.
Ilustrația: Silvia Coțovanu Muntenescu

GLOBUS

DINIS MACHADO

CE SPUNE MOLERO

Traducere de MICAELA GHIȚESCU

EDITURA UNIVERS

București

1981

Soţiei mele,
fiicei mele,
tatălui meu
şi prietenilor mei.

O, țară de cristal, ce departe mă aflu acum,
mi-aș da venitul pe un an pentru o clipă din
inocența-mi pierdută.

(Molero, la pagina zero)

— A avut o copilărie ciudată, spuse Austin.

— În ultimă analiză, toate copilăriile sînt așa, spuse Mister DeLuxe.

— Molero zice, făcu Austin, că cea a Băiatului a fost deosebit de ciudată, din cauza mediului, care a făcut din el, simultan, actor și spectator al propriei sale creșteri, atît în sinea lui. cît și în exterior, legat de ce-l înconjura și distant totodată, de parcă un elastic l-ar fi îndepărtat de trupul pe care-l transporta cu sine și l-ar fi proiectat apoi adeseori cu brutalitate contra realității aceluiași trup, încît se producea atunci acel clocot violent între ce era de fapt și spuma a ce ar fi putut să fie, aripă fragedă zbătîndu-se în ploaie.

— Cum așa ? întrebă Mister DeLuxe.

— Și cînd te gîndești, spuse Austin trecînd peste întrebarea directă, că Băiatul se scobea în nas cînd era mic, dar nu mînca mucii imediat.

— Ceee ? făcu Mister DeLuxe.

— Nu-i mînca imediat, spuse Austin apăsat, îi lipea de perete ca să-i mănînce a doua zi.

Tăcu o clipă.

— Îi plăceau uscați, explică.

— Evident, spuse Mister DeLuxe, nu mă refer la muci, mă refer la idiosincrasiile lui Molero.

Se întinse peste birou și întoarse o foaie de la calendarul de masă.

— Rămăsesem la ziua de ieri, spuse el.

— Deținem mai multe piste, spuse Austin, un perete despărțitor, o coajă de banană, un ghicit în palmă, o scuipătoare, o pînză de Miró, o pată neagră tivită cu roșu. Sînt unele pasaje în raport care clarifică totul, pasaje aparent minore, dar care poate înseamnă efectiv altceva, ca faptul, bunăoară, că taică-său juca popice cu sticla, cînd acolo, în Cartier, nu știa încă nimeni ce erau popicele, asta după ce golea conținutul sticlelor, sticle de vin, de bere, de rachiu și de mai știu eu ce, mai întîi se îmbăta criță și pe urmă juca popice și spărgea sticlele cu o bilă mare făcută cu staniol de la ciocolată, iar Băiatului i-a rămas pentru totdeauna în urechi sunetul acela, zgomotul de sticle sparte umplînd noaptea, o perpetuă călcare pe nervi.

— Înțeleg că tatăl lui a fost inventatorul local al popicelor, nu-i așa ? întrebă Mister DeLuxe.

— Tatăl lui umbla veșnic beat și juca popice cu sticle goale, insistă Austin, Molero se cramponează de asta ca strîns în ochiul unui lanț, așa zice el.

— Arde ceva în scrumieră, spuse Mister DeLuxe.

— E hîrtie, spuse Austin stingînd grăbit țigara. Molero mai pomenește apoi de o mătușă care i-a cumpărat un aparat de îndreptat dinții, continuă el, ceilalți băieți l-au cam luat peste picior din cauza asta, un asemenea aparat se potrivea ca nuca în perete în mediul acela, unde dinții strîmbi creșteau în deplină libertate.

— Hm, făcu Mister DeLuxe.

— Mai mult încă, spuse Austin, a mai existat și un prieten al familiei care avea tatuat pe piept un Micky Mouse și-i cerea Băiatului să-l boxeze drept în tatuaj, dă tare, dă mai tare, acum cu stînga, acum cu dreapta, fă un croșeu, fă un upercut.

— Da, spuse Mister DeLuxe, și mai mult ca sigur că acest Mickey Mouse a devenit un mit.

Lui Austin i se păru că n-a auzit bine.

— Cum ? întrebă el.

Mister DeLuxe făcu un gest vag cu mîna.

— Aici, bunăoară, spuse Austin răsfoind raportul, a publicat un articol mobilizator, cu o avalanșă de substantive, într-o proză sobră, măsurată, întotdeauna poetică, destul de confuză, după opinia lui Molero, articolul a apărut într-un ziar, directorul l-a găsit „puțin cam veninos dar merge“, apoi s-au iscat probleme din cauza lui, mulți au avut de tras, a urmat o epurare din acelea radicale ce pun în discuție pînă și pe puștiul care duce șpalturile la tipografie, directorul a fost destituit demisionînd singur, a făcut o cerere de demisie pe motive de sănătate, se pare că suferea într-adevăr de o bronșită cam rebelă.

Mister DeLuxe se încruntă.

— Cine l-a destituit pe director ? întrebă.

— Alți directori, spuse Austin, de la Comisia de studii asupra degenerării, de la Sfînta misiune de sud, de la Comerțul cu portocale și de la alte organisme nu mai puțin reputate și prudente, articolul e provocator, au spus toți într-un glas, nu s-a mai văzut niciodată o asemenea provocare, asta e provocare *tout court*. Aici Molero zîmbește.

— Zău ? făcu Mister DeLuxe.
— Molero zice, explică Austin, că aici a zîmbit trecîndu-și degetele prin ochiul lanțului, fiindcă totul se leagă, asta-i sigur. Austin își aprinse altă țigară. Mai avem o adnotare, continuă el, pe marginea paginii 14, o adnotare cu creionul. Zice : inima, busolă nebună.
— Literatură, spuse Mister DeLuxe, și, în afară că e literatură, trebuie să fi fost de șters, pentru că e scris cu creionul.
Austin dădu din cap.
— E scris cu creionul, stărui Mister DeLuxe.
— Evident, spuse Austin fără să știe bine de ce.
— Au sosit rîndunelele, spuse Mister DeLuxe, uite una pe pervazul ferestrei.
Austin zîmbi.
— Dacă am mai fi fost la ziua de ieri, dacă dumneavoastră, Mister DeLuxe, n-ați fi întors foaia de la calendar, rîndunica asta ar fi cu douăzeci și patru de ore în întîrziere, spuse el.
— În avans, Austin, în avans. Cîte pagini are raportul ?
— 312, spuse Austin, raportul propriu-zis, învăluit tot în ceea ce dumneavoastră, Mister DeLuxe, numiți idiosincrasiile lui Molero, plus transcrieri ale unor fragmente verbale și scrise, grafice, foi galbene pentru inventare și cîteva spații albe pentru meditație.

— 40 de pagini se referă la Paris, spuse Austin, Molero s-a dus acolo din cauza idilei aceleia cu La Petite Mireille, candidată la Comedia Franceză.
— Asta-i adevărat, spuse Mister DeLuxe, așa a fost.

— N-a ajuns să intre la Comedie, continuă Austin, ceea ce, dealtfel, e secundar, i-a dat numai prilejul lui Molero să facă unele considerații asupra cîtorva fațete ale personalității sale.
— A ei ? întrebă Mister DeLuxe.
— Mai mult a lui decît a ei, informă Austin cu solicitudine. Sursele de informații, dacă excludem ceea ce Molero numește, cu o ambiguitate lunecoasă, oaza mlăștinoasă a copilăriei, erau foarte dispersate, continuă el, așa că a trebuit să selecționeze, de asta a ales-o pe La Petite Mireille, au avut o legătură, au fost amanți, ce i-a apropiat a fost înclinația lor artistică asemănătoare, ea își dorea să facă un studiu despre Matisse, pictorul, el umbla să adune date despre un alt pictor, Miró, văzuse odată o pînză de Miró și fusese răscolit de inocența atît de calculată a paletei lui, s-au întîlnit la muzeul Luvru.
— Cine ? întrebă Mister DeLuxe.
— Ei bine, spuse Austin, veneau de la Muzeul de artă modernă, unde ea privise pînzele lui Matisse iar el pe ale lui Miró, în cele din urmă s-au întîlnit la Luvru, în fața unui tablou neutru, poate inevitabila Giocondă, Molero zice că nenumărați peregrini solitari se întîlnesc, doi cîte doi, în fața Giocondei, cedînd apelului publicitar al celui mai enigmatic surîs de pe lume, ei bine, s-au cunoscut la Luvru.
— Înțeleg, spuse Mister DeLuxe.
— A nu se uita, insistă Austin, înclinația lor artistică asemănătoare, de unde chestia cu Luvrul.
— Evident, spuse Mister DeLuxe.
— Principalul, după Molero, continuă Austin, era frustrarea ei, femeia avea peste treizeci de ani

și nu putea să aibă copii, fusese măritată mai înainte cu un negustor de antichități, un oarecare Svobo care practic nu are nici o legătură cu povestea noastră. Băiatul e cel care a trezit în ea instinctul matern adormit, dar mereu latent, să nu uităm diferența de vîrstă, Molero subliniază asta, deși în paralel sugerează implicit și faptul că el ar fi găsit la ea un refugiu împotriva tuturor complexelor lui congenitale și dobîndite, a fost un concurs de împrejurări, ea și frustrarea ei maternă, el și imaginea dezolantă, încă atît de proaspătă, a unei copilării în care încasese doar lovituri.

— Ea voia să facă teatru, nu-i așa ? întrebă Mister DeLuxe puțin distrat.

— A fost problema aceea cu Comedia Franceză, spuse Austin stingîndu-și țigara în scrumieră, dar n-a ieșit nimic din asta, oricum era pasionată de artele plastice, a semnat un manifest intitulat *Situația avangărzii*, care a avut un efect exploziv, chiar dacă efemer. Austin își drese glasul și continuă : Ceea ce efectiv pare să se fi întîmplat a fost revelația, pentru el care venea dintr-un mediu unde proliferau întîlnirile prin taximetre, în camere închiriate cu ora, revelația, spun, a unei legături sexuale înfrumusețate cu dezmierdări și tandrețe, multe ronțăiri ale lobului urechii, multă langoare în priviri, așa îl scotea ea încet, cu o nesfîrșită răbdare, din apele negre ale popicelor și ale altor jocuri tenebroase, notînd Molero la pagina 84 că Băiatul avea eul dezmembrat, un eu făcut terci, îi auzea pe taică-său gîfîind și pe maică-sa gemînd chiar alături, îl despărțea doar un perete subțire de ei, și se mai auzea și scîrțîitul patului, taică-său era mai totdeauna beat, totul

se petrecea foarte lent, mama nu se plîngea, era chinuită în fiecare noapte, memoria Băiatului a adunat nopți în șir de gemete, întins în patul de alături închidea ochii și strîngea pumnii, simțea cum îi pulsează sîngele în urechi, erau nopți halucinante și fierbinți, asta se întîmpla mai ales vara, taică-său era parcă înnebunit din pricina arșiței, bea și juca popice, o chinuia pe maică-sa în camera de alături, despărțită de-a lui doar printr-un perete subțire.

Mister DeLuxe își încruntă sprîncenele.

— Hm, făcu el.

— Cît a durat legătura lor, continuă Austin, după povestea cu Matisse și Miró, dormeau în pat, desigur, dar aveau relații pe jos pentru că Băiatul nu putea suferi să audă scîrțîitul patului, iar ea nu trebuia să scoată nici un sunet pentru că el mai avea încă în urechi gemetele din copilărie, scîrțîitul patului și zgomotul sticlelor sparte, își strîngea capul în mîini, ajunsese în pragul nebuniei, ea a fost cea care l-a salvat, l-a învăluit în tandrețe, a născocit mîngîierile cele mai delicate, cele mai suave și mai pătrunzătoare totodată, așterneau o pătură pe jos iar ea tăcea, era fundamental să tacă, știa asta, se dăruia acestui lucru, după Molero, cu cea mai mare voluptate, voluptatea dăruirii tăcute, nici o plăcere sau durere nu reușea să profaneze acel sanctuar al tăcerii, au fost nopțile sărutărilor celor mai umede și ale amorului celui mai surd, Băiatul ieșea încet la suprafață din apele negre ale trecutului, dimineața îi găsea îmbrățișați, ea îl strîngea tare și murmura te iubesc, unduirea vocii lîngă auzul lui,

mușcătura dințișorilor ei în lobul urechii, soarele prelingîndu-se peste coapse și peste umeri, iar el cu ochii închiși, ascultînd lumea de afară cu o nesfîrșită pace în inimă.

— Mulți fac dragoste pe jos, spuse Mister DeLuxe grav, și o fac în toate chipurile, dar asta-i cu totul altceva decît alte năstrușnicii.

— Nici vorbă, spuse Austin, nici vorbă, Mister DeLuxe.

Mister DeLuxe dădu ușor din cap.

— Avem așadar o situație, spuse el, și interpretarea destul de discutabilă a acelei situații. În definitiv, Molero nici măcar nu fusese prezent.

— Avea un unchi napolitan, spuse Austin, care, în afară de faptul că se îndeletnicea cu cîntatul, încerca să nimerească într-o scuipătoare, scuipînd de la o distanță de cîțiva metri. Dar nu nimerea mai niciodată, și mătușa era apoi cea care trebuia să spele podeaua în jurul scuipătorii.

— Asta-i soarta speței umane, spuse Mister DeLuxe.

— Care anume ? întrebă Austin.

— Să nu nimerească mai niciodată, spuse Mister DeLuxe.

Austin zîmbi.

— Băiatul era prezent la exhibiție, îl fascina, asta cînd se ducea acasă la unchiul napolitan, sau cînd cînta canțonete napolitane, nu e specificat în raport.

Mister DeLuxe ridică mîna stîngă :

— Amintește-ți ce ți-am spus, Austin, toate copilăriile sînt ciudate, ceea ce echivalează cu a spune că nici una din ele nu e.

Mister DeLuxe privea undeva în gol ca și cum ar fi răscolit printre amintiri.

— Dacă ți-ai scotoci și dumneata bine copilăria, Austin, ai găsit în ea o pisică rîioasă care și-a frecat spinarea de picioarele dumitale de cincizeci, șaizeci de ori, și asta, după Molero, ți-ar fi marcat viața. Iar dacă nu dai de nici o pisică rîioasă, dai de cine știe ce altceva.

— Asta așa e, spuse Austin cu o privire limpede.

— Da, așa e, întări Mister DeLuxe, de aceea este indispensabil să considerăm bărbatul cu un Mickey Mouse tatuat pe piept, popicele și joaca din pat, și unchiul care nu nimerea în scuipătoare, drept semne ale tuturor copilăriilor. Doar că, pur și simplu, manifestările se deosebesc fiind inepuizabile resursele întîmplării.

Mister DeLuxe dădu din cap de mai multe ori.

— Eu, bunăoară, spuse el, am avut un văr care-mi urina în pantofi, făcea asta în timp ce eu dormeam, dimineața îmi vîram piciorul în pantof și parcă mi l-aș fi vîrît în oala de noapte. Mister DeLuxe zîmbi la această amintire. Odată, spuse, i-am tras o chelfăneală și s-a terminat povestea. Asta să-mi fi marcat viața ?

Austin înălță din umeri :

— Ce știm noi, Mister DeLuxe, ce știm noi ?

— E evident, spuse Mister DeLuxe, că nu știm absolut nimic, am inventat roata și avionul, am construit baraje și zgîrie-nori, niște indivizi bizari socotesc că au pătruns în ceea ce numesc parapsihologie, dar adevărul e că nu știm nimic, da, absolut nimic.

— La fel spune și Molero, zise Austin, cînd la pagina 108 observă cît e de greu adeseori să faci

distincţia între defectele înnăscute şi cele dobîndite.

— Hm, făcu Mister DeLuxe, nu ştim absolut nimic, dar dă-mi voie, totuşi. Alexandru cel Mare şi Napoleon pot foarte bine să fi avut o copilărie pe care Molero ar eticheta-o drept ciudată, şi totuşi, în cele din urmă, au devenit Alexandru cel Mare şi Napoleon. Cît priveşte porcăria aceea cu mucii uscaţi, e perfect înnăscută. Pricepi ce vreau să spun, Austin ?

— Leduc, spuse Austin, cel din căruciorul de invalid. Cînd a auzit Molero de el, nu l-a putut situa imediat, abia mai tîrziu l-a aşezat în locul cuvenit, multe pagini din raport îi sînt dedicate lui Leduc.

— Ăsta-i gimnastul, nu-i aşa ? întrebă Mister DeLuxe.

— Cînd a aflat Molero de Leduc, spuse Austin, a aflat îndată şi că fusese gimnast, nu de asta e vorba acum, ci de altceva, Mister DeLuxe. Făcuse gimnastică toată viaţa, se specializase la inele, ambiţia lui era să reuşească o cruce perfectă şi îndelungată, a lucrat cincisprezece ani la asta. Totul s-a întîmplat chiar de-a doua zi, ca şi cum destinul ar fi vrut să-i joace o festă. Austin îşi aprinse o ţigară şi continuă : Reuşise o cruce perfectă şi îndelungată, cu braţele bine desfăcute şi cu cronometrul marcînd exact timpul pe care şi-l propusese drept linie de sosire, asta după cincisprezece ani de ridicare a corpului în inele, în sus şi în jos, în sus şi în jos. A doua zi s-a dus să sărbătorească evenimentul, a înălţat cupa de şampanie puţin deasupra nivelului ochilor, vedea bulele de aer spărgîndu-se în licoarea aurie, n-a apucat să bea din şampanie, s-a pornit încăierarea, Leduc nu era făcut pentru aşa ceva, l-a lovit un tip cu un scaun în spinare şi l-a lăsat infirm. Cincisprezece ani ca să facă o cruce perfectă şi îndelungată, şi pe urmă, ce stupid, căruciorul de invalid pentru tot restul vieţii.

Mister DeLuxe se ridică şi deschise fereastra.

— Ca să iasă fumul, explică.

— Sting ţigara imediat, spuse Austin repede.

— Nici vorbă, Austin, vreau numai să se aerisească puţin. Mister DeLuxe se aşeză din nou. Leduc era om, şi orice om e o dramă, spuse el, a fost fericit cincisprezece ani cu povestea asta cu crucea, cam uşuratică, între noi fie vorba, alţii sînt fericiţi cincisprezece zile, alţii n-ajung să afle ce înseamnă fericirea, cuvînt pe care, dealtfel, dacă vrei să cunoşti opinia mea personală, Austin, nimeni nu ştie să-l explice. Să zicem că viaţa are şi părţile ei bune.

Austin dădu din cap şi rămase puţin pe gînduri.

— Molero vorbeşte despre un soi de materie onirică, spuse el, Leduc şi-a petrecut viaţa trăind din vise, au fost buni prieteni, Băiatul ţinea mult la el, explicaţia ar fi următoarea, după Molero : Băiatul îl vedea într-un cărucior de invalid şi asta îi era suficient ca să se pătrundă de importanţa faptului de a te face util, practicarea utilităţii îl poate determina pe om să se împace, cînd şi cînd, cu sine însuşi, să rezolve în momentele propice multe din contradicţiile sale. Leduc traducea cărţi pentru copii şi-l plăcea şi el mult pe Băiat, petreceau zile întregi vorbind despre visele lui Leduc, avea viziuni legate de inele, paralele, să-

rituri pe cal, gimnastică respiratorie, un podium în depărtare, îmbulzeala mai tuturor celor pe care-i cunoscuse, coborau toţi de pe podium şi se risipeau care încotro, el îşi înălţa atunci trupul în inele, puţin deasupra nivelului ochilor atîrna o cupă de şampanie, se producea o explozie de lumini, simţea o durere puternică în spate, începea să asude, picăturile de sudoare mai miroseau încă a şampanie, ceva din el îşi lua zborul spre regiuni necunoscute, apoi visul se dilua în picioarele moarte, în gură îi apărea, încetul cu încetul, saliva neputinţei, gustul acru al vieţii. Băiatul a scris poeme despre toate astea, poeme ce vorbeau de trupul pe care-l are sufletul, asta, după expresia lui Moiero, se referea probabil la acea gimnastică onirică, făcută în nori, în atmosferele rarefiate, în ambianţele lipsite de pondere, cum sînt visele, Molero tot revine la asta pe mai multe pagini din raport, plutind şi el puţin, după cum spune

— Hm, făcu Mister DeLuxe.

— Sigur e, spuse Austin, că Băiatul îl ajuta la traduceri, prietenia dintre ei era limpede şi deschisă, uneori îmbrăca un ton confesional, Băiatului îi plăcea să stea de vorbă cu Leduc despre viziuni sau vise, îi povestea despre mama lui, despre Cartier, despre primele lui incursiuni pe tărîmurile cuvîntului mai mult sau mai puţin ales, despre un chip de femeie într-un compartiment de tren, despre o oarecare pată neagră tivită cu roşu, Leduc declama cu vocea lui frumoasă cîteva versuri de-ale Băiatului, la vremea aceea idila cu La Petite Mireille se pierduse în depărtări.

Mister DeLuxe îşi notă ceva pe bloc-notesul pus în faţa lui, pe birou.

— Asta nu vreau să uit, murmură el fără să spună la ce se referea.

— Aşadar, continuă Austin împingîndu-şi bustul în faţă, într-o anume după-amiază Leduc i-a cerut să meargă să vadă marea, s-au dus să vadă marea, apoi Leduc l-a rugat să se ducă să cumpere tutun de pipă, i-a spus că el rămîne acolo pe şosea, ca să se uite la mare, că nu-i nevoie să-l ia cu el, iar cînd s-a întors Băiatul de la tutungerie se mai vedea încă spuma făcută de căderea în apă, Leduc ridicase piedica de la cărucior. Băiatul a început să strige, dar nu trecea nimeni pe şosea, a strigat mult timp, în fine s-a adunat lume, cînd l-au scos pe Leduc, Băiatul a rămas parcă prostit, cu privirea aţintită pe trupul fără viaţă, abia mult mai tîrziu au reuşit autorităţile să-l facă să povestească tot, chiar şi aşa vorbea incoerent şi apatic, autorităţile au întîmpinat oarecare dificultăţi în reconstituirea celor petrecute.

— Afară se întunecă, spuse Mister DeLuxe. Leduc ăsta nu avea familie ? întrebă.

— Avea cîţiva amici, nişte persoane indiferente, spuse Austin cu un gest al mîinii, poate că Băiatul fusese singurul lui prieten adevărat, înţelegînd prin asta, desigur, că era singurul care stătea mult de vorbă cu el, îl ajuta la lucru, făcea plimbări lungi împingînd căruciorul de invalid, ceea ce e altceva decît să vizitezi pe cineva din cînd în cînd, să-i spui două vorbe şi un la revedere.

Mister DeLuxe zîmbi uşor.

— O formă de compătimire ca oricare alta, spuse el.

Austin dădu din cap.

— Băiatul trebuie să fi fost chiar prieten cu el, spuse, deşi în fundul sufletului, alături de dorinţa şi de plăcerea de a se face util, trebuie să fi avut şi un oarecare sentiment de superioritate.

— Şi era recunoscător, Băiatul, să aibă în faţa ochilor un tip de nefericire mai mare decît a sa, spuse Mister DeLuxe bătînd darabana cu degetele pe birou, a împinge un cărucior de invalid înseamnă a atinge chiar deplinătatea sentimentului de superioritate.

Privirea lui Austin scînteie.

— Aţi spus ceva deosebit de profund, Mister DeLuxe, făcu el. Aşadar, continuă, Băiatul i-a făcut o odă lui Leduc, nişte versuri albe care vorbeau de o fugă spre mare, marea verde şi albastră, minunata călătorie pe coama valurilor care ascund mistere şi peşti, editura i-a publicat poemul drept prefaţă la o carte tradusă de Leduc, dar i-a sugerat să-l intituleze *Minunata călătorie*, rămînînd în subtitlu *odă lui Leduc*. Din raţiuni comerciale, editura era interesată ca titlul prefeţei să fie *Minunata călătorie*, ceea ce nu prejudicia peste măsură intenţiile Băiatului, care oricum avea *odă lui Leduc* în subtitlu şi-şi vedea astfel salvate considerentele de ordin sentimental. S-a scos şi o ediţie de lux, cu cocteil de lansare, un scriitor cunoscut a vorbit despre Selma Lagerlöf, editorul a vorbit despre Leduc, ediţia s-a vîndut bine, Băiatul a cîştigat ceva bani şi a început să elaboreze diferite texte, poetice şi dramatice, suspendînd pentru un timp persistentul dar tot mereu amînatul

studiu despre Miró. Cartea era *Minunata călătorie a lui Nils Holgersson prin Suedia.*

— Cunosc cartea, spuse Mister DeLuxe, sau mi-a trecut prin mînă, sau am auzit de ea.

— După Molero, spuse Austin, această curioasă prietenie e marcată de anxietatea Băiatului, de dorinţa lui de a se întoarce la copilăria de care n-a avut parte, marea lui prietenie pentru Leduc, dincolo de factorul utilităţii explicat mai înainte, era pur şi simplu inventarea zilnică a copilăriei care-i lipsise, recuperarea unor momente niciodată trăite prin intermediul unei atmosfere deosebit de afectuoase, exista în Leduc figura tatălui înţelegător şi mărinimos, umbra lui nemişcată proiecta un spaţiu nou de repaus şi de înţelegere, Leduc era tatăl pe care toţi copiii ar trebui să-l aibă.

Mister DeLuxe spuse:

— La Petite Mireille o fi fost mama.

— Nu cred, spuse Austin, pentru că amintirea pe care i-o păstrase Băiatul mamei sale era aureolată de o mare duioşie, ceea ce n-are nici o legătură cu tatăl, practic n-a existat tată, a existat doar o fiinţă brutală şi despotică, un obiect agresiv cu formă umană, tatăl era cel care o făcea pe mama să umple nopţile cu gemetele ei, ea era victima; în fond, în Leduc l-a căutat pe tatăl pe care nu l-a avut.

— Desigur, spuse Mister DeLuxe, tatăl a fost cel care i-a făcut eul terci.

— Ce ar putea determina pe cineva să ridice piedica de la un cărucior de invalid? întrebă Mister DeLuxe aproape în şoaptă.

— Monotonia, singurătatea, visele stoarse pînă la os, nebuneasca dorinţă neîmplinită de a alerga pînă îţi iese sufletul, sugeră Austin.

— Cred că nu, Austin, spuse Mister DeLuxe, cred că e însuşi căruciorul de invalid.

— Într-o oarecare măsură, Molero se amuză la pagina 68, spuse Austin.

— Din nou ? întrebă Mister DeLuxe cu un ton vag ironic.

— Se amuză, continuă Austin, cu Zuca, adolescentul ca argintul viu, primul din grup care s-a dus la femeile din strada Largă, singurul care a avut curajul să spargă vitrina de la *Pantofăria populară*, cel care o pornea pe străzi ca să facă rost de bani pentru cinema, care le povestea apoi filmele celorlalţi ce şedeau pe treptele de piatră ale bisericii, cu capul sprijinit în mîini, cu coatele pe genunchi, cu urechile foarte atente la efectele sonore ale lui Zuca, împuşcături, poc, poc, poc, uşa care se trînteşte în spatele lui Ricardito, zdrang, zgomotele din sală, hei, Ricardito, iete-te la el. Zuca îşi dădea osteneala să reconstituie rumoarea unui întreg parter, azi lansa strigătul lui Tarzan, mîine făcea să zăngăne sabia lui Zorro, transmitea sunetul ecranului şi, schimbîndu-şi apoi poziţia, sublinia vacarmul parterului, îşi îndoia trunchiul şi-şi legăna corpul, catapum, catapum, catapum, era calul unui oarecare Hopalong Cassidy în filmul pe care-l văzuse în după-amiaza aceea, şnapanule i-a spus şeriful şefului banditilor cînd s-au întîlnit în tavernă, pe urmă au început să zboare mese şi scaune, efectele sonore atingeau intensitatea maximă, Bertinho Mucosu

cerea muzică de fond, hai, măi Zuca, fă cu muzică de fond, Zuca se dezlănţuia în pumni, împuşcături, mese rupte şi muzică de fond, pînă ce apărea în uşa bisericii Roque Paracliserul şi-i punea pe fugă cu mătura. Zuca ştia să cultive acel gen de îndemînări care-i umplu de admiraţie pe cei mai tineri.

— E evident, spuse Mister DeLuxe, că autoritatea liderilor se bazează aproape totdeauna pe adevărate puerilităţi.

— Zuca, urmă Austin, se deda la ceea ce Molero numeşte iniţierea celor mai tineri, Băiatul nutrea pentru el o oarecare admiraţie, era impresionat de vitalitatea şi de aroganţa lui. Austin zîmbi. Aşadar, continuă el, Zuca l-a iniţiat pe Băiat în fumat, mai întîi cu mătase de porumb, apoi cu tutun din cel ieftin, apoi cu mahorcă, în sunatul la soneriile de la uşi, asta la ore nepotrivite, în pipăitul servitoarelor la piaţă, după care o luau la fugă, bineînţeles, în urinatul de la un perete la altul. Pe urmă Zuca a descoperit vînzările de haine vechi.

Mister DeLuxe îşi încruntă sprîncenele.

— Vînzările astea, explică Austin, erau foarte frecventate, veneau acolo multe femei din alte cartiere, umpleau vechea sală, Zuca avea ocazia să le atingă, asta era suprema lui plăcere, o adevărată frenezie. Băiatul îl însoţea, stătea şi se uita la manevrele lui Zuca, acesta mai întîi tatona terenul sprijinindu-se de femei, să vadă dacă se învoiau, cum zicea el, cînd una se îndepărta Zuca îşi căuta alta, apoi începea cu mîinile şi mai ştiu eu ce. Într-o zi o femeie a făcut scandal, un bărbat l-a apucat pe Zuca de gît, l-a prins de gru-

maz cu mîna stîngă, l-a ridicat de la pămînt, cu cealaltă i-a tras cîteva zeci de palme de i-a țîșnit sîngele pe nas și pe gură, Zuca a luat-o la sănătoasa cu mîinile la ochi, Băiatul fusese de față și, de atunci, nu l-a mai privit niciodată pe Zuca la fel ca înainte, Zuca n-a mai apărut în ușa bisericii, grupul a început să trăiască și fără Zuca, într-o bună zi Zuca a dispărut de acasă, nu l-au mai văzut niciodată, și asta-i tot ce scrie, pentru moment, în legătură cu Zuca.

Mister DeLuxe stătu puțin pe gînduri.

— Am avut un prieten, spuse el pe neașteptate, care a înnebunit brusc și a fugit. Era un om foarte echilibrat, mi-amintesc că era un excelent jucător de biliard, a intrat chiar și în campionate, specialitatea lui erau loviturile în trei, s-a apucat de biliard ca să mai slăbească, făcea întotdeauna mișcare pentru că ducea o viață sedentară, a devenit un as la loviturile în trei, într-o zi nu știu ce l-a apucat, a fugit în America Latină pe un vapor de mărfuri. Dar ce legătură este între Zuca ăsta și cazul nostru ?

— Autoritatea, spuse Austin. Zuca a întruchipat pentru un scurt timp alfa și omega în viața Băiatului, zeu și păpușă de zdrențe.

— Nu există nimic mai vertiginos și mai halucinant, spuse Mister DeLuxe, decît năruirea unui mit.

Austin încuviință din cap.

— Asta vrea să zică și Molero, spuse el, chiar dacă se distrează la pagina 75 cu amănunte subsidiare, destul de nerelevante pentru context.

Tăcu o clipă.

— Molero accentuează, stărui Austin, asupra scenei de la vînzarea de haine vechi, numind-o gravare pe retină, fotografie mai mult sau mai puțin focalizată în inconștient, un cutremur în plus în haosul interior, zice el, amuzîndu-se să facă metafore.

— Mă gîndesc, spuse Mister DeLuxe, că fiecare dintre noi, eu, dumneata, Molero, am avut cîte un Zuca, mai mult sau mai puțin Zuca.

Austin își aprinse o țigară.

— Asta e profund, Mister DeLuxe, spuse el.

— Chiar eu, spuse Mister DeLuxe, am fost Zuca pentru vărul meu, după ce i-am dat o chelfăneală din cauza chestiei ăleia cu urinatul în pantof. Am fost Zuca, bineînțeles, pe un anumit plan, pricepi ce vreau să spun, Austin ?

— Perfect, Mister DeLuxe, Zuca e cel care vrem sau credem că vrem să fim.

— E evident, spuse Mister DeLuxe, că Zuca ăștia se nasc și mor pentru niște fleacuri care ar fi puerile dacă n-ar fi în același timp și revelatoare, noroc de hazard că readuce totul la locul cuvenit. Îmi amintesc de Zuca al meu, de pe vremea cînd aveam 12 ani, și care a decăzut în ochii mei pentru că avea un fermoar foarte strălucitor la slițul de la pantaloni și și-a prins odată pielea în el și a început să plîngă. Urla ca un vițel înțărcat, acel Marc Antoniu al copilăriei mele. Mister DeLuxe făcu o pauză. Toate astea înseamnă doar că totul pe lume e numai ce este. Oricum, mi-ar plăcea să știu ce Zuca o fi avut Molero.

— Privind cum se întunecă, spuse Mister DeLuxe, amintindu-mi ce mi-am amintit, auzin-

du-te vorbind, Austin, gîndindu-mă la Molero și la Băiat, văzîndu-l pe acel Leduc cum ridică piedica de la cărucioruI de invalid, zîmbind de isprăvile lui Zuca, atent la soneria cui de drept, preocupat de nepotul meu cel mai mic care n-are altceva în cap decît orchestra de chitare electrice, și împiedicat acum să fumez de către idiotul meu de medic curant, nu reușesc totuși să mă desprind, Austin, de senzația de nedefinit a ceea ce unii indivizi zeflemitori numesc absurdul, deși se știe bine că există stări de spirit care nu duc nicăieri.

— În partea de sus a paginii, spuse Austin, tot cu creionul, Molero a scris : după cum zice Flaubert, Madame Bovary sînt eu.

— Hm, făcu Mister DeLuxe, asta scrie peste tot, Flaubert și Madame Bovary au intrat, ca să zic așa, în mitologia citatelor.

— Prin asta Molero înțelege, presupun, zice Austin, că tot ce creăm este doar ceea ce sîntem, a făcut adnotarea în creion la pagina 122, în timp ce analiza opera poetică a Băiatului, o operă puternic influențată de tot ce s-a spus mai înainte și mai mult încă de ce se va vedea mai încolo. Cartea Băiatului se intitulează *Angel Face*, un critic ceva mai subtil și, totodată, ușor speculativ, după Molero, a văzut în asta o expresie candidă de protest împotriva unei lumi artificiale, a produselor cosmetice, a pozelor sofisticate, a copertilor de la revistele de modă și așa mai departe. A doua parte a cărții se intitulează, neașteptat, *Maquillage*, ceea ce pare, într-o oarecare măsură, să confirme interpretarea criticului citat, care numește cartea cea mai secretă sîngerare lirică din

ultimii cinci ani, *sic*. Cred că Molero a fost aproape de adevăr cînd a spus asta.

Tăcu o clipă.

— Angel Face sînt eu, spuse Austin privind spre Mister DeLuxe, deși tema Angel Face este un chip de femeie construit încetul cu încetul, pagină cu pagină, la pagina 3 conturul feței, la pagina 4 desenul gurii, la pagina 5 arcuirea sprîncenelor, la pagina 6 ochii, și tot așa pînă la capăt, partea a doua fiind dedicată fardării feței și măștii patetice pe care o formează lacrimile pe ea, încheindu-se cartea cu viziunea sfîșietoare a învălmășirii culorilor.

Tăcură o clipă.

— Eu, dacă aș fi femeie, spuse brusc Mister DeLuxe, nu m-aș farda.

— Molero schimbă tonul, spuse Austin, cînd, ca un bumerang, revine la copilăria Băiatului în care, după el, și orice s-ar zice, se află de fapt miezul problemei. Molero a hoinărit prin Cartier, a dezgropat situații și vorbe, a dat bacșișuri în dreapta și în stînga, a ascultat relatări spontane și a înfrînt rețineri, vechea poveste, tocmai scriu un roman despre viața Băiatului, a făcut transcripții textuale în raport, a utilizat limbajul propriu, argoul Cartierului, încercînd, cum zice chiar el, să prindă totul pe viu, mulți și-au stors amintiri din memorie cu ochii deschiși, ăsta de colo își amintește bine ce s-a petrecut, a văzut totul, știe ce spune.

— Avem grupul șmecherilor Cartierului, cei numiți Cap sau Pajură, spuse Austin, care mai înainte fuseseră banda lui Malhoa și a lui Roquete,

și mai tîrziu aveau să devină cea a lui Sertório. Băiatul îi vedea mergînd pe stradă în sus și în jos, bălăbănindu-și trupul, făcînd gesturi vag obscene spre fereastra ucenicelor de la croitorie, combinînd jocuri de noroc, provocîndu-i pe trecători, o discuție, niște palme, sanvișuri cu șuncă, vreo cîteva pahare cu vin roșu, rondul de noapte prin bordeluri, ultimele bancuri povestite sub clar de lună și stele, datul cu banul în lumina verzuie a felinarelor cu gaz, ca niște strigoi, ultimii din fiecare zi, bîntuind liniștea Cartierului adormit. Molero îi înșiră : Copita-Caprei, șeful, care făcea contrabandă cu orice, de la ceasuri elvețiene la țigări Camel și Lucky Strike, și avea drept distracție favorită să dea la cap, lovind cu încheieturile degetelor în scăfîrlia unuia sau altuia, mai ales a celor mai mititei, ca să li se întărească fontanela, cică ; Gil Frezatu, care trăia de pe urma femeilor, se bătea zilnic cu maică-sa din cauza asta și veșnic arunca în aer cu banul ca să-l imite, conchide Molero, pe George Raft în Scarface ; Beșici-Nebune, care nu era beșicos, cum s-ar crede, ci avea o boală de piele și se scărpina întruna, uneori îl scărpinau ceilalți pe spate fiindcă singur nu ajungea ; Lucas Șterge-Putina, care cîștiga toate concursurile de tango organizate de cluburi, îl avea pe taică-său în Mitra și era în stare să lovească de o sută de ori cu piciorul stîng mingea fără să o scape : Un-Metru-Jumate, care nici un metru și jumătate nu părea să aibă, deoarece creștea de-o parte și de alta, nu în înălțime ; Tonecas Arenă, care purta sombrero, vorbea de coride pe care nu le-a văzut niciodată, de fapt n-a asistat nicicînd la vreuna, vindea iconițe în

ușa bisericilor, și de asemenea fotografii pornografice pentru eventualii turiști depravați, toate astea în schimbul unui comison, fabricantul fiind același ; Piept-ca-Scîndura, care avea o expresie a lui proprie cînd îi plăcea cîte ceva, zicea asta e rahmaninovesc, e rahmaninovesc, și scuipa sînge cînd venea toamna. O deviză : treci mai departe și nu ne bate la cap, că mai fusese și alta, pe vremea bandei lui Malhoa, e aici între picioare dar nu-i pentru tine, umblatul pe stradă în sus și în jos, o oprire la colțul ăsta, alta la celălalt, într-o zi au devenit banda lui Sertório, umblau în cămăși negre și cu o cruce lucioasă, cumpărau discuri cu marșuri militare și le puneau la gramofonul răgușit al Miquelinei Fortes, au înființat Liga Amicilor Falangei, cu sediul la depozitul de cărbuni al Galicianului, întrebau brusc : ai ceva împotriva Falangei ? Chinezul care vindea cravate dădea din cap că nu, Bate-Pasul, care de șase ani tot căuta slujbă, zicea că Falanga e tot ce poate fi mai mișto, atunci Copita-Caprei zicea dacă n-ai nimic împotriva Falangei dă ceva încoa, un ban ici, altul colo, Chinezul dădea uneori cîte o cravată, apoi cravata apărea ca prin minune pe cămașa neagră a lui Gil Frezatu, nu s-a putut ști niciodată cum ajungeau banii la Falangă, sau la care Falangă, cea de aici sau cea de acolo, sau ce era chestia asta cu Falanga de se putea schimba pe un pumn de mărunțiș, zicea într-ascuns Păianjen-de-Cîmp, dar ei nici că dădeau vreo explicație, ziceau Falanga și cu asta basta, apoi au început să organizeze tombole ca să ajute Falanga, au tipărit biletele de tombolă la tipografia lui Celestino, care nu avea nimic împo-

triva Falangei și trebuia s-o ajute, Celestino a zis că falanga lui erau nevasta și copiii, Gil Frezatu a zis că astea-s vorbe, apoi au căzut de acord, îi dădeau trei bilete de tombolă pe săptămînă lui Celestino, poate că ieșea vreunul, au pus la tombolă o cămașă de mătase, un bideu cu arabescuri aurite, un flacon uriaș de fixativ pentru păr marca Ramón Novarro, o colecție completă din *Gazeta do Fado*, un meniu pentru trei persoane la Taie-Foamea, apoi au început schimburile, Miquelina, care cîștigase colecția din *Gazeta*, a făcut schimb cu Raul Aur-Fals, căruia îi revenise bideul, meniul pentru trei persoane îi ieșise lui Nea Mîrîilă, care a vrut să-l mănînce singur, a făcut congestie și era cît pe ce să moară, l-a dus la spital Mustăciosu de la magazinul de umbrele, orice complicație, că erau dureri de burtă sau nevoie ultra-urgentă de bani, se revărsa în prăvălia lui Mustăciosu, care era contra guvernului, părea veșnic cu capsa pusă și avea fața roșie, își petrecea viața transportînd lumea la spital cu rabla lui de mașină gata să se fărîme, femei gravide, copii anemici, pe César nebunul cînd îl apucau crizele, pe Maria Namila pe jumătate oarbă, pe Nea Mîrîilă care mînca prea mult, vindea umbrele, dar și abțibilduri, abțibildurile le împărțea în cele din urmă puștanilor, Băiatul a ajuns să aibă o frumoasă colecție, cu Norul, Contra-norul, Luna, Lumea, Contra-lumea, Drapelul național, Corsarul, Furtuna, Valurile, Curcubeul, Papa, erau abțibilduri simple, într-o tonalitate cenușie, făcute în serie, ieftine și umile. Banda lui Sertório patrula pe stradă, încă un pahar și un sanviș cu șuncă, salutau cu brațul întins cînd îl întîlneau pe Pimentel, care era civil angajat în Legiune și știa multe despre treburile corporațiilor, zicea ca mîine mă duc la război în Spania și poimîine nu mai e război, apoi a murit Piept-ca-Scîndura, venise ultima lui toamnă, ai lui Sertório s-au dus să-l întrebe pe Celestino cum se scria corect rahmaninovesc, Piept-ca-Scîndura a avut parte de o coroană de flori pe care scria : Ai lui Sertório sînt cu tine, o îmbrățișare rahmaninovească. Dar chestia cu ai lui Sertório a fost mai tîrziu.

— Privindu-i de departe pe cei care formau banda lui Malhoa și banda lui Roquete, salutîndu-i pe trecători cu un semn din cap, întrebîndu-l zilnic pe Băiat dacă mama lui era sănătoasă, cumpărînd de pe stradă produsele alimentare pe care și le gătea singur, spunînd mulțumesc ori de cîte ori primea restul, pășind fără zgomot în tenișii lui, cu pantalonul crem bine călcat, fie vară, fie iarnă, cu ochelari eleganți, foarte moderni, fără ramă, cu lentilele ușor albăstrui scînteind cînd bătea lumina în ei dintr-un anumit unghi, zice Austin răsfoind raportul, mă refer la Angelo Muzicuță, fiul lui Mustăciosu, cel care era contra guvernului, fusese închis în mai multe locuri, pînă și în turnul Bugio, acela de acolo, din mijlocul mării, vorbea despre lipsa de spitale și școli, îi ajuta pe săraci și trata cu proprietarii despre șantierele care nu mai ajungeau odată să devină imobile, perora despre lipsa de igienă și de educație, se apuca să critice guvernul, pe urmă veneau agenții poliției secrete prin Cartier și-l umflau, atunci rămînea Angelo să se ocupe de prăvălie, uneori chiar și luni în șir, pînă se întorcea taică-său,

apoi își lua bancheta de lemn și se așeza în ușa prăvăliei foarte atent la dunga pantalonilor, își scotea muzicuța din buzunar și cînta pe dinafară toate tangourile, ucenicele de la croitorie ieșeau la fereastră să asculte *După tine mă topesc*, puștimea îl înconjura și începea să-l roage, hai, Angelo cînt-o pe aia care-i așa tatataritata, hai, Angelo cîntă imnul național, Băiatul nu cerea niciodată nimic, dar asculta totul, muzicuța părea o orchestră întreagă, scotea toate sunetele și niște triluri neobosite, apoi Angelo spunea *finish*, scutura muzicuța de salivă, și-o vîra în buzunar, îl ajuta pe taică-său să pună obloanele, și se duceau amîndoi acasă, la cîteva clădiri mai încolo, Angelo nu ieșea niciodată seara, doar în nopțile cele mai călduroase, uneori tîrziu, în timp ce grupul Cap sau Pajură dădea cu banul la lumina felinarelor cu gaz, sub clar de lună, iar polițaiul își făcea rondul cu mîinile la spate, prin fereastra încă deschisă a lui Angelo ieșea sunetul muzicuței, o mică romanță, fado-ul *Alexandrino*, *La Cumparsita*, *Malagueña*, *Concert la Varșovia*, *Silence*.

— Toată această ciudată nomenclatură, spuse Mister DeLuxe ridicîndu-se, dînd ocol biroului și așezîndu-se din nou, are o legătură, presupun, cu miturile locale ?

— Păi, de exemplu, Roquete, spuse Austin, era un portar de fotbal care zbura de la un colț al porții la celălalt, apăra totul, pînă și loviturile de pedeapsă, povestesc martorii oculari că înaintașii veneau izolați la cinci metri de poartă, ținteau în

colț, el întindea brațul, apuca mingea, rîdea și începea să se scobească în dinți.

— Înțeleg, înțeleg, spuse Mister DeLuxe dînd din cap.

— Se povesteau multe despre Angelo, spuse Austin aprinzîndu-și o țigară, cică, după expresia pe care zice Molero că a cules-o dintr-o sursă sigură, ar fi fost nebun după bătăi. Că odată, asta povestea Zeferino Turtă-Dulce, iar Chinezul care vindea cravate confirma din cap, Angelo tocmai trecea prin Piața Navigatorului, și trei țigani din cei care vînd postav de haine s-au luat de el, bine, zicea Zeferino, nici nu vă închipuiți, unul dintre țigani a scos un șiș, Angelo i l-a vîrît în josul spatelui, și asta cît ai zice pește, celui de-al doilea țigan i-a sucit brațul pînă a pîrîit, iar Strugurel, care-l mai vede cîteodată, zice că așa a rămas de atunci, cu brațul sucit, ar fi un bun agent de circulație, celui de-al treilea țigan i-a dat o asemenea lovitură în moalele capului că s-a pomenit sașiu pe viață, o să-și privească vîrful nasului pînă la sfîrșitul zilelor lui.

Mister DeLuxe zîmbea.

— Dintotdeauna a existat cultul dezordinii cam pretutindeni, spuse el, asta vine din cele mai vechi timpuri.

— Zeferino, continuă Austin, zicea că totul s-a petrecut cît ai zice pește, nici nu știu bine cum s-a întîmplat, le spunea el chibiților care-i cereau amănunte, hai să vedem, lăsați-mă s-o iau de la început, păcat că nu se mai poate da o dată totul cu încetinitorul, va să zică unul din țigani a fost aruncat în aer, iar celălalt i-a urmat imediat,

înainte ca primul să cadă, aproape că s-au ciocnit între ei la cinci metri înălţime, am impresia că au mai fost apoi încă o dată aruncaţi în aer pînă să aterizeze, nu sînt foarte sigur, ce-mi amintesc bine e căderea în cap ca o săritură de pe trambulină, ceva nemaipomenit, stăteam şi mă uitam şi pe urmă totul s-a terminat brusc cît ai zice peşte, am rămas doar cu impresia, n-a fost timp de mai mult. Zeferino asigura întruna că nu mai văzuse niciodată aşa ceva, iar chibiţii ascultau şi-i tot cereau alte amănunte, atunci el îşi mai amintea de ţiganul care traversase piaţa alergînd cu cuţitul înfipt în fund, şi pe urmă de Paulino Brînzarul, care ieşise în uşa prăvăliei chiar atunci şi a început să întrebe ce l-o fi apucat pe gagiu că aleargă aşa de tare? Zeferino zicea că ar trebui să se reia totul cu încetinitorul, nu-i aşa, Chinezule? Iar Chinezul dădea din cap în semn că da.

— A apărut un escadron, spuse Austin, iar oraşul a fost invadat de aşa-numiţii camoni[1], care l-au acoperit tot cu albul uniformelor. Vreo jumătate de duzină dintre ei au pornit-o pe stradă în sus, au trecut pe lîngă banda Cap sau Pajură, aceştia au scuipat pe jos în semn de dispreţ, Zuca a mers în urma lor cu braţul întins, frecîndu-şi degetul mare de arătător, ehei, camon, *money*, *money*, un camon a aruncat un pumn de monede în aer, iar puştimea s-a luptat vitejeşte ca să pună mîna pe bani.

— Incursiunile astea în cartiere necunoscute dezvăluie întotdeauna lumi noi, întrerupse Mister

[1] De la engl. *come on* însemnînd haide (n.tr.).

DeLuxe. Am participat şi eu la vreo două, trei, şi am făcut nişte fotografii excelente.

Austin zîmbi.

— Aşadar, spuse el, camonii au continuat să urce pe stradă, s-au oprit lîngă Angelo care şedea pe bancheta lui de lemn şi-şi încerca muzicuţa, unul dintre ei s-a apropiat de el şi a spus *girls* şi a mai făcut şi cu braţul gestul respectiv, *we want girls*, Angelo i-a zis *girl* e mă-ta, pricepi, sau ai nevoie de lămuriri? da, mă-ta, camonul a rîs către ceilalţi, unul dintre ei a făcut un pas înainte dansînd ca Fred Astaire, a povestit un martor ocular, şi deodată Angelo, după ce şi-a pus ochelarii şi muzicuţa în buzunar, a început să mi ţi-i expedieze pe camoni, l-a azvîrlit pe unul drept în magazinul de mobile al lui Ventura, altul a căzut pe un fotoliu de la frizeria *Hollywood*, exact peste Pimentel pe care tocmai îl rădea Joaquim Brici-Ascuţit, un al treilea s-a cufundat în albia de rufe a Miquelinei Fortes, altul a fost trimis tot în prăvălia lui Ventura, l-a întîlnit în drum pe primul care se întorcea şi s-au prăbuşit amîndoi pe un pat dublu, Angelo îi dădea înainte cu picioarele, cu mîinile, cu capul, camonii erau zvîrliţi prin tot ce se putea numi uşă, erau efectiv livraţi la domiciliu, mai tîrziu Zuca avea să spună că *Ricardito între flăcări şi bandiţi*, filmul cel mai straşnic din viaţa lui, era un vax pe lîngă asta. La un moment dat, cu camonii, stoici, învălmăşiţi în acest du-te-vino, au început să urce strada cei din banda Cap sau Pajură, s-au vîrît, cum s-ar zice, în viespar, Copita-Caprei le-a spus acum e momentul, Strugurel a auzit cu ure-

chile lui fraza istorică și avea s-o transmită mai departe după aceea, de fapt nu s-a știut niciodată la ce moment anume se referise, tot așa cum nu s-a știut niciodată dacă intenția lor fusese să-i sară în ajutor lui Angelo, care, dealtfel, după Molero, o spune un martor ocular, de orice, dar numai de ajutor n-ar fi avut nevoie, sau să-i sprijine pe camoni, ori să-i despartă, Angelo a început pur și simplu să-i expedieze și pe cei din Cap sau Pajură, Gil Frezatu a făcut două ture prin aer și a aterizat pe căruciorul cu varză al lui Hipólito, Tonecas Arenă s-a trezit pe primul etaj al unei schele de la un imobil în curs de zugrăvire, răsturnînd o cutie cu vopsea roz pe costumul Prince-de-Galles nou-nouț al lui Joca Înțolitu, asta după ce a trecut prin tejgheaua cu pește a lui Zeca Trampa făcînd să țîșnească în toate părțile sborși și calamari, pălăria și-a luat la rîndul ei zborul și a intrat pe fereastra de la etajul doi a Donei Ermelinda, Bešici-Nebune, pe care Angelo aproape că l-a legat de un camon, spune un martor ocular că ar fi înnodat brațul drept al unuia de piciorul stîng al celuilalt, a pătruns cu el fără să ceară voie la *Asul de Pică, Ltd.*, în drum i-au luat cu ei pe Rufino, pe Păianjen-de-Cîmp, pe Roque Paracliserul și pe Nea Mîrîilă care tocmai făceau o partidă de cărți, au ieșit cu toții de-a valma prin ușa din fund, suplimentați cu Douglas Făbancuri și Chico Dominó, care stăteau acolo și discutau despre meciul Sporting-Benfica din duminica precedentă, Copita-Caprei s-a lovit cu capul de perete de a făcut ecou, mi-au spart capul, zicea el, mi-au spart capul,

ceea ce, după Molero, era cît se poate de evident, Piept-ca-Scîndura a fost șutat direct în tipografia lui Celestino, a făcut două ocoluri pe dinăuntru oprind mașinile care lucrau și punîndu-le în funcțiune pe cele oprite, cineva a înfipt un cuțit în burta lui Lucas Șterge-Putina, poate un camon, sigur că un camon, avea să spună Zuca mai tîrziu, camonii ăștia sînt toți niște cuțitari, asigura el, Lucas Șterge-Putina își aduna apoi mațele cu mîna, le vorbea încetișor, părea că se roagă, camonii umblau de colo-colo, spartani, după Molero, pînă în măduva oaselor, la un moment dat, într-o clipă de reflux, l-au luat cu ei, prin aer, pe Un-Metru-Jumate, Angelo îi adunase pe toți într-un buchețel, i-a împodobit cu Un-Metru-Jumate, și hai cu ei în văzduh, în direcția lui Marocas Înghite-Mile, care avea o motocicletă cromată toată și mai avea și mania curbelor strînse, călcase pînă atunci trei pisici și doi oameni, tocmai era pe punctul să descrie o curbă de o mare frumusețe, dar a rămas cu ochii holbați la legătura de camoni încununată cu Un-Metru-Jumate, și-a pierdut direcția, a drăcuit, a înjurat, s-a urcat pe trotuar, a făcut praf vitrina lui Raul Aur-Fals, de a început să plouă cu coliere de sticlă, ceasuri de mînă, broșe și inele, Marocas îi dădea înainte, în probă, pierzînd controlul și mai știu eu ce, a readus în casă leagănul cu bebelușul pe care Gertrudes îl așezase în ușă, a traversat strada în zigzag, s-a năpustit în cușca cu păsări a Mafaldei Claponăreasa și și-a terminat proba în tejgheaua de la depozitul de cărbune al Galicianului, semănînd panica printre elementele Grupului Tu-

ristic Moscatel care tocmai își beau jumătatea de litru planificat, în timp ce la ferestre apăruseră spectatori speriați, femeile țipau, bebelușul Gertrudei, care avea cel mai zdravăn plămîn din cartier, urla ca niciodată, papagalul lui Pimentel, care căzuse de pe stinghie și dansa atîrnat de sîrmă, își rostea expresia preferată, garda, garda, cît se poate de nimerită, după Molero, în acele împrejurări, fox-terrierul lui Silva Farmacistul apucase un camon de fundul pantalanilor și nu prea se arăta dispus să-i dea drumul, găinile Mafaldei Claponăreasa alergau speriate într-un cotcodăcit infernal și un potop de pene, măgarul lui Hipólito rägea, pisicile Donei Maria Namila mieunau și săreau de colo-colo, Alsácia lui Tó Sită-Deasă lătra cu acea furie de care numai ea era în stare, camonii intrau pe o parte, membrii ex-bandei lui Malhoa ieșeau pe alta, uneori puteai să juri că Angelo controla de la distanță toată învălmășeala, mai tîrziu Zuca avea să spună că, în afară de cîteva părți comice à la Charlot, fusese o chestie iglantonică [1]. Angelo se comportase exact ca un anume Lone Ranger, îi lipsise doar masca.

Tăcu o clipă.

— Băiatul a asistat la toate acestea din băcănia lui João Untdelemn, de după un sac cu fasole, înmărmurit în fața a ceea ce Molero numește cel mai mare foc de artificii ce s-a pomenit vreodată în materie de bătaie, învălmășeala perfectă, filmul decupat din carne vie, realitatea care se suprapune mitului, visul nu înseamnă nimic

[1] Cuvînt inexistent, format de autor, care folosește adesea acest procedeu (n. tr.).

pe lîngă asta, intrați, băieți, intrați, iată cea mai mare cafteală din toate timpurile, realizată într-o singură ședință și fără să ai nevoie să mai cumperi bilet, fără decoruri de carton, fără trucaje, fără pauză, continuă imediat, capete, picioare și brațe indiscutabil sparte și rupte, fața lui Copita-Caprei scăldată în sîngele ce i se prelingea din scăfîrlie, Lucas Șterge-Putina transportat la spital în rabla lui Mustăciosu după ce, la repezeală, i s-au vîrît la loc mațele în burtă, camonii risipiți pe stradă, femeile aducînd lighene cu apă și șervete ca să-i spele pe răniți, acuzațiile mutuale, oh, camonule, de ce nu te duci să te joci de-a bătaia la tine pe *streets?* Dar n-au fost camonii, a fost Angelo, Angelo s-a ambalat imediat, a fost o ispravă de-a ăstora din Cap sau Pajură, Cap sau Pajură dimpreună cu camonii sînt ca tusea cu junghiul, ca lacrimile cu geamătul, Nea Mîrfilă cu bastonul în aer apărînd la colțul străzii în brațele lui Roque Paracliserul, Mafalda Claponăreasa alergînd după găini, Zeca Trampa căutînd calamari și sborși printre verzele lui Hipólito, Un-Metru-Jumate vomînd tot soiul de materii în culori ciudate, verzui și liliachii, Celestino înjurîndu-l pe Piept-ca-Scîndura, Tonecas Arenă cerînd ajutor ca să poată coborî de pe schelă, Joca Înțolitu cu haina în mînă zicîndu-le mama mă-tii tuturor celor din jur, Gil Frezatu căutîndu-și dintele de aur, dacă vedeți vreun dinte de aur să știți că-i al meu, Pimentel în ușa frizeriei cu jumătate de barbă încă nerasă și cu șervetul la gît, Gertrudes cu bebelușul în brațe spunînd alternativ, cu vocea net diferențiată, cînd bau-bau

pleacă de aici, lasă copilul să doarmă, cînd nemernicilor, nemernicilor, Raul Aur-Fals, cu nasul în pămînt, adunînd în bereta unuia dintre camoni pietricele colorate, coliere, broşe şi inele, Silva Farmacistul încercînd să scoată din colţii fox-terrierului fundul pantalonilor camonului, turiştii din Grupul Moscatel întrebîndu-l pe Marocas dacă nu cumva depozitul de cărbuni era o pistă de curse, Marocas şchiopătînd şi înjurînd de mama-focului, nu vă atingeţi de motocicletă, nu vă atingeţi de motocicletă, Tó Sită-Deasă alergînd pe stradă în jos atîrnat de lesa Alsáciei care urmărea una dintre pisicile Donei Maria Namila, Ventura de la mobile explicîndu-i unui camon că *bed* se rupsese, camonul numărînd pe degete cucuiele pe care le avea în cap, Zeferino Turtă-Dulce spunînd că de astă dată fusese încă şi mai straşnic decît atunci cu ţiganii, Chinezul încuviinţînd din cap, duba poliţiei sosind, Joaquim Brici-Ascuţit întrebînd că ce mai caută şi poliţia acuma ? A venit să numere morţii ? Angelo punîndu-şi ochelarii şi făcîndu-se nevăzut, Zuca avea să spună mai tîrziu că se risipise în văzduh ca Mandrake, Dona Ermelinda înapoindu-i pălăria lui Tonecas Arenă pe aceeaşi fereastră prin care şi intrase, pălăria descriind o curbă largă, planînd şi aterizînd uşor la picioarele lui Dick Tracy, care era poliţaiul în civil afectat acelei zone, iar Dick Tracy, după Molero, o spune un martor ocular, Dick Tracy, cu pălăria în mînă, întrebînd pe toată lumea şi de fapt pe nimeni : ce s-a întîmplat ? Ce s-a întîmplat ? Ce s-a întîmplat ?

— Se scobea în ureche cu unghia degetului mic de la mîna dreaptă, apoi vîra unghia mare sub unghia degetului mic, scotea ceara de dedesubt, o frămînta după aceea uşor între degetul mare şi arătător, avea un Mickey Mouse tatuat pe piept, îi spunea tot timpul Băiatului să fie în gardă, parează, campionule, povestea tot felul de meciuri de box între campioni mai mult sau mai puţin homerici, le adăuga mereu noi tonalităţi romaneşti, se complăcea de preferinţă să povestească meciul dintre un anume Bowen şi un anume Burke, au fost 110 runde, campionule, nici mai mult nici mai puţin, ştii cît timp au boxat ? Domnul Bowen şi domnul Burke au boxat în total şapte ore şi nouăsprezece minute, una peste alta, pînă şi spectatorii au leşinat, unii de oboseală, alţii de emoţie, au stat peste şapte ore să privească ringul, aşteptînd să-l vadă pe Bowen cum îl învinge pe Burke sau pe Burke cum îl învinge pe Bowen, doi uriaşi ce mai calea valea, după atîta timp încă mai boxau de parcă abia atunci ar fi început, doar că erau puţin mai lenţi în mişcări, unii pariau pe Burke, alţii pe Bowen, se zice că un spectator şi-a pariat casa pe Burke, altul şi-a pariat pe Bowen economiile de peste treizeci de ani, iar altul, cu ochii în lacrimi, zicea că dacă unul dintre ei pierde e pentru că dumnezeu nu e atît de mare cum se spune, meciul era încă la jumătate şi parcă ar fi început de nu ştiu cînd, Bowen şi Burke scăldaţi în sînge umblau de colo-colo pe ring, căutîndu-şi fiecare colţul, cînd se termina runda, dar în picioare, campionule, tot în picioare, nimic nu-i putea doborî la pămînt, cînd cădeau se ridicau imediat,

se ridicau de pe jos încă și mai năvalnici decît fuseseră la cădere, a fost cel mai mare meci de box ce s-a văzut vreodată, cel mai frumos și mai bărbătesc, cel mai așa și pe dincolo ce se poate închipui, meciul cel mai lung din toată istoria boxului, o luptă care s-a sfîrșit cu rezultat de egalitate pentru că amîndoi erau invincibili, asta s-a petrecut în 1893, nu e nici o minciună, n-are nici o legătură cu poveștile astea de adormit copiii care se spun pe aici, domnul Bowen și domnul Burke nu au fost născociți, au stat acolo în ring timp de peste șapte ore, meciul s-a încheiat doar pentru că nu putea să dureze la nesfîrșit, erau invincibili, publicul voia un învingător dar nu putea să existe învingător, pînă la urmă au cedat publicul și arbitrul, ei au fost cei care au pierdut, pentru că Burke și Bowen cădeau la pămînt și se ridicau iar de cîte ori era nevoie, aveau parcă niște arcuri în suflet, au sfîrșit meciul în picioare, scăldați în sînge și gata să pareze, gata să continue pînă ce stelele ar fi încetat să mai strălucească, în cele din urmă dumnezeu tot a fost atît de mare cum se spunea, Bowen și Burke nu puteau să piardă, există momente în viață cînd omul are atîta suflet în el că nu poate să piardă, chiar dacă de cealaltă parte a ringului s-ar afla însuși uriașul Adamastor, se zice că cine a văzut cele 110 runde nu a mai privit niciodată lucrurile cu aceiași ochi, privirea lui trecea pe deasupra lor de parcă nici n-ar fi existat, se spunea asta a rămas cu altă concepție despre viață, i-a văzut pe Bowen și Burke, niște tipi s-au gîndit chiar să ridice un ring simbolic în sala unde s-a desfășurat meciul, ca să se ducă oamenii acolo

așa cum se duc la mormintele faraonilor și la ruinele din Grecia, ringul ar deveni una dintre minunile lumii, cu ghid care să dea explicații, ăsta era colțul lui Burke, celălalt era colțul lui Bowen, într-o repriză Bowen l-a lovit atît de mult pe Burke încît părea că o să-l omoare, în altă repriză a avut loc o rafală atît de rapidă și atît de lungă de stîngi-drepte ale lui Burke încît Bowen și-a petrecut restul rundei cu genunchii îndoiți în așteptarea gongului, oamenii au respirat adînc cînd pînă la urmă meciul a luat sfîrșit, și apoi a mai fost Corbett, picioarele lui dansau într-un fel cum nu s-a mai văzut, ringul cu el era mai mult decît un ring, era o pistă de dans, avea trupul parcă vrăjit, mănușile adversarului nu întîlneau nimic în calea lor, Corbett întruchipa însăși arta eschivărilor, nu era acolo cînd venea lovitura și riposta de îndată ce ea se sfîrșea, acumula puncte, acumula puncte, îi înnebunea cu dansul acela care era numai al lui, un soi de muzică pe care o însoțea el cu dansul și nimeni altul nu o mai auzea, într-o zi i-a apărut în cale Fitzimmons, era un mare boxer, a reușit să-l lovească pe Corbett, i-a încețoșat privirea, Corbett a căzut în runda a 14-a, totul a fost atît de trist de parcă ar fi murit cineva apropiat, nu din cauza lui Fitzimmons, care era foarte viteaz, dar pentru că cine l-a văzut odată pe Corbett a rămas cu dansul dansurilor în ochi, era diferit de cine i-a văzut pe Bowen și Burke, era alt mod de a descoperi misterele vieții, și pe urmă a mai fost Johnson, un negru dăruit cu tot curajul rasei lui și toată forța copacilor, i-a doborît pe alți doi viteji, Burns și Jeffries, a pier-

dut în cele din urmă la Willard după 26 de runde nemaipomenite, meciul Johnson-Willard a fost la fel de frumos ca cel dintre Bowen și Burke, dar a venit la un moment dat o lovitură a lui Willard, există lovituri care poartă în ele sfîrșitul tuturor celorlalte, loviturile combinate din timp, forță, siguranță și noroc, unii boxeri trăiesc numai ca să întîlnească această lovitură și n-o întîlnesc niciodată, și pe urmă a mai fost meciul Dempsey-Tunney, și atunci povestea totul, relata meciul rundă cu rundă, cu timpul exact cronometrat, se oprea la un gong imaginar ca să reînceapă la alt sunet de gong imaginar, toate rundele defilau prin fața ochilor Băiatului, atacurile și fentele, croșeul deviat, cuprinsul eficient în brațe, prima țîșnire de sînge, lupta aprigă corp la corp, dreapta nimicitoare a lui Dempsey, pararea cu stînga a lui Tunney, ploaia de lovituri de lîngă frînghii, din nou gongul imaginar, o mică analiză a rundei descrise, o nouă rundă, a doua țîșnire de sînge, Tunney acumulînd puncte aici, Dempsey recuperînd dincolo, pînă la victoria finală a lui Tunney, a fost cea mai mare înfruntare dintre vitejie și știință, nici azi nu se știe cum a reușit Tunney să i se împotrivească lui Dempsey, însă asta era știința lui, doar el știa, oare chiar să fi știut? Sau poate inventa întîmplător știința pe măsură ce-l presa Dempsey, spuse Austin și făcu apoi o pauză.

— Povestea anecdote obscene, făcea oamenii să rîdă, era chiar unica persoană de pe lume care aducea un început de zîmbet pe chipul trist al mamei Băiatului, era încăpățînat ca unchiul care

încerca să nimerească în scuipătoare, dar chiar lucra, fusese boxer în tinerețe, avea nasul turtit, primise atîtea lovituri că i se strivise nasul, avea o voce tunătoare și o burtă enormă din cauza berii. Venea pe la ei din cînd în cînd, era prieten și cu tatăl Băiatului, îl aducea acasă în spate cînd băutura îl împiedica să se mai țină pe picioare, alteori mergea acolo pe seară, mestecînd o scobitoare, un pic de conversație despre box, Bowen și Burke ar fi în stare să mai boxeze și azi și așa mai departe, într-o zi a venit la ei acasă cu două perechi de mănuși de box, hai campionule, o stîngă, o dreaptă, toate astea s-au întîmplat mai mult sau mai puțin cam pe vremea primelor isprăvi ale lui Zuca, a fost pentru Băiat perioada pe care Molero o numește de descoperire a energiei biologice în multiple direcții.

Austin își strivi țigara în scrumieră.

— Într-o zi, pe ringul improvizat cu frînghii de rufe, bărbatul cu un Mickey Mouse tatuat pe piept i-a plasat o stîngă atît de violentă Băiatului în obraz încît acestuia a început să-i curgă sînge din nas, maică-sa a dat fuga, au încercat amîndoi să oprească sîngele, ea s-a dus după vată și un șervet, apoi el i-a aplecat capul Băiatului spre spate și s-a pornit pe rîs spunînd că fusese o luptă pe cinste și că el, Băiatul, era curajos, să încasezi o asemenea stîngă e o treabă de campion, mă prind pe ce vrei că ai să devii campion, mă prind pe ce vrei că ai să-i bagi în cofă cu picioarele astea ale tale care se mișcă întruna, cu îndemînarea asta a ta să-ți vîri brațele unde nu e loc, cu curajul ăsta al unui Burke căutîndu-și-l pe Bowen, cu dîrzenia asta pe care n-o avea nici

Dempsey, cu eleganța asta pe care n-o avea nici Corbett. Și atunci Băiatul a văzut.

— Ce anume? întrebă Mister DeLuxe.

— Băiatul a văzut, spuse Austin, mîna maicăsii atingînd obrazul bărbatului care avea un Mickey Mouse tatuat pe piept, și a văzut privirea bărbatului, o privire tristă, și pe urmă el a mîngîiat obrazul Băiatului, adio campionule, și-a aruncat haina pe umăr, a mai șovăit puțin, a plecat și nu s-a mai întors niciodată în casa aceea. Florile răsar din bălegar, zice Molero, mare noutate, zic eu, spuse Austin zîmbind și pierzîndu-și apoi zîmbetul pe măsură ce vorbea, și este sigur, nu se poate să se înșele, că toată acea sordidă ambianță dăduse naștere unei dragoste fără speranță, încărcată cu cea mai pură dintre duioșii, duioșia tăcerii.

— Înțeleg, spuse Mister DeLuxe, mama Băiatului și omul acela cu Mickey Mouse se plăceau unul pe altul?

— Din bălegar răsar florile, răspunse Austin.

— Ai mai spus-o, făcu Mister DeLuxe.

— Tocmai, spuse Austin, repetarea acestui loc comun îi aparține lui Molero. L-a utilizat la pagina 194, și l-a folosit apoi din nou la pagina 228 cînd, referindu-se la moartea mamei Băiatului, în urma unei boli nedefinite și despre care presupune că s-ar putea rezuma printr-o excesivă acumulare de amărăciuni, zice că a găsit în geamantanul ei dinainte de măritiș, legat cu sfoară, pe care și l-a adus într-o zi din provincie, obișnuitele portrete și scrisori de familie o jumătate de metru de păr castaniu împletit, rochița de la

prima comuniune și două perechi de mănuși de box.

— În anexă la raport, spuse Austin, pe foile galbene pentru inventare, Molero înscrie moștenirea lui Leduc, tot ce i-a lăsat el Băiatului prin testament. Molero precizează că a avut scrupule să procedeze la o selecție, preferînd să întocmească un inventar complet cu ce exista la data aceea și lăsînd apoi pe cel în drept să tragă concluziile.

— Hm, făcu Mister DeLuxe.

— Casa a fost pusă la dispoziția proprietarului, spuse Austin, iar Băiatul a vîndut toate mobilele cu excepția unei măsuțe pliante de metal.

— Hm, făcu din nou Mister DeLuxe.

— Băiatul a dat încălțămintea și rufăria portarului de la imobilul alăturat, lămuri Austin, rămînîndu-i lui tot restul.

Răsfoi raportul și spuse:

— Anume: un cărucior de invalid cu piedică, legături de argint, genți metalice, șezut dublu și tapițat, brațe îmbrăcate în piele și două schimbătoare de viteză automate; patru piulițe; două șurubelnițe; un ciocan; o foarfecă pentru gazon cu o singură lamă; o cutie de cuie de diferite mărimi; un burghiu manual; cîteva holțșuruburi: o pompiță de ulei cu picător; șase metri de sîrmă făcuți rotocol; o trusă de prim-ajutor conținînd mercurocrom, tinctură, leucoplast, vată, pansamente, o seringă și două ace; două cutii cu fiole; un borcănel cu pomadă; trei feși; o mănușă pentru masaj; un ceas de perete; un ceas

deșteptător ; două ceasuri de buzunar, dintre care unul stricat ; o scrumieră mare din marmoră ; o tabacheră din piele de căprioară ; o veioză ; o lustră ; douăsprezece umerașe, dintre care trei metalice ; șase perdele ; opt șervețele brodate ; o mașină pentru făcut cafea ; o zaharniță de porțelan ; un set de cuțite de argint ; altul de inox, acesta incomplet ; zece cutii pentru alimente ; o țeavă ; un frigider ; o mașină de spălat rufe ; un televizor ; două carpete ; patru covoare ; un aparat de raze ultraviolete ; un grătar de fier lung de aproape doi metri și înalt de o jumătate de metru ; șase jaluzele de lemn ; un album de fotografii ; un bust de ipsos al baronului de Coubertin ; două seturi de inele pentru gimnastică ; un storcător de fructe ; o etajeră cu șase sute douăzeci și patru de cărți ; trei tablouri reprezentînd reproduceri după impresioniști ; un suport din fier forjat pentru umbrele ; un serviciu de masă ; un serviciu de ceai ; un boiler ; patru robinete oxidate ; un aparat de fotografiat ; o pompă de apă cu pedală ; o fructieră de cristal ; o sită ; trei pachete cu reviste de cultură fizică ; cîteva partituri muzicale ; o cutie cu ecusoane ale cluburilor de educație fizică ; un coș mare din nuiele ; o cutie cu viermi de mătase ; un set de săgeți cu țintă ; o foarfecă oxidată ; o mașină de ras ; un *presse-papiers* de culoare nedefinită ; un serviciu de birou cu călimară și tocuri ; două jocuri de cărți, dintre care unul nedesfăcut ; un picup ; nouăzeci și două de discuri ; o mașină de scris ; două draperii de catifea ; un binoclu ; un calorifer electric ; un grătar pentru fripturi ; trei oale de gătit ; patru crătiți ; șase pahare ; o ploscă ; o

față de masă mare, brodată ; un dispozitiv de alarmă pentru ușă ; două pipe ; o biblie cu o petală de floare înăuntru ; o ramă cu portretul mamei lui ; un suport cu optsprezece sticle ; un glonț de carabină ; un baston ; o perie de argint ; un clopoțel de masă, tot din argint ; o trusă de manichiură ; o cutie de abțibilduri ; două perechi de ochelari cu dioptrii ; trei perechi de butoni ; o pălărie de soare ; un vechi triciclu cu roata din față lipsă ; un crucifix de argint ; un aparat de radio ; un cobai ; un joc de șah ; o cutie cu tutun de pipă ; un magnetofon neutilizat ; o cutie muzicală, de asemenea neutilizată ; o labă de iepure ; o colivie fără pasăre ; o balanță și un far de automobil fără geam.

Austin făcu o pauză.

— În portofelul lui Leduc s-au găsit banii de înmormîntare.

— Nu s-a putut lămuri, spuse Austin, motivul pentru care a luat sfîrșit idila cu La Petite Mireille, Molero interpretînd cazul drept o saturație reciprocă, ea dezamăgită treptat de posesiunea aceea tăcută pe podea, el poate avid să descopere mai mult de atît.

— Situația nu prea era normală, e evident, spuse Mister DeLuxe.

— După Molero, spuse Austin, n-au trăit împreună destul de mult timp ca să se poată obișnui unul cu celălalt, să se creeze acea intimitate care se transformă într-o acceptare fără manifestări critice, în care nu mai încap valorile de elecție, ele sînt repudiate de forța prezenței, de universul apropiat și imediat care anulează facul-

tățile de opțiune, care desființează distanța, care împiedică perspectiva. Băiatul avea ceva mai bun de făcut, vom ajunge și acolo, în acest timp ea o fi înțeles cît de ineficient e un proiect matern zămislit în afara trupului ei. N-au avut suficient timp ca să se suporte la infinit, și s-ar părea că sfîrșitul propriu-zis, după Molero, fusese tocmai podeaua, etapă trecătoare, atît pentru el cît și pentru ea, pe niște trasee ce vor fi semnalate în raport la momentul potrivit. Pentru Băiat, locaș de celebrare a unor manifestări ale dorinței împodobit cu duioșie și tăcere pînă cînd trupul i-a înflorit pe deplin și a întreprins saltul dincolo de zidul frustrărilor ; pentru ea, acomodarea complice, mai mult sau mai puțin marcată de sacrificii, care a avut și ea un efect eliberator ; în cele din urmă, ei vor fi recunoscut că ritualului îi lipsea substratul necesar ca să ducă la o unire permanentă, a început să piardă din semnificație, să nu uitați, Mister DeLuxe, de diferența de vîrstă, ceva ce poate să apese pe subconștient cu greutatea tonelor, să cîștige drepturi pentru piele prin eczema respectivă. După Molero, aproape că nu a existat nici o trecere pentru Băiat între La Petite Mireille și Leduc.

Mister DeLuxe zîmbi.

— De la podea, spuse el, la căruciorul de invalid.

— Leduc, spuse Austin, a fost pentru Băiat întîlnirea cu aburii copilăriei care i-a lipsit, transferul de afecțiune s-a efectuat automat, dealtfel, afecțiunea care începuse să existe între La Petite Mireille și Băiat va trebui măsurată prin-

tr-un proces destul de complicat de adaptare fizică și psihică. Băiatul a locuit mai departe în aceeași casă, ea a fost cea care a plecat la Marsilia, Băiatul l-a cunoscut pe Leduc prin intermediul unui tip care făcea ilustrații la cărțile pentru copii traduse de Leduc, era compatriot de-al Băiatului, emigrase din motive politice, îi povestea zilnic cîte o anecdotă despre Noul Stat și seara, între două beri, își sprijinea capul în mîini și începea să intoneze o stranie melopee, țara mea stă pe loc, țara mea stă pe loc, precum un poloboc, desena apoi un copil desculț pe tăblia de piatră a mesei, sau o rîmă cu gene lungi, foarte disneyană, sau o gondolă, sau o moară Zig și Puce, o floare-a-soarelui, un coș cu fructe ori o femeie culcată, apoi spunea haide să mergem la Leduc căruia îi trebuie niște figurine pentru Albă ca Zăpada, toată perioada aceea a avut un aer de cenaclu intelectual ; într-o zi, desenatorul s-a dus după o turistă nordică, nu l-au mai văzut niciodată, doar că i-a trimis o dată o carte poștală lui Leduc, era în America Latină, zicea pe aici toate bune, dacă facem abstracție de faptul că totul stă pe loc, precum un poloboc, îmbrățișări poetului și un cuvînt cît se poate de frățesc cui s-o nimeri, apoi au aflat că s-a amestecat într-o revoluție și nu i s-a mai dat de urmă.

Mister DeLuxe clătină din cap.

— Asta-i soarta nebunilor, spuse el, America Latină.

Austin își potrivi raportul pe genunchi.

— Prietenia dintre Leduc și Băiat s-a cimentat repede, Băiatul a început să lucreze și el,

deși pe scară mică, pentru editura cu care avea legături Leduc, acolo a publicat *Angel Face*, cu o copertă făcută de ilustrator, apoi ilustratorul a spus că el și-a întîlnit a sa Angel Face, o nordică bună ca grîul și blondă tot ca el, nici măcar n-a mai ajuns să vadă cartea tipărită, s-a dus într-o dimineață la Leduc acasă și i-a spus plec chiar acum la Pasárgada din cauza unei femei care ispitește ca un vapor și are ceva dintr-o felie de portocală, asta era una din specialitățile lui, să amestece versuri din diverși poeți, a scos din buzunar un cobai și l-a rugat pe Leduc să-l găzduiască, înainte de plecare a mai vîrît o dată mîna în buzunar și a scos o labă de iepure, i-a dat-o lui Leduc, norocul nu prisosește niciodată, a zis, mai am una și pentru mine în buzunarul pantalonului, i-a îmbrățișat pe Leduc și pe Băiat, cînd nici n-o să vă așteptați, într-o seară cînd vă veți duce în Țara Minunilor după Alice, o să vă treziți cu mine aici în casă împreună cu frumoasa mea nordică, ne vindem proprietățile din Țările-de-Jos și venim să ne instalăm aici, să aveți grijă de cobai, îl cheamă Zatopek, dar răspunde și la numele de Rembrandt, nu-l lăsați să mănînce lame de ras. S-a dus, lui Leduc și Băiatului le-a părut tare rău cînd l-au văzut că pleacă, vorbeau des de el, de veselia și generozitatea lui, ca și de melancolia cam densă în care se refugia uneori, viața și-a continuat cursul, a trecut timp, și apoi, deodată, Leduc s-a sinucis.

Mister DeLuxse s-a uitat la tamponul de pe birou cu un aer gînditor.

— O colivie fără pasăre, era și asta în inventar, spuse el. Nu poate exista ceva mai inutil.

— Taică-său a alunecat pe o coajă de banană, spuse Austin, s-a rostogolit pe scară în jos și a murit, asta ca să revenim la copilăria Băiatului.

Tăcu o clipă.

— Taică-său a căzut pe scară și a murit, insistă Austin, dar după cum se pare, popicele au continuat să se joace în capul Băiatului.

— N-a mai ajuns să-și îndrepte dinții, spuse Austin, mătușă-sa i-a cumpărat aparatul, dar asta a durat puțin pentru că ceilalți băieți au rîs de el, Zuca în special, care a început să răspîndească vorbe despre originea femeiască a aparatelor de îndreptat dinții și a organizat un concurs de scuipat ca să demonstreze cît de mult pot încurca ceea ce el numea sîrmele dințișorilor de lapte. Dealtfel, după Molero, deși el nu subscrie cîtuși de puțin la afirmațiile lui Zuca, un aparat de îndreptat dinții într-o asemenea ambianță este la fel de nelalocul său ca și o turmă de elefanți pe un iceberg.

— Iată pirueta, spuse Mister DeLuxe printre dinți.

— A mai purtat aparatul cîteva săptămîni, continuă Austin, a ajuns pe locul patru la un concurs de scuipat, dar în cele din urmă a refuzat să-l mai pună, și asta poate fi un indiciu grăitor al unei oarecari slăbiciuni de caracter, deși mai era încă foarte tînăr și, prin urmare, vulnerabil în anumite împrejurări.

Mister DeLuxe încuviinţă din cap.

— Mătuşa aceea, întrebă, era soţia unchiului napolitan ?

— Nu, spuse Austin, mătuşa era sora maică-sii, sora mai mică, nemăritată, şchioapă, căzuse în copilărie, locuia la celălalt capăt al Cartierului, era femeie de serviciu într-un mare magazin de stofe, venea săptămînal în vizită la sora ei, ţinea mult la Băiat, i-a cumpărat aparatul cel mai bun care se găsea la vremea aceea pe piaţă, spunea că dinţii sînt foarte importanţi pentru înfăţişare, că-i o crimă să laşi dinţii copilului să se încalece în halul ăsta. Unchiul napolitan era fratele lui taică-său, şi el mare băutor, dar avea o jovialitate ce contrasta cu firea dezagreabilă a celuilalt, era docher, nu lucra mai niciodată, era veşnic amestecat în afaceri mai mult sau mai puţin dubioase, rîdea şi cînta întruna, doar că avea mania asta să vrea să nimerească în scuipătoare, ceea ce, după Molero, e un amănunt legat de o anume necesitate de comportament absurd ca formă primitivă de protest faţă de supunerea femeii.

— Cuuum ? făcu Mister DeLuxe.

— Uite aşa, spuse Austin, îşi bătea nevasta, a dat-o de mai multe ori afară din casă, dar ea venea mereu înapoi, suporta bătăile, suporta tot, şi atunci lui trebuie să-i fi venit chestia asta cu scuipătoarea numai ca s-o umilească şi mai mult, ea ştergea podeaua în jurul scuipătorii fără un cuvînt sau un gest de reproş.

— Proceda aşa cînd era beat, presupun, sugeră Mister DeLuxe.

— Nu se specifică în raport, spuse Austin, se pomeneşte doar că băiatul era fascinat de chestia asta, nici nu ştii de ce sînt în stare oamenii ca să se amăgească în faţa absurdităţii vieţii, ca să scape de mizerie sau de povara celorlalţi. Putem considera deci scuipătoarea ca obiect de întîlnire dintre Băiat şi unchiu-său, acesta prins în arhitectura unui anumit absurd domestic, Băiatul văzîndu-l că se ridică fără să fi ştiut niciodată prea bine de ce, urmărind cu privirea întristată silueta mătuşii, sîntem în plin ciclu al scuipatului, Zuca şi unchiul napolitan se întîlneau în aceeaşi formă de exprimare, dar cu scopuri diferite.

Mister DeLuxe zîmbi.

— Să nimereşti într-o scuipătoare, spuse el.

— Aşa e, spuse Austin, să nimereşti într-o scuipătoare, să te uiţi la cineva care încearcă să nimerească într-o scuipătoare, să construieşti vapoare din beţe de chibrit, să colecţionezi monede, toate astea sînt manifestări prin care inconştientul respinge realitatea ce i se oferă.

Austin îşi aprinse o ţigară şi rămase cu privirea aţintită asupra lui Mister DeLuxe.

— Să colecţionezi monede e un *hobby* instructiv, spuse Mister DeLuxe, să scuipi pe podea e o adevărată porcărie.

Austin încuviinţă din cap.

— Exact, Mister DeLuxe, dar totul are la origine un refuz, doar că mijlocul e mai mult sau mai puţin stilizat, depinde de persoana în discuţie, să nu uităm că unchiul napolitan era un primitiv, reacţiile lui nu puteau fi decît grosolane.

— Evident, spuse Mister DeLuxe, e vorba de nişte persoane destul de aparte.

Austin zîmbi.

— Va să zică, spuse el, Băiatul a refuzat să poarte aparatul, mătuşă-sa a zis că nu merită să faci sacrificii pentru asemenea oameni, taică-său i-a spus că n-are decît să-şi pună aparatul undeva, s-a iscat o mare discuţie şi ea n-a mai călcat niciodată în casa lor. Uneori, mama Băiatului îi zicea să se ducă el în vizită la mătuşa, ori acasă, ori la magazin, mătuşa îi dădea bani, apoi ea a început să se ţicnească, rămînea cu ochii aţintiţi aspura Băiatului şi cu un aer absent, nu s-a mai dus la lucru, mama lui mergea acum la ea acasă şi-i făcea mîncare şi curăţenie, mătuşa şedea privind în gol, cîteodată îi flutura pe buze un zîmbet uşor, sau se plimba prin casă încruntată de parcă ar fi vrut să-şi amintească ceva, şi întreba atunci la ce oră soseşte trenul.

— Ce anume? făcu Mister DeLuxe.

— Întreba la ce oră soseşte trenul, spuse Austin scuturîndu-şi ţigara în scrumieră, sau zicea nu mai presăraţi rumeguş pe jos, erau nişte întrebări sau observaţii fără nici o legătură între ele, bineînţeles că nu sosea nici un tren şi nici nu presăra nimeni rumeguş pe jos, dar ea insista asupra acestor lucruri pe care Molero le numeşte limite ale nebuniei benigne, extraordinar de blînde, prozaice şi de un infantilism aproape stupid. În cele din urmă, au dus-o pe mătuşă la balamuc, mama Băiatului s-a ocupat de toate, mergeau s-o viziteze în fiecare săptămînă, numai mama şi Băiatul, mătuşa se plimba mai totdeauna în afara clădirii, pe fîşia de gazon de lîngă grilaj, avea aerul că vrea să-şi amintească ceva, sau era aşezată pe un şezlong, le zîmbea Băiatului şi mamei lui, apoi rămînea cu privirea în gol, vorbea de tren, sau pomenea iar de rumeguş, Băiatul a început să refuze să mai meargă în vizită la ea.

— Cred şi eu, spuse Mister DeLuxe.

— Maică-sa totuşi insista, continuă Austin, era o femeie pătrunsă de simţul datoriei şi cultul familiei, voia ca Băiatul să nu uite, mătuşă-sa fusese foarte bună cu el, dar Băiatul nu mai putea suporta să vadă zîmbetul acela, nu mai putea suporta să audă de tren şi de rumeguş, s-a mai dus cu maică-sa la balamuc, dar rămînea dincoace de grilaj, asta nu schimba cu nimic lucrurile pentru că mătuşa părea să nu cunoască pe nimeni, continua doar să zîmbească, ori cu privirea moartă, ori cu fruntea încruntată, din cînd în cînd trecea cîte un infirmier care-i spunea că trenul trebuie să sosească din clipă în clipă şi să nu-şi mai facă probleme cu rumeguşul, că n-o să mai presare nimeni rumeguş pe jos.

— Obsesiile nebunilor, spuse Mister DeLuxe, sînt uluitoare uneori.

— De dincoace de grilaj, spuse Austin, Băiatul asista mai departe la spectacol, la ceea ce Molero numeşte reprezentarea prin mimică a nebuniei şi care a făcut să se întindă în subconştientul lui pata iraţională a oroarei şi a repulsiei.

Mister DeLuxe dădu din cap.

— Cred, spuse el, nebunii mă impresionează mult şi pe mine.

— Ei bine, spuse Austin, la vremea aceea taică-său continua să joace popice cu bila făcută

din staniol de la ciocolată, a fost o perioadă grea pentru Băiat, cu tatăl mereu beat care juca popice, cu mama care umplea nopţile de gemete, cu vizita săptămînală la balamuc, erau tot atîtea lovituri de pumnal în sensibilitatea lui în formare.

Austin făcu o pauză.

— Molero zice, spuse el, că pe-alocuri nu i-a fost uşor, din motive poate puţin obscure, să confere acestui raport tonul impersonal obligatoriu, şi-şi cere scuze de la cel în drept dacă unele pasaje acuză o formă sofisticată de *nausée*.

— Revenind la Madame Bovary, spuse Mister DeLuxe, nu cred că problema ar putea să fie atît de simplă, fiindcă în cazul ăsta Mathias B. Siraccusa, reputat etnolog şi scriitor de romane de groază în timpul liber, ar fi, el însuşi, propriul său personaj, Sugătorul de Gingii, ceea ce mi se pare pe cît de ridicol pe atît de lipsit de noimă.

— Molero vorbeşte de cealaltă faţă a adevărului, cea ascunsă, spuse Austin potrivindu-şi raportul pe genunchi, vorbeşte de viaţa care se ascunde în fiecare fiinţă, de fluidul în care se pierde şi se regăseşte necontenit această viaţă, acest univers personal de senzaţii subtile pe care le urmărim şi care ne urmăresc.

Tăcu o clipă.

— Mai zice, spuse Austin, că omite din raport tot ceea ce el, Molero, nu ştie, ci doar întrevede uneori din încîlceala aceea de note,

observaţii, idei, asociaţii de idei, rămînînd oarecum, şi pentru vecie, certitudinea că din această viaţă lipseşte tocmai partea vitală, substanţa ei cea mai înaripată, viaţa unui om e totdeauna mai grea, şi în acelaşi timp mai uşoară, totdeauna mai amplă decît evaluarea pe care i-o face altul, raportul e doar un efort orientat pe o linie eminamente superficială, şi vai lui, Molero, dacă din trufie ar ajunge să-şi închipuie că a făcut mai mult de atît.

Mister DeLuxe dădu din cap.

— Mai pomeneşte, spuse Austin, de un subit parfum de iasomie adus de briza neaşteptată, o subită privire limpede de femeie pe o subită terasă, o minge galbenă de copil ce se rostogoleşte încetişor pînă ce ne atinge picioarele, un sunet de vioară, sau poate un sunet de harpă, care vine din ceva numit noapte, sau poate doar tăcere, o lumină filtrată suav într-un anume amurg, marea care ajunge pînă la plaja acestui piept, valul ce se întinde cînd soseşte la mal, o lebădă fără lac urcînd pe gîtul acelei femei, sau goliciunea ei neliniştită ca spuma trupului înfăşurat în cearşaf, curba căreia mîna îi dă contur, oboseala pe buzele ce muşcă ţigara, amplitudinea deodată preschimbată în privire, un greier care vine de pe cîmpiile noastre de altădată şi ţîrîie în noapte, aroma cafelei în dimineaţa limpede, o fustă ce se învolburează şi foşneşte, lumina ce izbucneşte, rîzînd, pe un chip murdar, cineva, fluierînd, recuperează o melodie uitată, lemnul vechi emană mireasma a tot ce am dori să regăsim, vine un prieten, bate la uşă şi ne aminteşte de ceea ce sîntem, o frază aruncată la ni-

mereală se înfige drept în inima cuiva, există un peron de gară pe care-l parcurge o anume îmbrățișare, un fir de iarbă se încolăcește pe degetele distrate, un vapor s-a oprit în larg și ne ia cu el, e de un verde tropical decorul care te înfrumusețează, croiesc deodată alei fiindcă știu că ai să treci pe aici, și parcă ar porni la plimbare galere sau palmieri, sau bucurie, sau primăvara aceasta răscolită, întîlnirea aceasta marcată izvor și frunză, geometrie a unei brazde de flori, spațiul exact, o picătură de rouă pe umărul tău, picătura de rouă de pe umărul tău reflectă tot ce e pur, matinal, tot ce e pur și matinal în mine, chiar dacă nici nu mai știu cum am să spun acestea toate.

Tăcură din nou.

— Zice Molero, spuse Austin, că omul iubește și urăște, sau e pur și simplu indiferent, dar că totul reîncepe cu fiecare minut ce trece, l-au anunțat că s-a născut un copil, mîine merge la înmormîntarea cuiva, în sinea lui se fac și se desfac legături, urmărește visînd lumina unui licurici sau a unui far, rămîne o noapte întreagă treaz ca să privească înapoi, există un pod de casă magic în care poate scotoci printre amintiri, chiar dacă nu știe unde se află podul, fapt este că el există și se poate urca pînă la el într-un fel oarecare.

Mister DeLuxe își împreună palmele în fața ochilor.

— Podul copilăriei, spuse el, uneori mă mai urc și eu în el ca să-mi regăsesc toba de la vîrsta de cinci ani.

— Așa e, spuse Austin zîmbind, și eu mă urc cîteodată în pod să-mi regăsesc emoția cu care furam ouăle din cuiburi sau, poate, mirosul de cauciuc de la cizmele de pescuit ale bunicului.

— Cam pe vremea cînd mătușa a început s-o i-a razna, spuse Austin scuturîndu-și țigara în scrumieră, s-a petrecut acolo, în Cartier, o întîmplare, secundară la prima vedere, esențială la o analiză mai profundă, după cum se va dovedi. Fapt e că Descoiso, care făcea parte din grupul Băiatului și se ținea veșnic de coada lui Zuca, ceva mai în spate și către dreapta, încercînd să-și potrivească pasul după al lui, s-a dus într-o zi să vadă filmul cu Dracula și a venit de acolo speriat nevoie mare, nici nu mai putea să doarmă noaptea, vorbea doar de vampiri, cu ochii ieșiți din orbite și vocea tremurîndă, l-a întrebat pe Zuca, tu ce crezi, măi Zuca, oare avem și noi vampiri ? Zuca i-a zis că există un vampir chiar la ei în cartier, Vampirul Uman, cel de locuia pe a doua străduță transversală și umbla veșnic îmbrăcat în negru și cu ochii vîrîți în fundul capului, slab ca un țîr, fără să stea cu nimeni de vorbă, cărînd tot soiul de pachete sub braț, Zuca zicea că dacă treceai pe lîngă el simțeai miros de hoit, lăsa în urma lui o duhoare ca Dona Felisberta cînd zăcea în coșciug cu burta umflată, vampirii erau niște morți de-a-n-picioarelea, într-un film pe care l-a văzut el li se spunea posedați, adică intra dracul în ei și făcea acolo tot soiul de lucruri necurate și rămîneau posedați, trebuie să fim cu ochii în patru cu tipii ăștia, zicea Zuca, și a pornit o cam-

panie contra Vampirului Uman, i-a sugestionat pe Descoiso și pe ceilalți, s-a autosugestionat, a împărțit grupul în brigăzi care să spioneze toate mișcările Vampirului Uman cînd intra în casă sau ieșea în oraș, s-au pus la pîndă ca să-l vadă cînd trece cu pachetele lui, Zuca zicea că trebuie să fie rămășițe de oameni pe care le duce acasă și le suge sîngele, și-o fi supt pînă acum toată familia, că nu mai locuia nimeni cu el în casă, perdelele de la geamuri erau veșnic trase, și-a supt toată familia, asta garanta Zuca, ori stau cu toții în casă și nu ies la lumină, sînt o adunătură de morți-vii iar șef le este Vampirul Uman, le-a pus tuturor băieților șiraguri de căței de usturoi la gît, ăștia nu pot suferi mirosul de usturoi, asigura el, mirosul de usturoi sau crucile, cînd văd o cruce vampirii se îngălbenesc și mai mult, Descoiso stătea de planton la colțul care-i fusese indicat, apoi fluiera cînd ieșea Vampirul Uman din casă, diferitele brigăzi îl urmăreau pînă în Piața Navigatorului, Descoiso venea alergînd cu sufletul la gură și bolborosind, are un pachet rotund, spunea el, trebuie să fie un cap de om, Zuca aduna atunci grupul și-și ținea prelegerea, o să-i întindem o cursă Vampirului Uman, ne ducem într-o zi la biserică și-i cerem lui Roque Paracliserul crucea aceea mare, pe urmă îl așteptăm pe scară, presărăm peste tot pe trepte căței de usturoi și atunci Descoiso merge spre el cu crucea și-i spune te reneg, te reneg, Descoiso, speriat foarte, întreba cine, eu ? cine eu ? nu pot să vin cu crucea, Zuca zicea că trebuie, spunem o rugăciune magică și ai să prinzi curaj, aprindem o lumînare

la sfîntul Anton și-l rugăm să-ți dea curaj, ești cel mai tînăr, ai sîngele cel mai proaspăt, în felul ăsta rugăciunea are mai mult efect, eu stau sub scară, cînd o vedea el crucea și o mirosi usturoiul cade lat și zice ajută-mă, satano, eu ies atunci de sub scară, ceilalți îl apucă de picioare și de brațe, tu trebuie să-i pui crucea deasupra ochilor ca să rămînă trăznit, pe urmă eu îi înfig țărușul în inimă și el începe să se destrame, se face pulbere, atunci luna se acoperă de nori, se aude un tunet, brrroooom, și pe urmă vine o rafală de vînt care-l spulberă în aer, dispare de pe fața pămîntului Vampirul Uman. Dar dacă lui nici n-o să-i pese de cruce ? întreba Descoiso, dacă-mi dă cu crucea în cap și începe să mă sugă de sînge ? Nici o grijă, asigura Zuca, trebuie să facem ca în filmul pe care l-am văzut, nu se poate să n-aibă efect, tu trebuie să spui întruna te reneg, te reneg, asta-i parola pentru vampiri, pentru morții de-a-npicioarelea, pentru vîrcolaci, schelete ambulante, stafii cu lanțuri, vrăjitoare cu mături și toți ceilalți inși din tagma diavolului, să facem așa cum zic eu, să-i întindem o cursă pe scară și să-l prindem, Vampirul Uman nu e un vampir de mîna întîi, nu-i ca Dracula sau ca Bela Lugosi, ăștia-s vampiri cu mult mai multe trucuri, locuiesc în castele printre pînze de păianjen și lilieci, au și servitori care-i culcă în cosciuge, sînt vampiri cu tot soiul de șiretlicuri, niște secte bine organizate, Vampirul Uman e mai prăpădit, vezi că n-are nici dinții ieșiți în afară, nu e vampir de mîna întîi, dacă se întîmplă să nu-și poată face rost de sînge, dacă și-a supt pînă

acum toată familia, e pentru că nu-i în stare să găsească sînge în afară. Puștii îl ascultau cu mare atenție și schimbau impresii între ei, și atunci Peida Gadocha, care era cu gîndul numai la mîncare, întreba ce mănîncă ei cînd n-au sînge, dacă pot mînca și altceva, crochete, pește cu fasole, pepeni, bob prăjit și așa mai departe, Zuca zicea că depinde, cîte unii mănîncă uneori ziua așa, ca să se prefacă, atunci cînd sînt oameni prin apropiere, dar pe urmă se duc să vomite, și atunci Peida Gadocha întreba dacă merg și ei la toaletă, Zuca atunci zicea, o, Peida Gadocha, tu nu pricepi nimic din toate astea, vampirii nu-s oameni ca noi, dacă n-au sînge la îndemînă încep să putrezească, li se albesc ochii, li se înverzesc unghiile, li se destramă carnea de pe ei, încep să urle și să se dea cu capul de capacul coșciugului, au multă putere, pentru că se simt mereu hăituiți, asta se întîmplă noaptea, cînd îi apucă răul, fiindcă ziua dorm, doar cînd apare luna pornesc după sînge, trebuie să ajungă înapoi în coșciug pînă nu răsare soarele, soarele le face rău, în filmul pe care l-am văzut li se spunea stăpînii umbrelor, adică tipii se simt bine numai la întuneric, cînd nu vezi nici la o palmă în fața ochilor, Peida Gadocha spunea atunci că Vampirul Uman trebuie să aibă și unele părți mai bune, fiindcă l-a văzut intrînd la lăptăria lui Trei-Degete și mîncînd sanvișuri cu friptură rece și odată a cumpărat o cutie de biscuiți *Maria* pe care a dus-o acasă, Zuca i-o reteza că nu pricepe nimic din toate astea, că e complet afon în materie de vampiri, că vampirii, chiar și cei care nu-s de mîna întîi, au și ei șiretlicurile lor, că

umblă uneori și ziua, doar că sînt foarte indispuși, bagă de seamă că Vampirul Uman nu rîde niciodată, nu poate să sufere lumina zilei, dar se preface, o fi cumpărat biscuiți *Maria* ca să nu dea de bănuit, iese ziua pentru că așa trebuie, cine știe dacă nu merge să se întîlnească cu ai lui ca să se înțeleagă cum să facă rost de sînge, și apoi noaptea se duc după el, atunci Peida Gadocha zicea că poate să fie și altfel, că dacă vampirii sînt mereu hăituiți, și oamenii la fel din cauza suptului, se poate găsi o soluție, fiți atenți, morții mor, nu-i așa ?, bine, se scoate atunci cu un ac tot sîngele din morți înainte ca ei să fie complet uscați, pe urmă se duce sîngele la un restaurant, vampirii merg acolo să mănînce, pot chiar să le facă mîncăruri cu sos de sînge pregătit ca sosul de roșii, și așa mai departe, ei n-ar mai avea nevoie să meargă să sugă sîngele de la oameni, ar avea un restaurant numai pentru ei, în momentul acela Tozé Bîlbîilă a început să spună vam, vam, vam, Zuca și-a pierdut răbdarea, taci din gură, Tozé, ascultă ici, măi Peida Gadocha, păi tu nu vezi că vampirii vor gîtlejul oamenilor, vor sînge proaspăt, că ei nu-s persoane ca noi ? Păi tu crezi că dumnezeu, polițiștii și popii i-ar lăsa pe ăștia să mănînce prin restaurante sînge de morți ? Se și vede cum te pricepi, măi Peida Gadocha, atunci Peida Gadocha zicea că s-a gîndit la chestia cu restaurantul numai așa, ca să nu mai sugă sîngele oamenilor, știa el că vampirii sînt niște ticăloși, că lor puțin le pasă, dar au tot felul de trucuri, dacă pînă și dumnezeu se săturase de ei, chestia cu restaurantul era doar așa o experiență, ca să vadă dacă tipii ar mai fi conti-

nuat să sugă de la oameni, dacă sînt mulţi vampiri nu se pot stîrpi cu toţii, sînt mult mai răi ca stafiile cu lanţuri şi vrăjitoarele cu mături, pentru că ăstora oamenii nu le mai dau importanţă, ăştia n-au nevoie să mănînce, trec prin pereţi şi umblă prin văzduh, dar oamenilor puţin le pasă, spaima e mică, nu pot să facă nimic, atunci Zuca zicea mă laşi să vorbesc? Mă laşi să vorbesc? Ne-ai venit aici cu nişte lucruri care nu interesează, nu pricepi nimic din toate astea, în clipa aceea Bertinho Mucosu aducea vorba de Boris Karloff, că Boris Karloff umbla mereu pe la morgă să taie oamenii, le scotea biftecuri, ce Boris Karloff visezi? întreba Zuca urlînd, ce legătură are Boris Karloff cu asta? Boris Karloff e savantul nebun din laboratoarele cu eprubete care fierb, e din tagma lui Frankenstein şi Mască de Ceară, are altfel de trucuri, atunci Peida Gadocha spunea ah, da? ah, da? dar scheletele ambulante? Scheletele ambulante sînt şi ele de alt fel, dacă ar bea sînge sau ar mînca ceva le-ar cădea imediat, n-au burtă ca să ţină ce mănîncă, sînt doar oase, Zuca zicea atunci că sînt cu toţii nişte proşti, lăsaţi-mă să vă explic, toţi fac parte din suita diavolului, dar fiecare categorie are trucurile ei, scheletele ambulante îşi clămpăne oasele ca să-i bage pe oameni în sperieţi, Boris Karloff are mania să lipească pe trupurile unora capetele altora şi să tot golească flacoane ca să se întinerească, vampirii sînt altceva, sînt nişte morţi răi, nişte ticăloşi, cea mai bună mîncare pentru ei e sîngele supt din gîtlejul oamenilor, îţi curăţă pe cineva în cinci minute, vampirii de mîna întîi,

din categoria lui Bela Lugosi, au nişte dinţi lungi cu care străpung gîtlejul, dinţii încep să le crească atunci cînd au deja mai multă practică şi sînt de mîna întîi, sînt tipii aceia din castelele gata să se năruie, şi care se uită în oglindă şi nu văd nimic, cînd un vampir nu mai apare în oglindă înseamnă că e de mîna întîi, cred că Vampirul Uman încă se mai vede în oglindă, poate doar aşa, puţin mai şters, sigur că doarme într-un coşciug la el acasă, toţi dorm în coşciuge, nu pot dormi în pat pentru că simt nevoia să fie acoperiţi de capace, şi reuşesc să doarmă fără vise doar cînd sînt sătui de sînge, altfel au tot soiul de coşmaruri cu dumnezeu, care pentru ei e tot ce poate fi mai rău, mereu au încurcături cu dumnezeu, dumnezeu nu-i înghite fiindcă sînt nişte morţi prefăcuţi, veşnic îl driblează pe dumnezeu, nişte ticăloşi fără pereche, Tozé Bîlbîilă adăuga că vam, vam, vam, Peida Gadocha întrerupea şi zicea chiar dacă sînt ticăloşi, vina mai mare o are dracul, care le-a vîrît în corp mania asta cu sîngele, da, da, numai dracul e de vină, zicea el, ar fi putut să le dea alte manii, să zicem că-i lăsa să mănînce cîteva mîncăruri pe care să nu le vomite, pisici, şoareci, gîndaci, şopîrle, meduze, lighioane care să nu prezinte interes, şi atunci ar fi putut să-şi aibă şi ei restaurantul lor, lui dumnezeu nu i-ar mai fi păsat, ar fi încetat să-i mai urmărească, Zuca ridica braţul, mai taci din gură, măi Peida Gadocha, tîmpenia asta cu restaurantul n-are nici în clin nici în mînecă cu discuţia noastră, noi vorbim despre Vampirul

Uman, nu ne mai veni nouă cu tîmpenii de-astea.

Tăcu o clipă.

— Mult timp, continuă Austin, au umblat cu toții, inclusiv Băiatul, cu un șirag de cățel de usturoi la gît, Descoiso nu mai deschidea gura decît ca să zică te reneg, te reneg, în timp ce Zuca făcea pregătirile pentru capcana plănuită, spunea că dacă Roque Paracliserul n-o vrea să le împrumute crucea, nu-i nimic, o fură el de la biserică, doar pentru puțin timp, o să învețe rugăciunea pe care s-o spună sfîntului Anton, trebuie să fie o rugăciune plină de credință și cu niște cuvinte magice în ea, din acelea cu sunet magic, ceva cam așa sfinte Antoane sfinte Antoane paralapapim, paralapapeta, trebuia să facă rost de un țăruș ascuțit, ciocanul o să-l ia de-acasă, zicea voi trebuie să-l țineți bine cînd o cădea lat, vorbea cu un ton tot mai peremptoriu și mai hotărît, trebuie să-l lichidăm pe individ, altfel, într-o bună zi, cînd s-o sfîrși sîngele acolo pe unde se duce să sugă, o să înceapă să sugă și prin Cartier, și pe urmă rămînem și noi vampiri și trebuie să umblăm să ne înfigem țărușii unii altora în inimă, tu, Descoiso, să-ți sugi pe taică-tău și pe maică-ta, să sugi întruna, să bîntui prin cimitire și să stai de vorbă cu morții, să te vîri prin morminte, de frica crucii, dumnezeu de sus să se împiedice de toată tărășenia asta și lupii să urle : uuuuuuuuuuu.

— Prezentînd-o mai degrabă ca pe un exemplu pentru un anumit tip de imaginație copilărească într-o ambianță bine determinată, decît cu vreo altă intenție ascunsă, spuse Austin, Molero transcrie rugăciunea contra Vampirului Uman, la al cărei text au colaborat toți membrii grupului, supervizați fiind de atotcunoscătorul în materie care era Zuca, privilegiu ce-i revine celui ce comandă, orientează și știe. O fericită întîmplare l-a făcut pe Molero să dea peste un colecționar de rugăciuni, ghicituri și litanii, locuitor al Cartierului, și i-a permis să culeagă în versiunea lui integrală acest text, învățat pe dinafară și recitat mișcînd din buze în fața unei mici statuete de lut a sfîntului Anton, pe scara tipografiei lui Celestiño. Rugăciunea suna cam așa : Sfinte Antoane carele ești în ceruri, sfințească-se numele tău, ajută-ne în pîndirea Vampirului Uman, dă-i putere de bou lui Descoiso ca să apuce crucea, sfinte Antoane sfinte Antoane paralapapim paralapapeta, fă să nu se teamă nimeni cînd o începe el să dea din picioare, Zuca să-l nimerească în inimă chiar de prima dată, dacă nimerește în bojoci n-are nici un efect, dumnezeu să sprijine capcana pe care i-o întindem, și Fecioara Maria să ne dea și ea o mînă de ajutor, și sfîntul Iosif și sfîntul Cristofor de la automobile, toată secta cu mic cu mare, sfinte Antoane sfinte Antoane paralapapim paralapapeta, fă ca Descoiso să nu uite de te reneg, să aibă cu toții putere de bou precum în cer așa și pe pămînt, rugăciunea asta să meargă direct la îngeri, la sfinți și la sfîntul Duh Tatăl și Fiul.

Tăcu o clipă.

— Molero a adus mici corecturi ortografice textului ca să-l facă inteligibil pentru cel în

drept, căutînd însă, în orice caz, să-i mențină spiritul original.

— Hm, făcu Mister DeLuxe, sînt curios cum o să se sfîrșească toate astea.

— Vampirul Uman, spuse Austin, a murit în ajunul zilei fixate pentru capcană, a fost călcat de o mașină în Piața Navigatorului, pachetul pe care-l purta în mînă a fost aruncat cît colo, s-au rostogolit din el, făcîndu-se țăndări, niște obiecte din ceramică de diferite dimensiuni și forme, piciorul drept i-a rămas răsucit sub trup, sîngele se răspîndea încet în jurul lui, Băiatul a văzut tot, era de santinelă în piață în ziua aceea, a pornit-o încet pe stradă în sus și s-a apropiat de Zuca, acesta tocmai își ascuțea țărușul și stătea de planton în colțul opus, Vampirul Uman a murit, a spus Băiatul, a fost călcat adineaori de o mașină în Piața Navigatorului, capcana nu mai are rost.

— Spre deosebire de mulți oameni, spuse Mister DeLuxe mîngîindu-și bărbia cu mîna, am considerat întotdeauna factorul previziune drept o materie greu de mînuit, cu caracteristici incontrolabile. Aversiunea mea față de proiecte mi se trage din ziua în care, pregătindu-mă să merg la schi în Alpi, am alunecat pe o bucată de săpun cînd să ies din baie și a trebuit să umblu apoi două luni în cîrje. În plus, povestea asta cu Vampirul Uman îmi confirmă părerea, întîmplarea a pulverizat proiectul lui Zuca.

Mister DeLuxe se sculă de pe scaun.

— Mai bine să închidem fereastra, spuse, s-a stîrnit un vîntuleț destul de pătrunzător. Uite, Austin, s-a întors rîndunica. Aceeași sau alta, nu știu.

— Parcă ar fi aceeași, spuse Austin.

— Mie mi se pare că-i alta, spuse Mister DeLuxe.

— Poate, spuse Austin.

— E clar că-i alta, spuse Mister DeLuxe, are o ținută diferită și e mai grasă.

— Trebuind deci Zuca să renunțe la proiectul cu vînarea Vampirului Uman, spuse Austin, a început să tot îndruge, cu o încăpățînare îngrijorătoare, că vitrina de la *Pantofăria populară* e prea mare ca să rămînă întreagă, le povestea filme celorlalți care ședeau pe treptele de piatră ale bisericii cu capul în mîini, cu urechile ciulite la efectele sonore, catapum, era calul alb al lui Buck Jones străbătînd în galop preeria. Fumau țigări cumpărate cu bucata din banii pe care-i primea Zuca pentru diferite servicii făcute lui Joãozinho Papă-Mărunțiș, într-o zi s-a dus la femeile din strada Largă și le-a spus apoi că totul fusese entezuativ[1] și iglantonic. Zuca-i asigura că meritase banii, dar nu era deloc ușor să faci rost de bani pentru toate, cinema, turtă dulce, revistele *Fantoma*, țigări, femeile din strada Largă. A intrat atunci într-o perioadă absolut îndrăcită, a promovat incursiuni cu scopul pipăirii servitoarelor care veneau pe-acolo din alte cartiere ca să-și facă piața, urma fuga în de-

[1] Alt cuvînt format de autor (n. tr.).

bandadă, regruparea la colțul străzii, o numărătoare rapidă, sînt toți, să te duci să furi o ceapă din sacul de lîngă ușa băcăniei lui João Untdelemn, să zgîrii cu un cui, în trecere, una din mobilele lui Ventura, să zvîrli cu bălegar de cal, adunat într-un cornet de hîrtie, în frizeria *Hollywood* sau în farmacia lui Silva, cine nu fură o ceapă, nu zgîrie o mobilă sau nu zvîrle cu bălegar e un laș și încă din cei mai răpciugoși, pe înserate el era regele, căpitanul, soldatul, hoțul, cu restul grupului în șir indian, mergînd în trap forțat, suna la tot ce era sonerie de ușă, ieșeau oamenii la ferestre și se uitau unii la alții, odată Descoiso, care mergea în coada șirului, s-a trezit cu o găleată de apă în cap, s-a dus acasă ud leoarcă și a mai încasat și papucul maică-si pe deasupra, regruparea la colțul străzii, conferință referitoare la grosimea și rezistența geamului de la vitrina *Pantofăriei populare*, Tozé Bîlbîilă spunea noi, noi, noi să spargem vit, vit, vitrina, păi ne trezim cu Di, Di, Dick Tracy pe ur, ur, urmele noastre, Zuca zicea că povestea cu vitrina era treaba lui, într-o zi a apucat o piatră de pe jos, și-a luat avînt de la cîțiva metri și a azvîrlit-o în vitrină, geamul s-a spart în formă de stea, era chiar mai mișto așa, cu crăpăturile acelea care porneau din centru, la epoca aceea izbucnise deja Războiul Mondial, Mané Bolborositu întreba unde naiba o fi Cescolovacia, așa cum pe vremuri întrebase cîte dungi au trigrii, sau zicea acuși vine Roque Pralachiserul cu mătura, Zuca vorbea de niște vînzări de haine vechi, care erau

încă și mai haioase decît adunările de la procesiuni.

Tăcu o clipă.

— Nu s-a mai pomenit niciodată de Vampirul Uman, spuse Austin, dar Băiatul vedea adeseori, în locurile și în momentele cele mai nepotrivite, după Molero, niște mici fragmente de obiecte din ceramică, precum și pata roșie și pata neagră a sîngelui și a costumului.

— Va să zică, mătușă-ta a căpiat? a întrebat într-o zi Zuca, spuse Austin, și cum face? are crize? e nebună de legat? e nebună cu spume la gură, sau e doar nebună că nu mai știe de nimic? Băiatul a răspuns că e nebună din acelea care vorbesc despre trenuri și rumeguș, că e cam tristă și nu face rău nimănui, îl impresiona faptul că nu-l mai recunoaște, șade liniștită pe șezlong, atunci Bertinho Mucosu zicea că nebunii foarte liniștiți sînt cîteodată și cei mai periculoși, sînt calmi, calmi, și de fapt se gîndesc doar cum să vîre cuțitul în burta oamenilor, Peida Gadocha zicea că și el are o mătușă nebună, dar e numai nebună după rochii, are mai bine de patru sute de rochii, cumpără rochii și le mîngîie cu mîna, e nebună să mîngîie rochiile cu mîna, Zuca zicea că patru sute de rochii astea-s gogoși, așa ceva nu are nimeni, Peida Gadocha zicea că dacă nu sînt chiar patru sute, apoi două sute tot sînt, asta n-are nici o importanță, căpiase tot punînd mîna pe rochii și zicea întruna e bine, dar trebuie să-mi schimb rochia, zicea rochițele mele, rochițele mele, apoi devenea nervoasă și se ducea să-și mai cumpere alte rochii, Mané Bolborositu zicea că are un

unchi şi o mătuşă care au înnebunit amîndoi odată, asta s-a întîmplat din cauza unui fus, el avea un fus pe noptieră, ea a început să aibă pică pe fus, cică el ţinea mai mult la fus decît la ea, el a spus că nici nu-i pasă de fus, că şi l-a pus acolo pentru că are o formă frumoasă, îl cumpărase la Feira da Ladra [1], dar ca s-o enerveze a început să cînte o arie care e din *Taviatra* şi are nişte versuri în care se pomeneşte de un fus, ce sunet frumos are fusul ăsta, tatati, tatatitati, ea ca să se răzbune i-a ascuns pantalonii şi el n-a mai putut să iasă din casă, cînta *Taviatra* căutîndu-şi pantalonii, iar după trei zile s-a enervat şi a ieşit pe stradă în izmene cîntînd din fus, a fost imediat înhăţat de poliţie, s-a dus toată familia în păr la post, mama i-a adus nişte pantaloni de-ai lui tata, dar el n-a vrut, că mai bine rămîne în izmene şi cîntă din fus pînă i se dau pantalonii lui, mătuşă-mea a zis că-i dă pantalonii dacă aruncă fusul, pe urmă s-au împăcat, unchiu-mea i-a dat fusul mamei, care mi l-a dat mie, eu eram ăla micul, pe urmă n-au mai fost nebuni, numai fusul îi scosese din minţi, Zuca atunci zicea că şi el are un unchi nebun, umblă veşnic cu gura căscată şi nu se gîndeşte la nimic, l-au dat afară din serviciu pentru că l-au prins cu gura căscată şi fără să se gîndească la nimic, bate străzile cu nişte cărţi sub braţ, vine acasă numai de Crăciun, zicea el, la ultimul Crăciun a rămas cu gura căscată în mijlocul mesei, m-a mîngîiat pe creştet şi a plecat, a lăsat copanul de curcan în farfurie, îl

[1] Tîrg de vechituri în fiecare marţi la Lisabona (n. tr.).

întîlnesc cîteodată şi mă mîngîie pe creştet, apoi ne uităm unul la altul, mă întreabă dacă am început să merg la şcoală, eu dau să-i răspund şi el rămîne deodată cu gura căscată, mă mîngîie iar pe creştet şi pleacă, nimeni nu reuşeşte să se înţeleagă cu el, o ia din loc cînd îl apucă să rămînă cu gura căscată şi să nu se gîndească la nimic, ce-i place e să dea grăunţe la porumbeii din pieţe, într-o zi taică-meu i-a ţinut o predică lungă de tot, l-a făcut cu ou şi cu oţet, şi pe urmă la sfîrşit l-a întrebat şi acum ce ai de gînd să faci ? mă duc să dau grăunţe la porumbei, a zis el, m-a mîngîiat pe creştet şi a plecat cu gura căscată, se pare că porumbeii îl cunosc bine, i se aşează pe umeri şi pe cap, mănîncă grăunţele din mîna lui, un serviciu ca să dea grăunţe la porumbei ar fi bun pentru el, uneori umblă pe aici prin Piaţa Navigatorului şi dă grăunţe la porumbei şi e foarte mulţumit de traiul lui, cutreieră din piaţă în piaţă, ia loc pe treptele statuilor şi începe să citească din nişte cărţi din care nu pricepe nimeni nimic, sînt cărţile unui tip pe nume Pessoa, nu António Pessoa, cel de la cîntare, altul, poate o fi vreo carte despre porumbei, nu ştiu, odată a fost luat la armată şi a dezertat, l-au descoperit într-o piaţă dînd grăunţe la porumbei, l-au întrebat de ce a dezertat, iar el le-a zis că făcea băşici la picioare de atîta mers, pînă la urmă tot l-au prins şi a încasat o groază de pedepse, dar stătea cu gura căscată şi nu-i păsa de nimic, pe urmă l-au trimis la balamuc şi a ieşit o mare dandana, medicul l-a întrebat pe taică-meu dacă unchiul nu are cumva ceva ca intermitenţe de nu ştiu ce, tata l-a întrebat pe unchiu-meu dacă are inter-

mitențe de-astea, unchiu-meu a întrebat de ce culoare ? apoi s-au uitat la limba și la ochii lui, el din cînd în cînd îl întreba pe infirmier vă deranjează să mi-l înapoiați pe Pessanha ? care-i o carte a altui tip, medicul îi punea întrebări ca pentru nebuni, dar lui nici că-i păsa, îi păsa doar de Pessoa și de Pessanha, voia să rămînă cu gura căscată și să nu se gîndească la nimic, ducea pesemne dorul porumbeilor, pînă la urmă i-au dat drumul pentru că nu aveau locuri, e nevoie de locuri pentru nebunii ucigași și pentru cei de fac spume la gură, vine acasă de Crăciun, chiar acum pariez că dă grăunțe la porumbei în cine știe ce piață, citind cărți și stînd cu gura căscată, există nebuni cu duiumul dar nu-s periculoși, taică-meu zice că Mustăciosu e nebun fiindcă-i ajută pe săraci, vrea chiuvete curate și băi, încearcă să lichideze cu ploșnițele, face scandal proprietarilor și vrea să îndrepte lumea, e un nebun care se gîndește la tot soiul de lucruri, la școli și spitale, există nebuni cu alte metehne, care vorbesc singuri pe stradă, sau umblă întotdeauna după ce-i mai bun, ca Joca Înțolitu, sau țin discursuri care nu interesează pe nimeni, dar nebunii care numără bani, își numără banii de cinci sute de ori, pe urmă le lipsește o monedă și o iau de la cap, dacă scîrba aia de monedă nu apare mai mai că se îmbolnăvesc și cad la pat, dar nebunii care cîntă din fluier, ăstora le place doar să stea și să cînte din fluier, iar restul nu interesează, toată lumea are cîte un unchi nebun, unii au chiar o droaie de nebuni în familie, Strugurel zice că bunica lui e nebună de zice că i se tot fură obiecte din cutia de lucru, degetare, ace și nasturi,

într-o zi a fost o comedie întreagă din cauza unui nasture de sidef, bunicul lui Strugurel și-a ieșit din pepeni și a spus dă-l dracului de nasture și a trîntit ușa ca de obicei, Strugurel veșnic trebuie să repare broasca, o roagă pe bunica să termine cu ideea fixă că i se tot fură din cutia de lucru și pe bunicul să nu mai trîntească ușa, dar lor nici că le pasă, asta-i meteahna lor, chiar și maică-mea într-o zi s-a sculat nebună, i s-a urcat la cap ceva care se cheamă uree, a început să-i spună lui taică-meu că umblă o broască țestoasă pe dune, taică-meu plictisit zicea o broască țestoasă pe dune ? o broască țestoasă pe dune ? a dus-o la spitalul pentru picioare rupte, cunoștea acolo un infirmier, taică-meu a început să spună tuturor că maică-mea zice că umblă o broască țestoasă pe dune, o infirmieră a spus că acolo e spital pentru picioare rupte, pentru boli cu puroi și chestii de-astea, zicea că bolile cu broaște țestoase pe dune sînt pentru balamuc, o bătrînică puțin anemică și iglantonică a întrebat ce broască țestoasă ? ce dune ? un tip din apropiere căruia-i plăcea spectacolul a spus că trebuie să fie o broască țestoasă cu patine pe dunele de la Polul Nord, taică-meu i-a zis tipului moaș-ta pe gheață, tipul căruia-i plăcuse spectacolul a zis ce moașă ? ce gheață ? a ieșit mare tărăboi, polițistul care era acolo și-a scos fluierul și a spus vă arăt eu vouă broască țestoasă, pe urmă au stat cu toții la rînd, erau peste o mie, maică-mea a început să vorbească despre broasca țestoasă cu bătrînica, pe urmă infirmierul cunoscut al lui taică-meu s-a dus să vorbească cu un medic, acesta a spus că povestea asta cu broasca țestoasă pe dune e din

cauza ureei, în clipa aceea mama nici nu mai pomenea de broască ţestoasă, îi spunea lui taică-meu să nu mănînce rafturile și perdelele, pentru că de perdele și de rafturi mai e nevoie, și că să mănînce supa cu găluşti din oală, trebuie doar s-o pună pe foc şi s-o încălzească, medicul i-a zis tatii să-şi păstreze calmul, ştia bine că tata nu mănîncă rafturi și perdele, pe urmă i-au făcut o injecţie maică-mii, ea s-a simţit mai bine, cel puţin nu zicea nici pîs, s-au întors cu taxiul şi mama pe drum l-a întrebat pe şofer dacă şi-a tăiat unghiile de la picioare și a luat doctoria de tuse, şoferul l-a întrebat pe tata dacă nu cumva mama vrea să-și bată joc de el, tata i-a zis că asta e din cauza ureei, şoferul i-a zis că-şi taie unghiile de la picioare în fiecare săptămînă, i-a urat însănătoşire grabnică mamei, au ajuns acasă şi mama a început să spună că taică-meu a înşelat-o, că a dus-o acolo ca să-i scoată chiloţeii roz cu picăţele verzi, dar că de fapt el se înşela fiindcă nici nu-şi pusese chiloţeii roz cu picăţele verzi, îşi pusese nişte chiloţi negri cu dantelă, tata i-a telefonat infirmierului şi-i zicea doar a dracului de viaţă, pe urmă i-au făcut altă injecţie mamei, a stat la pat două zile şi s-a trezit vindecată, nu-şi mai amintea de nimic, taică-meu însă se îngălbeneşte tot cînd pomeneşte cineva de asta.

Tăcu o clipă.

— Mătuşă-ta e nebună cu trenurile şi cu rumeguşul, zicea Zuca, spuse Austin aprinzîndu-şi o ţigară, mătuşa lui Peida Gadocha e nebună cu rochiile ei, Mané Bolborositu a avut un unchi şi o mătuşă care au înnebunit în acelaşi timp, bunica lui Strugurel e nebună cu cutia de lucru, pînă şi

maică-mea a fost nebună cu broasca ţestoasă, rafturile şi perdelele, alţii sînt nebuni după femei, îşi taie vinele cu lama de ras dacă ele nu le dau atenţie, mai sînt nebunii din dragoste, César era nebun de striga noaptea, alt tip era nebun după peşteri, umbla veşnic prin peşteri, odată s-a pierdut o groază de zile într-o peşteră, a tras o asemenea spaimă că s-a vindecat pe loc, să nu mai vadă peşteri de atunci, unchiu-meu Gustavo e nebun că stă cu gura căscată şi dă grăunţe la porumbei, am văzut odată un film cu fraţii Marx în care erau scrîntiţi toţi, mutul era atît de scrîntit că s-a prăbuşit pînă şi o clădire cînd nu s-a mai sprijinit el de ea, stătea sprijinit de clădire ca s-o susţină, dar toţi nebunii ăştia nu fac rău nimănui fac conversaţie sau tac din gură şi se ocupă de altceva, sînt ca bebeluşul Gertrudei, ăsta urlă cînd are chef, există nebuni care au imaginaţie, născocesc nişte poveşti cu tot soiul de lucruri imposibile, nişte fantezii mai iglantonice decît Mandrake şi Flash Gordon, nişte poveşti pe care doar ei le ştiu din cauza unor jocuri ale fanteziei lor, Mustăciosu e un nebun cu imaginaţie, este de mare ajutor cînd se află cineva la ananghie, unchiul meu Gustavo nu-i deloc antipatic, mi-ar plăcea chiar să stea mai mult pe acasă, să fie mai multe Crăciunuri în timpul anului, e singurul care mă mîngîie pe creştet, că umblă cu gura căscată şi nu se gîndeşte la nimic, asta nu-i o crimă, porumbeii îl cunosc bine.

— Şi banda asta a lui Sertório a făcut pînă la urmă războiul din Spania ? întrebă Mister DeLuxe.

— Nu, spuse Austin, Copita-Caprei s-a apucat serios de contrabandă, cu debarcări nocturne în diferite puncte de pe coastă, într-o zi a luat parte la o încăierare, l-au omorît cu un glonte tras foarte de aproape, cadavrul lui a apărut apoi plutind pe lîngă tărîm : Lucas Şterge-Putina şi-a făcut rost de un serviciu la poştă şi s-a însurat cu una dintre ucenicele de la croitorie ; Un-Metru-Jumate a emigrat în Canada, unde l-a chemat un unchi de-al său ; Gil Frezatu a cîştigat lozul al doilea la loterie, a scos din viaţa de prostituată pe una dintre femeile care-l întreţinea, au acum doi copii, locuiesc la marginea oraşului ; Beşici-Nebune e curier la o societate de asigurări şi vine uneori prin Cartier ca să stea de vorbă cu Tonecas Arenă ; Piept-ca-Scîndura s-a stins, după cum am mai spus, într-o dimineaţă de toamnă ; Tonecas Arenă încă mai locuieşte în Cartier, nu mai poartă sombrero, poate fi văzut cîteodată în Piaţa Navigatorului stînd de vorbă cu Beşici-Nebune, se duce des pe la tipografia lui Celestino să ia şi să aducă din cărţile pe care i le împrumută acesta, vorbesc despre *Căpitanii nisipului*, *Esteiros*, *Drumul tutunului*, *Umiliţi şi obidiţi*, cînd ai să termini de citit *Ciuma* îţi împrumut *Război şi pace*, pe urmă trebuie să-i citeşti pe Herculano, Eça şi Bocage, să nu scoţi învelitoarea din hîrtie de ziar, am pus-o ca să nu se strice coperta. Banda lui Sertório s-a destrămat în ziua cînd poliţia secretă l-a bătut măr pe Mustăciosu în timpul unui interogatoriu, s-a aflat în Cartier prin Miquelina Fortes, cei din bandă au aprins un foc mare în mijlocul străzii şi au aruncat în el cămăşile negre, pe Angelo

l-a apucat plînsul şi-şi vîra unghiile în carne, cu pumnii încleştaţi de turbare şi durere.

— Se pare că Sara, ţiganca, spuse Austin, i-a zis într-o zi Băiatului, luîndu-i mîna, există mai multă întindere în palma ta decît poate cuprinde vulturul, trebuie să mergi şi iar să mergi pînă ajungi la hotarul cel de pe urmă. Molero nu poate confirma asta, colecţionarul de rugăciuni, ghicituri şi litanii a fost şi el cam evaziv, Sara nu a mai apărut prin Cartier de mulţi ani, se pare că o brodea uneori, asta cu Băiatul e foarte posibil.

— N-am crezut niciodată în ghicit, spuse Mister DeLuxe privind pe geam, dar un prieten de-al meu, odihnească-l dumnezeu, a murit de malarie aşa cum i-a prezis o ţigancă. Atunci cînd omul crede, chiar că ajunge să găsească ce i s-a profeţit.

— Erculano, spuse Austin, a adus cu sine aşteptarea cuvîntului, el aştepta cuvîntul-rezumat al izvoarelor instinctului, avea strălucirea acelei aşteptări în ochii congestionaţi de atîtea nopţi de veghe, avea obrajii supţi ai unui mistic, o foame continuă de spaţii şi timp interior. Era cufundat într-o autocontemplare obsesivă dacă ţinem seama, după Molero, că acest cuvînt-rezumat, în acelaşi timp cuvînt-obîrşie, sau cuvînt-auroră, era de fapt cuvîntul oglindă al unui Narcis constituit din negaţii succesive, ignorînd tot ce se află dincolo de el însuşi, ignorînd oceanul în favoarea picăturii de apă.

Mister DeLuxe încruntă din sprîncene.

— Aşa scrie în raport? întrebă.

— Molero, răspunse Austin indirect, dezvoltă nişte teorii ciudate cu privire la Erculano, definindu-l ca pe un personaj substituit lui Zuca, miturile sînt înlăuntrul oamenilor, ele doar se transferă de la obiect la obiect. Singurătatea lui Erculano era o formă de automartiraj ca oricare alta, destul de curajoasă într-un anumit sens prin faptul că era o opţiune, fiind însă în fond un comportament înşelător, acest mod de a exista mai presus de orice fără a-ţi abandona cercul tău propriu. Nişte condiţii foarte speciale l-ar fi putut determina pe Erculano să deschidă o mică fereastră spre convieţuire, Molero vorbeşte chiar de ceea ce el numeşte o felie din prăjitura singurătăţii, pentru asta erau necesare nişte împrejurări care să ţină atît de cele ocazionale cît şi de cele neaşteptate, un punct de întîlnire umană în acea lungă aşteptare fără ieşire, o aşteptare care era totul în sine, o veghe fabricată, Molero zice că orice se poate fabrica, pînă şi moartea şi dragostea, deşi ar fi mult mai comod, mai puţin definitiv, să stai şi să aştepţi cuvîntul-rezumat al izvoarelor instinctului, cea mai desăvîrşită formă de subterfugiu în care nimic din ce e fundamental nu a fost pus în joc.

Mister DeLuxe bătu darabana pe tăblia biroului:

— Bine, şi pe urmă?

— În ziua cînd l-au înmormîntat pe tatăl Băiatului, spuse Austin, el n-a vrut să meargă direct acasă de la cimitir, Molero crede că s-a dus numai să-şi plimbe libertatea brusc cucerită, s-o

simtă cum îi pătrunde în plămîni dimpreună cu oxigenul, să se uite la feţele unor oameni pe care nu-i văzuse niciodată, să-şi izgonească din amintire, cu ajutorul acestor prim-planuri, rămăşiţele chipului tatălui său, să dizolve în pulsaţia arterelor sunetul bilelor de staniol răsturnînd sticle goale, acel zgomot de spart introductiv la nopţi halucinante şi sinistre. Putem ghici o întîlnire în cafeneaua spre care l-au îndreptat paşii pe Băiat, cafeneaua unde Erculano aştepta cuvîntul-obîrşie, putem ghici că Băiatul era îmbrăcat în negru şi că a spus, pentru cine ştie ce motiv pe care nu-l cunoaşte Molero, că i-a murit tatăl, ceva foarte important pentru Erculano, mişcat esteticeşte de prezenţa morţii în gura unui copil, asta se înrudea oarecum cu povestea aşteptării cuvîntului, Molero bănuieşte că Erculano a găsit la Băiat, sau a presupus că găseşte la el, acea dovadă a golului care era în fond acelaşi lucru, cuvîntul care nu vine şi tatăl care moare distilau un fel de gravitate ce le era comună.

— Hm, făcu Mister DeLuxe.

— A început apoi, continuă Austin, aşteptarea reciprocă a cuvîntului, Erculano vorbea despre aceea balegă a poeziei căreia cuvîntul i se refuzase întotdeauna, despre poeţii lipsiţi de simţămînul aşteptării, slujbaşi publici ai frazei rimate, singurul lucru de făcut e să aştepţi cu ochii congestionaţi, iluminînd noaptea, cuvîntul e acolo unde nu se poate duce nimeni să-l caute, poeţii siluiau cuvîntul, erau nerăbdători şi experimentali, cînd nu erau pur şi simplu nişte idioţi desăvîrşiţi, ceea ce e acelaşi lucru cu a fi epici sau parnasieni, si-

luirea cuvîntului nu putea duce pe nimeni la cuvîntul-obîrșie, altceva n-ai de făcut decît să aștepți, iar veghea nu putea fi tulburată, veghea se hrănea din singurătate, trebuia să i se dea veghii singurătate pînă ce veghea, sau singurătatea, nu mai erau altceva decît o durere ascuțită în rinichi, înfiptă acolo ca o săgeată.

— Chestia asta cu cuvîntul, dacă pricep eu bine, spuse Mister DeLuxe, era un fel de poezie?

— Molero, spuse Austin închizînd ochii pe jumătate, zice că era un invizibil croșeu interior făcut cu mîini de umbră și ace de ceață, o placidă, deși aparent tumultuoasă expectativă sterilă fără ieșire, destrămată într-o zi, inopinat, de ochii unei prostituate.

— Cuuum? întrebă Mister DeLuxe.

— Erculano, spuse Austin, s-a uitat într-o zi în ochii Mariei Paradis, și-a zis că poate cuvîntul zăcea adormit în fundul ochilor ei, că poate era perla din fundul mării ochilor ei, metaforă care, după Molero, e un simptom alarmant al rapidei decăderi a lui Erculano, ea a zis că e cît se poate de haios, că e un poet haios, un poet firav la trup, îi plăceau bărbații firavi, l-a dus la ea acasă, Erculano nu a mai apărut niciodată, acum își găsise cuvîntul, cuvîntul se afla în fundul ochilor Mariei Paradis, Băiatul a rămas singur cu mormanul lui heteroclit de moșteniri, jocul de popice, gemetele mamei, mătușa nebună, pata neagră și roșie, Zuca pălmuit pînă i-a dat sîngele, și tot restul, firește, inclusiv cuvîntul, ceva care nu are o pondere mai mică în calculul general, după cum spune Molero.

— Toate indiciile, spuse Austin, sînt cuprinse în copilăria Băiatului, ea nu e altceva decît o prefață la tot ce a urmat.

— Așa se întîmplă întotdeauna, spuse Mister DeLuxe dar asta e o constatare care nici nu ne avansează, nici nu ne dă înapoi.

Austin păru să se gîndească puțin.

— Ei bine, spuse el, înainte de Paris, înainte de La Petite Mireille și de Leduc, avem articolul la care m-am mai referit odată și care i-a fost comandat Băiatului de un ziarist înalt și deșirat ce se oprea la masa lui Erculano, vînător de talente filozofice, poetice, economice și politice, care umbla din redacție în redacție distribuind articole ce uneori nu apăreau pentru că, după el, tipii care se ocupau de asta făceau tot felul de manevre, Molero își exprimă părerea că rigoarea acelui articol nu ar fi fost posibilă fără corsetul impus de Erculano, alcătuit din refuzuri sistematice, acea respingere necontenită a cuvîntului care se insinuează, iar dacă totuși insistă, demontarea lui, literă cu literă, sub proiectorul exigenței la masa de operații a înaltei estetici, ăsta-i cutare cuvînt care nu se potrivește, cel bun trebuie să coboare de la etajul cinci în stradă, așteptarea e o serenadă tăcută, o legănare fără leagăn, o avansare oprită locului, și asta cuprinde multe în sine, așa zice Molero, există cei care cîntăresc greutatea cuvîntului, cei care-i măsoară lungimea și înălțimea, cei care micros cuvîntul, cei care scotocesc în interiorul lui, cei care se cocoață pe el, cei care-l poartă în spinare, cei care-l lustruiesc întruna, care-l păstrează cu zgîrcenie în buzunar, care dorm cu el sub

pernă, care-l lipesc de cerul gurii, care umblă pe stradă lăsîndu-l să le dănţuiască în faţa ochilor şi pe urmă nimeresc cu capul într-un felinar, care pun stăpînire pe el, de preferinţă la lumina stelelor, şi pe urmă îi fac vînt nitam-nisam, cuvîntul ăsta a fost deja spus, acum să vină altul, şi mai sînt şi ceilalţi, cei care îngrămădesc cuvintele, care sînt copleşiţi de cuvinte, le cad cuvinte din buzunar cînd scot batista cu un gest brusc, şi fiecare frunză de copac are un nume, şi fiecare grăunte de nisip are unul, şi cuvintele care există nu le mai sînt de ajuns, fac cuvinte noi cu tot ce apare, scot cuvinte din umăr cînd scutură praful, şi pe urmă se mai nasc cuvinte prin generaţie spontană, sînt cuvintele care se scriu pe ele însele, se împing unele pe altele, nu se mai sfîrşesc niciodată, şi mai e şi povestea aceea, puţin kafkiană, povestea cu bărbatul care s-a încuiat pe dinăuntru în timp ce cuvintele se îngrămădeau afară la uşă, se răspîndeau pe scară şi ajungeau în stradă, puneau stăpînire pe oraş şi pe ţară, împingeau în uşă, bărbatul aşeza scaune şi mese unele peste altele pe dinăuntru ca să nu dea buzna cuvintele, nu s-a cunoscut niciodată sfîrşitul poveştii, autorul a înghiţit arsenic cu lingura înainte de a scrie ultimul foileton, povestea era sub formă de foiletoane multiplicate şi trimise prin poştă abonaţilor la *Tăcerea e de aur*, publicaţie ostentativ mută care nu avea pretenţia să spună nimic, şi nici nu spunea nimic, editată de un fost proxenet gînditor, ceva între asexuat şi misogin, care cu mulţi ani în urmă încetase de bună voie să mai vorbească şi era prietenul totdeauna tăcut al omului

care, cu bună ştiinţă sau din greşeală, nu s-a putut afla niciodată, înghiţise arsenic cu lingura, acesta aparţinea dealtfel unei familii unde era lucru stabilit să nu se moară de moarte naturală, fratele lui scafandru, mare cancanier al adîncurilor oceanice, sfîrşise la o sută de metri sub nivelul apei, i-a tăiat cineva tubul de la aparatul respirator exact în momentul cînd descoperise corabia numărul trei, încărcată cu veselă de argint, a căpitanului Morgan, şi alt frate, explorator neobosit al zonelor calde, zonelor umede şi al altor zone, care fusese muşcat de o muscă ţeţe şi adormea brusc fără să anunţe, a căzut, sforăind, de pe buza unui vulcan drept în crater, iar sora, cunoscută în toată vecinătatea pentru nehotărîrea ei, purta ceasul la mîna stîngă lunea, miercurea şi vinerea, şi la mîna dreaptă marţea, joia şi sîmbăta, duminica îl aşeza pe noptieră şi încerca să pună în ecuaţie problema, îşi încălţa piciorul drept cu un papuc împletit şi piciorul stîng cu pantof cu toc înalt, dormea cu fotografia lui Tino Rossi între sîni şi cu cea a lui Nelson Eddy între coapse, avea doi amorezi, pe Bartolomeo Cuţitaru şi pe Geraldino Conţopistu, şovăia neliniştită între pulpele de miel pe care i le trimitea primul şi scrisorile de amor ale celui de-al doilea, într-o zi, în culmea nehotărîrii, peste poate de tulburată, Bartolomeo sau Geraldino ? Geraldino sau Bartolomeo ? a înghiţit scrisori de amor la grătar în timp ce lega cotlete de viţel cu o panglicuţă roz, se pare că a mîncat şaptesprezece scrisori cu plic, timbru şi tot restul, scrise cu cerneală roşie, şi pe deasupra şase cărţi poştale cu inimioare,

o stîncă, profesorul Tournesol, amorași cu arc și săgeată, pachebotul *Queen Mary* și o poză în grup a participanților la o excursie anonimă de optzeci și nouă de persoane la o expoziție intitulată *Portul jobenului în decursul timpului*, au chemat de urgență medicul, care a consemnat laconic pe certificatul de deces: moarte epistolară, iar mai înainte tatăl, colecționar de arme de foc, veșnic se ocupa de curățitul lor, s-a uitat într-o zi prin țeava unei puști care ar fi trebuit să fie descărcată, de fapt nu era, nepoată-sa amazoana o încărcase în ajun ca să meargă la vînătoare de vulpi roșii de dimineață, și pentru că veni vorba de nepoata asta Molero zice că a murit de frică atunci cînd, după ce a făcut pipi, s-a spălat pe dinți și a făcut gargară, s-a urcat în pat și a dat peste un hipopotam vîrît între cearșafuri, fapt este că, după cum era și de așteptat, Groucho Marx a încercat să achiziționeze drepturile asupra acestei tragedii familiale pentru cinema, dar i-a luat-o cineva înainte și s-a făcut în cele din urmă un musical romantic cu Esther Williams în toate cele cinci roluri principale, înotînd în tehnicolor de la unul la celălalt, în timp ce Fernando Lamas juca rolul junelui prim gelos, căutînd un hipopotam prin paturi calde și umede, și Molero zice că mai bine să se oprească aici pînă nu-l acuză celălalt de cancerul verbozității.

— Care celălalt? întrebă Mister DeLuxe.

— Molero nu specifică, spuse Austin scoțînd un fum, zice celălalt, și atîta tot.

— Împărăția artei, spuse Mister DeLuxe, mi s-a părut întotdeauna cam neprimitoare, adică

totul are un aspect de cursă de viteză pe nisipuri mișcătoare.

— Găsesc, Mister DeLuxe, spuse Austin zîmbind, că, dintr-un anumit punct de vedere, e o imagine bună.

Mister DeLuxe dădu din cap.

— N-am nimic cu imaginile, Austin, în fond n-am nimic cu nimeni, doar că uneori mă încurcă dispoziția mea, interdicția de a fuma și reumatismul.

— Găsesc că toți oamenii sînt mai mult sau mai puțin nefericiți, spuse brusc Mister DeLuxe, dar artiștii sînt nefericiți într-alt mod, poate dramatic de nefericiți.

— Ați spus ceva foarte profund, Mister DeLuxe, spuse Austin cu privirea strălucitoare, mi-ar plăcea chiar să numesc asta o definiție.

— Prin tot soiul de șiretlicuri proprii numai lui, spuse Austin, Molero a reușit să stea de vorbă la Marsilia cu Madame Mireille Letour, care în cele din urmă a putut totuși să aibă copii, căci cea de-a doua căsătorie, de astă dată cu un sociolog relativ laureat numit Raymond Letour, a dus la o viață de familie împlinită, au avut doi copii, un băiat René și o fată Jacqueline. Molero a intervievat-o pe Madame Letour într-o ceainărie din Marsilia, l-a adus cu ea pe René, un puști diabolic care-și vîra degetele în cești, își dădea ochii peste cap și-l lovea pe Molero pe sub masă, cu picioarele, a început să vorbească despre Băiat, și-o fi însușit el pînă la urmă indispensabilele me-

canisme de apărare ? nu se poate doar să stai să citeşti şi să reciteşti pe *Tom Sawyer* la vîrsta asta, să treci de la o depresiune la alta între Mark Twain şi Breton nu e o soluţie pentru nimeni, ştiţi cumva dacă şi-a terminat studiul despre Miró ? nu cred, cu greu ducea ceva pînă la capăt, în special ceva ce ar fi avut nevoie de o anume disciplină, dumneavoastră sînteţi editor ? nu ştiu ce s-a mai ales de el, am auzit că a publicat o carte de poeme, o cărţulie fără importanţă, dar nu l-am mai văzut niciodată, ca să fiu sinceră muţeniile lui bruşte, reculegerile lui inexplicabile nu prevesteau nimic bun, nu m-ar surprinde dacă ar avea idei morbide, pe urmă mai vedea şi tot soiul de lucruri, nişte pete negre şi roşii, povestea o istorioară fără importanţă despre un om care dădea grăunţe la porumbei, punea în legătură istorioara asta cu opera lui Pessoa, poetul portughez, îl cunoaşteţi ? a făcut un mare talmeş-balmeş din asta şi problemele maică-si şi ale unei mătuşi care tot curăţa o scuipătoare, pe urmă i-a venit ideea să scrie o piesă cu titlul *Trandafirii albi*, apoi a găsit că *Primăvara* sună mai bine, vorbea de piesă dar n-a scris-o niciodată, avea o oarecare capacitate de visare, asta e drept, dar era şi o permanentă sursă de instabilitate, trecea de la omul cu porumbeii la Tom Sawyer şi de la acesta la studiul despre Miró, prin cel mai descumpănitor dintre toate procesele discontinue, pe urmă au mai venit şi simboliştii şi suprarealiştii să încurce situaţia şi mai mult ; înţelegeţi, ori ai o oarecare pregătire, nişte baze intelectuale determinate, ceea ce Raymond al meu numeşte carac-

ter, ori atunci te pierzi în lucruri fără importanţă, te dispersezi, te evapori, stai liniştit, René, altfel capeţi bătăiţă, hotărît că nu-i posibil să sari de ici colo ca o păsărică, din creangă în creangă, creanga lui Mark Twain, creangă lui Breton, creanga lui Pessoa, observaţi că eu n-am nimic contra capacităţii de visare a nimănui, rezerva de vis, dominată aşa cum se cuvine, poate deveni un puternic instrument de acţiune, viaţa fără vis ar fi excesiv de monocordă, dar un minim de reguli trebuie respectate în toate, nu poţi să tot stai şi să hrăneşti fantomele trecutului, ştiu bine că toate astea sînt complicate, n-am pretenţia să-i judec pe ceilalţi, dar am avut ocazia să public un studiu despre Matisse, a fost o muncă foarte asiduă, ore şi ore de căutări şi de cercetări, Raymond al meu m-a ajutat mult, el a scris toate notele de subsol, adevărul e că ajunsesem să-i port o mare tandreţe, era atît de, cum să spun ? de lipsit de apărare, am văzut de multe ori lacrimi în ochii lui mari şi strălucitori, mi-a dedicat odată un poem foarte frumos, staţi să vi-l spun : Doar apă. Apă, mamă a neprihănirii. (Sîngele pe care ţi-l dau e apă rubinie.) Apă de tot. Dar apă vie. Şi înainte ca tăcerea apei să ne descopere. Apa izvoarelor pentru urechile tale. Apa mîinii mele în mîna ta. Apă pentru paşnicii adormiţi pe acoperişurile fiecărei singurătăţi. Doar apă. Şi pentru că a venit vorba de apă (apă de tot, limpede şi curgătoare), doar eu ştiu cum cîntă apa viselor tale în inima tuturor. Aţi prins ideea? vedeţi unde vreau să ajung ? adevărul e că mă mai gîndesc încă la el cîteodată cum îl citea pe

Tom Sawyer, cum spunea îmi place mult acest capitol și închidea ochii, apoi zîmbea și mă întreba dacă vreau să merg cu el la rugbi a doua zi, haidem la rugbi, zicea, și pe urmă seara ne ducem să-i vedem pe Katherine Hepburn și Spencer Tracy, îi plăcea mult un anumit cinema american, filmele romantice de la Metro și filmele negre de la Warner, marii actori care erau în același timp riguroși și melodramatici, care parcurgeau circuitele magnetice ale pasiunii și violenței, cultivau galanteria sau pericolul în alb și negru între puritanismul cenzor al ligilor decenței și plăgile purulente ale depresiunii economice, James Cagney, Ronald Colman, Wallace Beery, Frederic March, John Garfield, Edward G. Robinson, zicea că Greta Garbo continua să întruchipeze, de-a lungul timpului, romanul vieții lui, și că să nu dezvălui această taină celorlalte iubite, Claudette Colbert, Joan Crawford, Paulette Godard, Marlène Dietrich, nici Ritei Hayworth, pe care o iubesc și e atît de perversă, vorbea de Cukor, de Lubitsch, de Walsh și de Hawks, și zicea prietenul meu Cukor, prietenul meu Lubitsch, prietenul meu Walsh, prietenul meu Hawks, apoi spunea că o să facă un studiu despre John Ford și calitatea fizică de nedăpășit a celui mai bun cinematograf american, avea perioade cînd trecea din sală în sală, erau transele ecranului, făcea așa-numitele lui vizite terapeutice și achizitive în temple-piețe întunecate și luminoase, șamponarea creierului, colecționa imagini pentru cel mai fabulos și îmbătător dintre albumele imaginare, apoi revenea la obsesiile din copilărie sau la poeți, naviga așa, la întîmplare, oprindu-se în drum prin diferite porturi, avea mici atenții neașteptate și minunate, îmi aducea o carte, un acvariu cu un peștișor în el, un xilofon jucărie, sau doar o floare, e pentru dumneavoastră, doamna mea, care trebuie să-l explicați pe Matisse cui nici măcar n-are habar cît de mult îi lipsește Matisse, acceptați această floare de la cineva care într-o zi va străbate lumea și va întîlni hotarul cel de pe urmă, spunea asta de multe ori, vă asigur că doresc nespus să se fi stabilizat puțin, dacă știți ceva de el vă rog să-mi spuneți, m-ar bucura să aflu că-i merge bine și că a făcut studiul despre Miró, și lui Raymond îi place mult Miró, înțelegerea simțurilor și capacitatea lui de a exploda periodic, la el ființa în derivă și sociologul se întîlnesc în vraja unei pînze, pînă și eu am început să-l văd pe Miró cu alți ochi, toate astea sînt foarte complicate, departe de mine dorința de a-i judeca pe ceilalți, poate că universul acela iluzoriu în care trăia să fi fost într-adevăr materie transformabilă, poate că o să întîlnească ce caută în toată risipirea asta, sper din tot sufletul că da, i-o doresc fierbinte, stai liniștit, René, altfel domnul te bagă în sacul dumnealui.

— Printre diferitele paranteze pe care le deschide Molero de-a lungul raportului, spuse Austin, există una, între altele, care mi se pare interesantă, după optica mea personală.

— Dumneata, Austin, spuse Mister DeLuxe zîmbind, ai micul defect că alimentezi ciudățeniile lui Molero, deși chiar și eu, doamne ferește, din cînd în cînd, mă las molipsit.

Austin îi înapoie surîsul.

— Paranteza de care am vorbit, spuse el, se referă la o foaie de hîrtie de mașină, deja puțin îngălbenită, care s-a găsit printre manuscrisele lui Leduc predate la editură. Editura a înapoiat acea foaie scrisă la mașină pentru că nu avea nici o legătură cu lucrarea lui Leduc, iar Molero presupune că e un text scris de Băiat, deși nu poate garanta. Între acest text, spune el, și poemele din *Angel Face* există o oarecare diferență de ordin liric, aici putîndu-se observa o demultiplicare aparent arbitrară a imaginilor în mișcare, corespunzînd unei noi zone poetice, apropiată de suprarealiști, vezi informația primită de la Madame Letour în ceainăria din Marsilia. Textul sună așa : Era un revolver pe undă, o vază pe cenușă, un spațiu vid pe mîinile și memoria felinarelor matinale, cele care au fost vizitate de rîndunici în al cincilea anotimp al anului. Între timp, totul se descătușa, elicoptere se așezau pe părul tău (cineva a spus că în felul acesta se stîrnea vîntul), plecau vapoare încărcate cu cărți poștale, un înotător din canalul Mînecii murea înecat într-o picătură de apă dulce, deștepta în noi acea rumoare de scoici rușinate, uitate ca praful în buzunarul pantalonilor. Și ori de cîte ori cădea un om mort sau obosit, tu vorbeai de unda pe revolver, curățai cenușa de pe vază și modelai noaptea care le lipsea felinarelor. Cineva a pomenit de tristețe, poeții brazilieni au venit foarte încet (Manuel Bandeira giroflé, Drummond de Andrade giroflá, Cecília giroflé, flé, flá), iar cînd s-au ivit zorile plaja se afla tot acolo, doar

că nisipul era liliachiu, deoarece culoarea ta e să fii liliachie înlăuntrul lucrurilor, la fel de natural ca bubuitul tunurilor, copiii care pipăie cuvintele și luna mai care se încîlcește în flori, la fel de natural ca pietrele care se lovesc de oameni, revolverul care ucide unda și eu care stau aici în așteptarea ta precum un orb așteaptă ochii pe care și i-a comandat prin poștă.

— Referitor tot la textul pe care l-am citit adineaori, și pe marginea lui, spuse Austin, Molero procedează la ceea ce numește un mic studiu, în sepia, asupra unei opere poetice dispersate și inconsecvente, oprindu-se puțin la, *sic*, febrilul sondaj al purității în coconul inimii, busolă nebună. Acest mic studiu, făcut cu infinit mai multă simpatie decît am fi putut presupune la început, și pe care mă dispensez să-l transmit pentru că e doar un rond, cum spune el, de abordare problematizată, o hoinăreală teoretică printre fragmente care încearcă să deblocheze limpezimea, cine sînt eu ca să știu cît soare a frămîntat un cuvînt sumbru ? cine sînt eu ca să știu care e greutatea de umbră necesară pentru a construi claritatea unui vers ? acest mic studiu, spuneam, îi permite, la un moment dat, să facă un abil transfer afectiv asupra propriei sale persoane cînd zice, odată pentru totdeauna, și cu o solidaritate fulgerătoare, aproape prevestitoare, rănile celorlalți sînt ale mele. Și mai zice : eu, Molero, afectat, ignorant și cabotin, fals cunoscător intim al profunzimilor variate și al altor abisuri, alergînd de mii de ani după vîna mea haotică, fiind acul indicator al pustiilor etalonări mai mult sau mai

puţin compartimentate, distribuind în trecere confetti literare de mîna a doua, mărturisesc de multe ori că mă trezesc, în anumite dimineţi suspendate, aşezat pe o bancă de grădină, uitîndu-mă la copiii care aleargă veseli spre şcoală, desenînd în aer gesturile străvechii mele imagini, şi mărturisesc uimirea mea, parfumul acesta, lumina pe acoperişuri, pasărea şi cerul, rîsul şi culoarea, jocul de-a prinselea, mîinile care vor tot, pecetea pe desagă, strigătul de bucurie, trocul de pietricele, ţopăitul în ploaie, apa jucăuşă din fîntîna publică ce cîntă, pieptăraşul de copil, violeta aceasta, femeia aceea de colo, femeia pe care o iubesc atît, copilul pe care i l-am dat, inima pe care o îndrăgesc, lumea care începe, soarele care e cel dintîi, norul ce tocmai se formează, sunetul ce se stinge, visul care se pierde în depărtare, înapoierea pe înserate, lumina indirectă din vestibul, oglinda, oh, oglinda aceasta, umărul adus, privirea tulbure, pasul grăbit, tusea seacă, timpul din urmă aruncat în voia vîntului, culorile vieţii adunate într-una singură, propriul meu studiu în sepia.

— Problema asta cu poeţii, spuse Mister DeLuxe închizînd ochii pe jumătate, ori cu de-alde ei, mi se pare destul de încurcată, nu mai e ca pe vremuri. Am ajuns chiar să citesc, nu mai ştiu unde, o critică laudativă a unui individ la adresa altuia care, după el, distrugea textul pe măsură ce-l organiza. Dumnezeu ştie ce vrea să însemne aşa ceva, nu mă bag în asemenea giumbuşlucuri literare, dar poate că din cauza

asta şi din alte cauze fac poeţii lucruri ciudate, se marginalizează, se anihilează, se sinucid. Uite pictorul acela care şi-a tăiat urechea, şi mai există şi alte exemple nu mai puţin derutante.

Mister DeLuxe tăcu o clipă.

— Viaţa ne oferă puţin, ştiu bine, spuse, şi tocmai de asta adevărata tehnică, după opinia mea, constă în a şti să cauţi locul unde mingile galbene ale copiilor vin să ne atingă picioarele, cum zici că ar fi spus Molero în legătură cu nu mai ştiu ce.

— La pagina 198, spuse Austin, şi ca să poată situa mai uşor tot ce s-a întîmplat, Molero a întocmit un mic grafic în care consemnează diferitele jaloane din copilăria Băiatului, ceea ce el numeşte puncte de referinţă, de atracţie sau de respingere, către o insulă umană încercuită din toate părţile de idei mai mult sau mai puţin fixe: tatăl şi jocul de popice, mama şi cultul familiei, mătuşa nebună cu trenul şi rumeguşul, bărbatul cu Mickey Mouse şi boxul, Zuca şi constanta trepidaţie inventivă, unchiul napolitan şi scuipătoarea, precum şi, dar asta de-abia în adolescenţă, Erculano şi aşteptarea cuvîntului. Ca pe un punct de referinţă neprevăzut, cerculeţ cenuşiu plasat la o oarecare distanţă de celelalte, care sînt negre, puţin mai sus şi spre dreapta, în zona influenţelor de gradul doi, unde se întîlnesc Ângelo şi Ricardito, Buck Jones şi banda Cap sau Pajură, Tarzan şi Flash Gordon, José Maria Nicolau versus Alfredo Trindade, acea polemică a pedalei din fiecare vară, Nicolau coboară şi adio Trindade, Trindade urcă şi adio

Nicolau, pe teren plan să-i comparăm, să-i comparăm, toate astea închipuind nişte instrumente de presiune indirectă, venită din partea opusă înregistrării întîmplărilor legate de diferiţii protagonişti care se infiltrează unii într-alţii prin intermediul unor vase comunicante cu funcţionare misterioasă, de aici n-a fost greu ca Băiatul să-l vadă pe unchiul napolitan presărînd rumeguş pe munţi de sticle sparte, un boxer acoperit de porumbei dănţuind în sunetul unei muzicuţe, mama spălînd o pată neagră şi roşie în jurul unei scuipători, şi alte imagini mai mult sau mai puţin suprapuse, dar tocmai asta spuneam, cuvintele sînt ca cireşele, haide să vedem dacă n-am început să divaghez, ca pe un punct de referinţă neprevăzut, zic, cerculeţ plasat puţin mai sus decît celelalte şi către dreapta, Molero introduce în povestirea asta încă un personaj, pe César, deficient mintal căruia îi curgeau balele şi care trăia din pomeni, locuia la capătul străzii, simţea nişte dureri sfîşietoare în trup în nopţile cu lună plină şi ieşea în stradă să strige, încetînd doar cînd se crăpa de ziuă, se înapoia atunci liniştit la el acasă, la parter, se aşeza pe trotuar şi stătea să privească mişcarea străzii, marţea Mustăciosu venea să-l ducă la spital unde urma un tratament, apoi îl aducea înapoi, îi cumpăra doctoriile şi-i spunea să nu uiţi, César, să-ţi iei doctoriile. Molero zice că Băiatul mergea uneori pe la el ca să-i ducă o bucată de pîine cu slănină sau un ou furat din cămară de la maică-sa, dar stătea puţin din cauza balelor, îl impresiona neplăcut să vadă cum îi curg balele lui César şi el nu se şterge, pleca, apoi habar nu mai avea de el

săptămîni în şir pînă cînd, dintr-o dată, într-o noapte cu lună plină, în liniştea Cartierului adormit, cînd doar siluetele celor din banda Cap sau Pajură se strecurau pe sub lumina verzuie a felinarelor cu gaz, iar prin fereastra deschisă a lui Ângelo mai răzbătea încă melodia fadoului numit *Menor*, izbucneau strigătele lui César, oamenii erau la curent, César azi noapte, bietul de el, spuneau ei de dimineaţă, a fost teribil, pînă ce într-o zi nu l-a mai văzut nimeni pe trotuar, Miquelina Fortes a dat ideea să se spargă uşa, au spart uşa şi l-au găsit pe César mort în pat, era desculţ şi-şi pusese pe cap boneta albă de la Zeferino Turtă-Dulce, Băiatul s-a strecurat înăuntru şi l-a văzut, ţinea mîinile încrucişate pe piept de parcă ar fi aşteptat moartea, coliba emana mirosul amestecului de boarfe vechi, grăsime şi moarte, soarele dimineţii pătrundea prin luminator, dădea strălucire prafului argintiu din aer, se răspîndea palid peste o espadrilă fără şiret, o haină ruptă cu mîneca prinsă de umăr cu un ac de siguranţă, o oală turtită cu o singură toartă, o farfurie de porţelan crem ciobită de jur împrejur, o lumînare pe jumătate consumată, un briceag ruginit, nişte bucăţi de pîine uscată şi frunze de salată, un măr putred, un pahar de aluminiu, totul răspîndit pe masa cu doar trei picioare, al patrulea zăcea într-un colţ, avea pe el teci de mazăre şi bucăţi de var căzute din tavan, un ciorap rupt atîrna de marginea ligheanului de spălat pe faţă, pe jos un pieptene ştirb şi o coajă de săpun, pe perete se afla o fotografie decupată dintr-o revistă, foarte veche, reprezentînd un bărbat cu pălărie melon pe o bici-

cletă din acelea cu roată mare în faţă şi roată micuţă în spate, pereţii erau umezi şi aveau pete mari întunecate şi deschise la culoare, din robinet curgea fără zgomot un fir de apă, totul era putred, vechi şi stricat, doar boneta albă de pe cap, foarte bine spălată, părea să spună că César era deja hotărît să plece cînd s-a culcat, plecase cu boneta albă de la Zeferino lăsînd totul în urma lui, balele, luna plină, strigătele, briceagul ruginit, ciclistul cu pălărie melon şi tecile de mazăre, plecase desculţ, cu picioarele albe şi murdare, ca să umble mai comod acolo unde socotea el că va avea de mers, Băiatul a văzut şi a gîndit toate astea într-o străfulgerare, a tresărit la vocea Mafaldei Claponăreasa, chemaţi poliţia, luaţi copiii de aici şi chemaţi poliţia. Oamenii din Cartier au făcut o colectă, Mustăciosu a suportat jumătate din cheltuielile de înmormîntare, pentru cealaltă jumătate au contribuit toţi ceilalţi, o oarecare rezistenţă au opus Galicianul şi Joaquim Brici-Ascuţit, Gil Frezatu a zis că asta e treaba statului, Gertrudes a fost cea care a adunat banii şi pînă la urmă au dat cu toţii, ucenicele de la croitorie i-au cusut un costum ca să-l poarte în cosciug, Alfredo de la *Pantofăria populară* a oferit nişte pantofi negri şi ascuţiţi, Dona Ermelinda a plătit o slujbă la biserică, Dick Tracy a rezolvat cu actele şi a tratat cu antreprenorul de pompe funebre, Marocas Înghite-Mile a spus că o să-i facă rost de un mormînt liniştit, că naşul lui e gropar, Joaquim Brici-Ascuţit l-a bărbierit, l-a pieptănat şi i-a tăiat perii din nas, Mafalda Claponăreasa şi cu nevasta lui Celestino l-au îmbrăcat şi l-au gătit, nevasta lui Celestino i-a mai

pus şi un trandafir alb între degete, în noaptea de veghe cei din banda Cap sau Pajură au renunţat la jocurile de noroc, la un moment dat Ângelo s-a aşezat lîngă sicriu, şi-a scos muzicuţa din buzunar şi a cîntat un marş funebru, ucenicele de la croitorie plîngeau cînd a sfîrşit, Zeferino a spus lăsaţi-i boneta albă, s-au apucat atunci cu toţii să caute boneta albă, nimeni nu mai ştia unde e, cine a fost ultimul care a pus mîna pe boneta albă ? a întrebat Nea Mîrîilă, o bonetă albă nu se pierde aşa uşor, au găsit-o în cele din urmă la Miquelina Fortes acasă, ajunsese acolo în febra pregătirilor cu îmbrăcatul lui César, lăsaţi-i boneta albă pe cap, spunea Zeferino, Nea Mîrîilă a spus că cine a mai văzut mort cu bonetă albă pe cap, pînă la urmă i-au pus boneta albă pe piept, e bine aşa, au spus cu toţii, important e să-şi ia boneta albă cu el, înmormîntarea s-a nimerit să fie într-o duminică, cortegiul înainta foarte încet pe stradă în sus, Mustăciosu mergea în frunte, urmat de Roque Paracliserul, Miquelina Fortes şi Ângelo, Dona Ermelinda şi cîteva ucenice de la croitorie, João Untdelemn, Tonecas Arenă şi Zeca Trampa, a venit şi Gertrudes, şi-a lăsat bebeluşul în grija nevestei lui Celestino care oricum nu putea merge din cauza copilaşilor, Ventura de la mobile a apărut cînd dricul era gata să dea colţul, bietul César, bietul César, a rămas în urma tuturor, lîngă Lucas Şterge-Putina, Zeferino, Chinezul şi părinţii lui Descoiso, femeile au venit aproape toate, bărbaţii erau şi ei mulţi, grupul Băiatului a însoţit cortegiul de departe, pînă în Piaţa Na-

vigatorului, s-a aflat apoi că Dick Tracy aştepta cortegiul la poarta cimitirului, lîngă el se afla Nea Mîrîială sprijinit în baston, se ivise o încurcătură din cauza numelui întreg al lui César, Dick Tracy nu avea mare trecere la cimitir, dar pînă la urmă s-a rezolvat totul, al dracului, spunea Nea Mîrîilă, nu poate omul nici să moară, Dick Tracy a pornit-o în fruntea cortegiului, şi-a scos pălăria de pe cap şi a spus e în regulă, au intrat cu toţii în cimitir şi pe urmă au aruncat nişte pumni de ţărînă peste sicriu, Mustăciosu a fost ultimul, avea faţa mai roşie şi ochii ceva mai umflaţi, gata, a spus el, Dona Ermelinda a început să plîngă încetişor şi Ventura i-a împrumutat batista lui, au plecat cu toţii, agale, gîndindu-se la César, Nea Mîrîilă a spus că acum e rîndul lui, a vorbit ceva despre gută şi angină de piept, João Untdelemn a spus că în ultimul timp avea nişte dureri de burtă cam ciudate şi că Silva Farmacistul îi dăduse nişte pastile care nu-l ajutau deloc, bietul César, zicea Ventura de la mobile, toată partea asta cu cimitirul le-a fost povestită de Zuca, acesta o auzise din gura lui Marocas Papă-Mile, Zuca zicea că Marocas ştia tot ce se petrecuse la cimitir, naşu-său era chiar gropar.

Tăcu o clipă.

— Molero zice că pe César l-a descoperit abia în Franţa, continuă Austin, i-a atras atenţia un poem de-al Băiatului intitulat *Lună plină* şi doar cînd a făcut a doua vizită în Cartier a aflat despre cine era vorba. Mai spune că l-a notat cu un cerculeţ cenuşiu fiindcă pentru Băiat el reprezintă numai o umbră nebună şi îndurerată care locuieşte undeva departe, la capătul străzii, şi pe care o observăm doar cîteodată, cînd devenim mărinimoşi datorită unui ou furat din cămară sau cînd izbucneşte strigătul de suferinţă în nopţile noastre cu lună plină, o umbră ce se risipeşte într-o zi în una din înmormîntările existenţei noastre.

— Asta-i Molero, spuse Mister DeLuxe, cu trecerile lui de la particular la general. Dar chestia cu graficul a fost o idee bună pentru că e ca un fel de sinteză, chiar dacă discutabilă, cum poate fi în cazul de faţă.

— Băiatul a făcut războiul mondial oscilînd, împreună cu întregul grup, între facţiunea germanofilă, cu sediul la depozitul de cărbuni al Galicianului, şi facţiunea anglofilă, care se reunea la Silva farmacistul, cu trecere uneori pe la echipa de experţi, mai mult tehnică şi strategică decît politică, dirijată de Alfredo de la *Pantofăria populară*, care folosea un limbaj dificil format din cuvinte ca Hurricane, Messerschmitt, Stuka, Spitfire, Rommel şi Montgomery, Afrika Korps, cît de puternică era Armata a 8-a, Descoiso găsea că dacă Armata a 8-a se afla acolo unde războiul era mai greu, atunci celelalte şapte ar fi trebuit să meargă să-i dea ajutor, De Gaulle, un tip, Ciano, care mai era şi conte, un anume Antonescu, Jukov, Churchill tot timpul, Goebbels verzi şi uscate, o divizie albastră şi o armată roşie, asediul Leningradului, importanţa pe care, după Alfredo, o avea pentru operaţii, grîul din Ucraina, apoi Trei-Degete aducea vorba de oţel şi de petrol ; grupul lui Alfredo

cam avea mania oţelului şi a petrolului, Alfredo începea să spună de fronturi şi de ariergărzi şi pe urmă, deodată, simplu, după Molero, cine o fi derbedeul care mi-a spart vitrina? bombele aruncate asupra Londrei şi a Berlinului, contabilizate zilnic de Joaquim Brici-Ascuţit, acesta făcea suma raidurilor şi apoi trăgea concluziile, atacul dat la Pearl Harbour de cei pe care Zuca avea să-i eticheteze mai tîrziu drept un soi de chinezi stafidiţi care se azvîrleau cu capul în jos, rezistenţa grecilor faţă de italieni, au o întreagă civilizaţie în urma lor, spunea Alfredo, trecutul grecilor vorbeşte pentru ei de la sine, Tobruk în sus, Kiev în jos, Guadalcanal pe aici, Bataan şi Sevastopol pe acolo, Zuca a profitat de ocazie ca să-l poreclească Sevastopol pe Sebastião Năsturaru, Sevastopol Năsturaru, zicea el, are nişte cromolitografii de război, am cumpărat toată seria, harta colorată pe care a adus-o Strugurel într-o dimineaţă, şi în care ţările aveau chipuri de animale, Rusia era un urs alb, ceilalţi erau tigri, lei, foce, elefanţi, ce animal e pentru Cescolovacia? întreba Mané Bolborositu, harta părea o grădină zoologică în plină gîlceavă, ţările se sfîşiau între ele, materialele germane de propagandă pe care se ducea să le ia de la ambasadă Calde-şi-Bune şi le folosea apoi la împachetatul castanelor prăjite pe care le vindea, MacArthur şi Hirohito, căruia Zuca îi zicea *Pirolito*[1] accidentul de avion în care a murit Leslie Howard, actor pe care Zuca îl considera de categoria a doua, văzuse un film cu el care fusese o mare

[1] Titlul unui refren popular portughez (n. tr.).

porcărie, cu multă vorbărie, priviri languroase şi tremurături, cearta dintre Celestino şi Galician, nu cumpăr vin de la germanofili, spunea el, Copita-Caprei vînzînd cartele, scotea tichetele din buzunar de parcă ar fi avut o fabrică proprie, portretul lui Roosevelt pus de Silva în vitrina farmaciei, Peida Gadocha zicea că seamănă cu profesorul lui, un oarecare Antunes care se scula uneori dimineaţa cu fundul în sus şi lovea apoi cu rigla în stînga şi în dreapta, spaima lui Descoiso de submarine, cum fac cînd intră la apă? atracţia lui Tozé Bîlbîilă pentru tancuri, tan, tan, Zuca explica atunci că tancurile sînt nişte camionete cu tunuri, cu o gaură deasupra pentru respirat, dacă voia să-i enerveze cineva trebuia să le vîre, cu mîna, o bombă prin gaură, Pessa de la radio, care zicea domnul Hi-tler, ca să-şi bată joc de el, şi Nea Mîrîilă îl imita, iarna petrecută de nemţi în Rusia, Zuca zicea că mureau de-a-n picioarelea, erau milioane în picioare, îngheţaţi şi cu ochii deschişi, gata să tragă şi deodată, pac, rămîneau nemişcaţi ca în jocul de-a statuile, făcuţi sloi ca îngheţata, Descoiso întreba dar de ce nu aprind un foc, Zuca zicea că pe îngheţ nu se poate face focul, flăcările îngheaţă şi ele pe loc, Tozé Bîlbîilă întreba dacă există tan, tan, tancuri şi pe ger, există dar înaintează greu, zicea Zuca, războaiele pe vreme geroasă sînt o pacoste soldaţii nu fac altceva decît să caute un locşor mai cald, n-au poftă de război, iar în deşert sînt sleiţi de puteri din cauza setei, soldaţii văd fata morgana, văd dansuri cu fete frumoase ca cele de pe calendare, iar cînd ajung acolo e totul o minciună, e numai nisip, Mané

Bolborositu zicea că *Sergentul nemuritor* era un film despre asta, cu mai mult nisip decît pe coasta Caparica, şi, într-o zi, claxonul lui Marocas a însoţit strigătul s-a sfîrşit războiul, s-a sfîrşit războiul, Rufino şi Păianjen-de-Cîmp au început să valseze în mijlocul străzii, Celestino făcea V-ul victoriei în nasul lui Pimentel, mirosul de cîrnat fript la uşa Miquelinei Fortes, marşul marinei americane cîntat la gramofon, Zeferino oferea spre vînzare steguleţe de hîrtie înfipte în cartofi, e pentru aliaţi, e pentru aliaţi, Silva şi Ventura fumau ţigări de foi, după ei, de marca Winston, Dona Ermelinda îl întreba pe João Untdelemn cînd o să se termine cu cartelele, Alfredo zicea că americanii, englezii şi ruşii dăduseră o lovitură sigură, toţi împreună, la momentul ideal, dar să nu-i uităm pe partizanii din ţările ocupate, zicea el, cu acţiunile lor de uzură, Descoiso întreba dacă războiul s-a sfîrşit de-adevăratelea sau e numai o pauză, João Untdelemn instala un butoiaş de vin la uşa Miquelinei, Raul Aur-Fals dirija împărţirea cîrnaţilor în cornete de hîrtie, Nea Mîrîilă a mai mîncat două porţii, zicea el, fiţi atenţi să nu dea ortul popii, Paulino Brînzaru cumpăra steguleţe de la Zeferino şi şi le înfigea în pălărie, Strugurel şi-a făcut apariţia zicînd că-i mare serbare mare în Rossio, Lucas Şterge-Putina îi tot dădea tîrcoale ucenicei aceleia de la croitorie cu şoldurile late, va să zică, tot s-a terminat războiul, zicea el legănîndu-şi trupul, iar ea, îmbujorată, păi, da, s-a terminat războiul, Douglas Făbancuri ieşea deodată de la *Asul de pică* bătînd toba şi o pornea, victorios, spre depozitul de cărbuni al Galicianului, bărbaţii stăteau de vorbă, femeile rîdeau şi copiii alergau, Mustăciosu, în uşa prăvăliei, cu ochii umezi de bucurie, privea în jur clădirile în veşminte de sărbătoare, cu steaguri, cuverturi şi pături colorate la pervazurile ferestrelor. Dar mai straşnic ca orice, după Molero, fusese urmărirea de către avioanele englezeşti a crucişătorului german *Graf Spee*, care scufundase pe *Hood* cu o ghiulea în rezervorul de pulbere, au urmat săptămîni în şir de curiozitate şi incertitudine, ce spun ziarele? l-au prins? Alfredo zicea că situaţia depinde mult de condiţiile atmosferice, Descoiso întreba de ce nu-l caută avioanele cu lupa, Joaquim Brici-As-cuţit zicea că prora i-a fost deja atinsă dar totul depinde de starea în care se găseşte sala maşinilor, pînă ce într-o zi vine Zuca şi le spune celor din grup că *Graful* a şi ajuns hrană de peşti, am auzit chiar acum la radio, tipii de la RAF l-au atras într-o cursă în larg, i-au dat la cap cu o grămadă de bombe explozive şi incendiare, *Graful* a fost carbonizat pe loc, şi pe urmă ei şi-au făcut semne unii altora cu mîna scoasă pe fereastra avionului şi cu degetul în sus, ceea ce înseamnă misiune îndeplinită, ca în *Giganţii cerului*, filmul acela straşnic şi iglantonic. Va să zică, spunea el, cu *Graful* am lichidat-o, acum ne rămîne să agăţăm o cutie de conserve de coada Alsáciei lui Tó Sită-Deasă, dar poate mîine, azi nu-i posibil fiindcă am o vînzare de haine vechi.

— Drept ultim clişeu din Cartier, încadrat de oraş, iar acesta de fluviu, învăluind cea de-a

două dragoste din viața lui, fiindcă prima va fi fost, după cum a lămurit Molero, Greta Garbo, avem un poem dedicat domnișoarei Mariana, frumoasă și intangibilă, cea mai efemeră și mai pudică dintre apariții, acolo, la o fereastră înaltă, e a sa *Dragoste de pierzanie*[1], într-o anume noapte i-a căzut în mîini romanul lui Camilo, l-a citit pe nerăsuflate, vrăjit de modul cum o simplă poveste de amor poate atinge grandiosul, era cuprins de febră și de chipul lui Simão cînd s-au ivit zorile, spuse Austin și făcu o pauză. Poemul glăsuiește așa: Niște porumbei sînt uitați pe statuile acestui vechi oraș, naufragiat. Catarge de umbră scriu numele tău și în fiecare literă eu recunosc dimineața. Femei și bărbați, îmbrățișați de oboseală, dorm un somn adînc, cu rădăcini. De pe marginile acestui somn se ridică pietrele cuvintelor pe care tu nu le rostești. Fuge marea de degetele mele prin noapte, iar noaptea e un cîntec ce pe tine te caută. În ochii mei ard stele diluate care învăluie în albastru înaltul tău. Fiecare colț e cheiul unui port care te așteaptă. Faruri și felinare te cheamă. Întocmai unui vis alunec și dăinuiesc pe strada ferestrei la care te-am văzut. În cele din urmă porumbeii sînt lăsați liberi, să plece de pe statuia ta. Plec și eu pe aripile lor. Las aici poemul acesta care-ți sărută picioarele.

O nouă clipă de tăcere.

— Poemul, spuse Austin, se intitulează *The High Window*, a avut o gestație lungă și a fost

[1] Celebru roman al scriitorului clasic portughez Camilo Castelo Branco (1825—1890) (n. tr.).

scris după mulți ani, atunci cînd a început să citească și să aprecieze cărțile altui scriitor, Raymond Chandler, bărbat trist plin de umor, care a creat un soi de erou de închiriat, labirintic și cam macerat, căruia ceilalți îi serveau de îndată, la micul-dejun, și fără drept la o notiță în ziar, lovituri de picior în burtă, laolaltă cu o porție bună de trădare.

— În tren trebuie să se fi întîmplat, spuse Austin, în drum spre Franța, cînd a văzut Băiatul cel mai frumos dintre toate chipurile de femeie, l-a privit tot timpul cît a durat călătoria, erau singuri în compartiment, ea era cufundată în peisaj, nici nu părea să fi remarcat prezența lui. Acolo trebuie să se fi născut, încă de pe vremea lui Leduc, și puțin înainte de *The High Window*, cărțulia de poeme intitulată *Angel Face*, a cărei temă e un chip de femeie trăsătură cu trăsătură, pagină cu pagină.

— În cazul ăsta, spuse Mister DeLuxe, Angel Face a existat într-adevăr, iar adnotarea aceea a lui Molero despre Madame Bovary este, cum a spus el despre celălalt, puțin speculativă.

— Angel Face sînt eu, spuse Austin, care mă pierd într-un chip de femeie dintr-un compartiment de tren, spațiu sînt eu, care mă descriu în plutirea unui pescăruș, bucuria sînt eu, care mă desprind în aniversarea unui copil.

Tăcură o clipă.

— Înțeleg, e limpede, spuse Mister DeLuxe, în fond, Angel Face poate să fie la fel de bine femeia din tren, ca și domnișoara Mariana, sau Greta Garbo. Nu știu de ce, eu înclin pentru

Garbo, prima dragoste tot prima dragoste rămîne. De dumneata nu poate fi vorba, Austin, nu arăți deloc a Angel Face.

— Pofta după Evaristo, spuse Austin zîmbind, pofta e singurul lucru care interesează.

Tăcu o clipă.

— Singurul lucru care interesează e pofta, zicea Evaristo, insistă Austin zîmbind, versiune, după Molero, adultă și neliniștită a fazei adolescentine a lui Żuca la care m-am mai referit, expresie nostalgică a înapoierii în timp, amintiri ce se ghicesc dislocate, oarbe, lovindu-se unele de altele în gîndirea încețoșată, lenta imersiune a trecutului în privirea ce se îngrijorează iar cîte puțin, pupila din nou ațintită pe o siluetă de femeie, subita dezlegare a graiului, tocmai mă gîndeam la niște chefuri de demult, dar nu interesează, mi-a prescris medicul niște injecții care se găsesc acum pe piață. Evaristo, prima strîngere de mînă de care a avut parte Băiatul la Paris, unde s-a dus după moartea mamei lui, întîlnirea cu niște compatrioți în pensiunea unde s-a cazat Băiatul, aducînd cu sine niște versuri răzlețe, germenele volumașului *Angel Face*, dorința de a vedea tablouri de-ale lui Miró, și două perechi de mănuși de box pe care le-a vîndut în cele din urmă nu se știe unde ca să facă rost de bani.

Austin răsfoi raportul și continuă :

— Văd că nu prea simți multă poftă, zicea Evaristo, faptul că tot stai și faci versuri înseamnă lipsă de poftă, mai dă încolo porcăriile astea de poezii și pe Miró, Miró nu face poftă

nimănui, te duc eu mai bine la Marie-Claire, în vocea femeilor există, ascultă-mă să-ți spun, băiete, există un fel de cîntec care ne vorbește de dragoste, asta chiar pare poezie, ce părere ai ? în final ție nu-ți place langusta, pe tine nu te interesează femeile, oi fi avînd pofta deviată, nu-i nimic, scrie-ți tu numai versurile tale, dacă asta o să-ți facă poftă să-mi spui și mie, ca să mă apuc și eu de versuri.

Tăcură din nou.

— Trebuie să fii atent, Austin, spuse Mister DeLuxe, la terminologia utilizată uneori de Molero, să urmărești asta cînd va fi trecut pe curat raportul.

— Nici o grijă, Mister DeLuxe, spuse Austin, așa cum se obișnuiește în asemenea cazuri, raportul va trebui să mai treacă și pe la serviciul de corectură și finisare, unde John Computer îl va supune analizei. E o garanție.

— Pofta, spuse brusc Mister DeLuxe uitîndu-se pe fereastră, ce vorbă îngrozitoare.

— În acest moment al povestirii intră în scenă Cláudio, care făcea judo și avea în cap romanul cu Aurora, spuse Austin. Zăpăcit de ceea ce Molero numește, cu un deliberat prost gust, furtuna de poftă a lui Evaristo, Băiatul s-a îndreptat spre Cláudio, care avea romanul acela cu Aurora în cap, cu intriga deja structurată, era vorba de o femeie care, într-o bună zi, hotărăște să-și părăsească soțul și copiii ca să-și trăiască viața și, prin diferite împrejurări, se recăsătorește și are alți copii în alt punct al glo-

bului, repetînd astfel experiența pe care o considerase ratată, acum suplimentată cu povara deziluziei prilejuite de această repetare a aventurii, și devine de o luciditate tăioasă căreia nu-i rezistă nimic, străpunge totul cu radiografia privirii, despică în patru obiecte și amintiri, reface gesturi tot mai încărcate de cea mai uimitoare inutilitate, se molipsește de boala canceroasă de a considera totul prin perspectiva absurdității vieții, romanul era absolut descriptiv, Cláudio nu recurgea niciodată la dialog, această invenție abjectă care întinează ca un sacrilegiu patina celor mai profunde și mocirloase sentimente, ceea ce îl interesa erau catacombele sumbre și neexplorate, concavitățile și convexitățile, ecourile cele mai îndepărtate ale sufletului Aurorei, acolo unde visul este îngropat sub colbul timpului, și alte straturi de timp vin, unele peste altele, să se aștearnă peste primele, iar moartea așteaptă, străină de timp, și totul se rezolvă în chiar acea așteptare inevitabilă, anticamera celei mai necruțătoare uitări, și o cuprinde stupefacția, mirosul florilor de mort cu mișcarea ca de balet a copiilor ce se jucau în jurul ei, la fel cum se jucaseră și primii, și scurtele bucurii, atît de fragile și atît de scurte, îngropate, înainte de a se naște, sub teribilele șovăiri ale unui raționament înghețat, într-o zi în edificiul, foarte îndepărtat, arhitecturat, se cască fisuri, cu acoperișul despicat, cu ușile bătînd, cu lenta, vîscoasa prăbușire a unui cer fără timp, și timpul vultur, acolo, unde fusese, cu cîtă vreme în urmă ? cocoșul clopotniței, și umblatul acela prin casa, lucidă și nebună, traversînd viața într-o zburătăcire de liliac fără trup, impotența supremă, suprema durere în fața hohotului de rîs prea efemer, contemplarea morbidă a cenușilor în flăcăraie, și timpul acumulîndu-se, timpul, timpul, și toate acestea, zicea Cláudio, în cuvinte astfel aliniate încît să pară noi, nimeni nu are dreptul să scrie ce s-a mai scris deja. Băiatul i-a vorbit de Erculano, fiindcă Erculano, într-un anumit sens, avea o problemă asemănătoare, așteptarea aceea a cuvîntului, i-a explicat totul, Cláudio zicea că da, dar nu-i același lucru, exigența e alta, marea lui problemă era cum să articuleze fraza, și să întîlnească firul călăuzitor al timpului trecînd la marginile spaimei și stratificîndu-se înlăuntrul său, să analizeze toate straturile acelea de timp fără să ridice un grăunte de praf, un minuscul grăunte de praf de interpretare pretențioasă, să meargă pînă la scheletul situației și la certitudinea osului, pînă la curajul de a le înfrunta, și să transmită sunetul exact după ce l-a încercat cu încheietura degetelor, solemnitatea orgii care atacă înălțimea și spațiul fetid al unei vieți dinainte despuiate, catedrala aceea de mocirlă și larve înălțată zi cu zi, an după an, mîinile cenușii ale timpului apăsînd pe cap și în inimă, duritatea sicriului de lemn simțită pe mușchi, ornamentele în negru și auriu, în roz-cenușiu, mirosul dulceag și călduț al lumînărilor, agonia aceea atît de violacee, gustul de mormînt pe limba uscată. Cláudio se uita într-o parte, la Parrish, alt client al pensiunii, un american, zicea că Parrish nu pricepea o boabă din ce vorbeau ei, juca întruna șah, purta o tablă de șah între gene, era un tovarăș admirabil fiindcă auzea totul

și nu pisa niciodată, *isn't it*, Parrish ? În plus primea o sumă lunară de la părinții lui care erau oameni înstăriți în California și-l împrumuta cu bani cînd era la strîmtoare, a luat manuscrisele Băiatului, a strîmbat din nas, a spus că dintotdeauna considerase poezia o activitate minoră, dacă nu s-ar fi gîndit că-l ofensează pe Băiat ar fi zis chiar o activitate pentru persoane intelectualicește subdezvoltate, nu voia să spună cu asta că Băiatul n-ar avea un oarecare talent, dar adevărul e că-i venea greu să ia poezia în serios, cel puțin o anumită poezie, Whitman, de exemplu, era ceva, Camões la fel, cîteva versuri de-ale Băiatului erau delicate, emanau un parfum de flaconaș cu senzații destupat printre maci, sau margarete, nu importă floarea, dar pentru el realizarea literară era legată de suflu, de scufundarea redutabilă și analitică, marea expediție la o Auroră cavernoasă și spectrală, acolo unde ori vezi lumina ori înnebunești, sau înnebunești fiindcă vezi lumina.

Austin tăcu o clipă, apoi spuse :

— Dimineață de văzut marea, făcută din pîine de spumă (din pîine de spumă ori din pîine de zăpadă), din copii care se joacă în ochii tăi, care se risipesc în zîmbetul tău ușor, care se pierd la marginile chipului tău, în părul tău de briză și răvășeală. Dimineață de văzut marea, de auzit marea, de culegători de perle și de baloane de săpun.

— Ce e asta ? întrebă Mister DeLuxe.

— Un poem de-al Băiatului, spuse Austin, pe care Cláudio l-a găsit cristalin, e drept, dar în același timp socotea că ar cuprinde și un început de calambur, vechea idee platonică a amorului, la fel de veche precum prima femeie care a străbătut o grădină, și acestea toate amestecate cu soneriile din copilărie, oh, sunetul unor atît de aurite sonerii din copilărie, dă încoace, să-ți citesc poemul, încearcă să adopți față de el o poziție critică, atenție : Stau așezat la malul mării, privind marea fără s-o văd. Zboară în gîndul meu dansul și contradansul amintirii și al uitării. Nu știu dacă-mi voi aminti. Nu știu dacă voi uita. Și în timp ce știu și nu știu, stau așezat la malul mării, privind marea fără s-o văd. În acel dans-contradans al gîndirii și negîndirii, presimt că mi se vor umple ochii de lacrimi. Și în timp ce simt și nu simt, arunc pietre în mare. Ascultă, zicea Cláudio, jos pălăria în fața ta, care mai ești în stare să te uiți la mare fără să vezi păcura, poluarea, pungile de plastic, meduzele, amenințătoarele vapoare de război, care mai ești încă în stare să păstrezi marea ca peisaj, chiar dacă nu-l vezi fiindcă ai intrat în jocul acesta melancolic, și el infantil, al gîndirii și negîndirii, asta ne readuce la muzica aceea a culegătorilor de perle din celălalt poem, la atmosfera baloanelor de săpun, multă lume se oprește acolo, oameni cu motoare de mulți cai putere, ultimul sosit, dacă-mi amintesc bine, era Orson Welles în *Citizen Kane*, și ție ți-a plăcut mult *Citizen Kane* ? perfect, aici sîntem de acord, dar găsesc că Welles nu făcea rău dacă-l spînzura de tocul unei uși cu o frînghie răsucită din re-țeaua lui de ziare, dacă nu cumva sania aceea de care se agață Kane nu e în cele din urmă tot o concesie a lui Welles, trebuia să scrie pe un

aviz interzis pentru un Kane să-și amintească de sania copilăriei, să moară îngropat sub imperiul lui, și fie-i imperiul ușor ca munții Monsanto, dar, în fine, poate că toți oamenii ar merita o sanie în momentul morții, uneori mă întreb, în sinea mea, dacă tragedia Aurorei mele nu este cumva, pur și simplu, desprinderea din copilărie, și dacă n-am fost chiar eu cel care m-am desprins din copilărie, astfel încît desprinderea Aurorei este însăși desprinderea mea, și dacă desprinderea din copilărie nu e cumva cel mai ușuratic gest pe care-l poate face cineva. Dar, pe de altă parte, adevărul este că nu poți să crești într-un costum liric care plesnește pe la cusături, nu poți să te uiți în urma ta cu zîmbetul domnișoarei Leonor, sau al domnișoarei Amélia, nu importă domnișoara, să te plimbi prin viață îmbrăcat în costumașul de marinar cu care ai fost la fotograf prima oară, în timp ce există oameni care sînt umiliți, alții îngrijesc de leproși, alții sînt trimiși la război, alții n-au bani ca să cumpere lapte pentru copii, alții plîng, alții nu așteaptă nimic cu ochii uscați, e în regulă, mă ascult vorbind și spun ia te uită cine vorbește, și eu mi-am dus la fotograf costumașul de marinar, am ieșit prost în poză, nu sînt fotogenic, mutra mea urîtă nu se potrivea cu costumul, de mic copil aveam gura asta dură oricînd gata să muște lucrurile de neînghițit ale vieții, am început foarte devreme să mă interesez de Aurora, ea e muza mea patetică și omniprezentă, dar nu reușesc să demarez cu prima frază, mi-ar fi plăcut să scriu un roman cufundat în personaj și, totodată, distanțat de el,

dacă mă cufund prea mult în personaj sînt însuși el, dacă mă îndepărtez pierd contactul cu temperatura corpului, și nici la jumătate de distanță nu e bine, jumătatea de distanță e chiar aici, la jumătate de drum, și apoi scroafele de cuvinte sînt atît de uzate de un atît de lung șir de imbecili că nu reușesc să demarez cu prima frază, mi se pare că am mai citit nu știu unde ceea ce vreau să scriu, am să ajung să scriu un roman, comic, stupid, incoerent și teribil de jalnic, sau poate o piesă de teatru în care să-i pun pe Brecht și pe Beckett să discute împreună, fiecare pe limba lui, iar eu să servesc de traducător, importanța actorului în spațiul scenic, și pe urmă, pervers, înlocuiesc ceea ce vrea să-i transmită Brecht lui Beckett, îi atribui o frază falsă, procedez la fel cu răspunsul pe care i-l dă Beckett lui Brecht, îi pun pe amîndoi să vorbească un soi de esperanto al nebuniei, iar eu, drăcușor al scenei, construiesc o nouă ordine a limbajului în care se destramă totul doar prin îndrăzneala faptului de a fi fost spus, și ca să complice, sau să ușureze situația, moare suflerul în mijlocul piesei; suflerul sînt eu, cumulez rolurile, mor de inaniție și de expectativă, port cu mine privațiuni brechtiene și excese beckettiene, sînt omul de salvat și, totodată, cel care nu poate fi salvat, ființa gregară și teratologică, impresarul îmi datorează salariul pe trei luni și am un cucui pe suflet care nu simplifică lucrurile, și poate că așa am să reușesc să dau o idee despre chinul la care sînt supus uneori, Brecht și Beckett vorbind o limbă de nebuni, eu murind de foame și de absurditate, și cheful de a rîde cu lacrimi de

toate astea prelingîndu-se pe fața parterului, un parter ce plînge cu sughițuri, plînge cu sughițuri. Adevărul, zicea Cláudio, e că la un moment dat nu te poate ajuta nimeni, fiecare trebuie să-și caute singur drumul, ce-l fascina pe el era urzeala romanului, înfățișarea unui personaj în pagini de cel mai dens filigran matematic și crud, Erculano acela, care era un tip exigent, sau un profund disimulator, percepea exigența și disimularea, un lucru e adesea altul de fapt, întîlnise cuvîntul în ochii Mariei Paradis, e o soluție la fel de ridicolă ca oricare alta, în ultimă instanță toate soluțiile sînt ridicole, toate conțin în ele propriile lor limitări, el, Băiatul, venea de departe, fusese smuls de pe malul unui pîrîu bucolic și maritim, în timp ce recupera glasul lui Bernardim Ribeiro și alte ecouri mai mult sau mai puțin incantatoare, pricep foarte bine, să iubești mai mult ideea elementului natural decît elementul natural propriu-zis, asta înseamnă infecție literară, dar nu ai altă ieșire, verde și albastru e drumul tău, albul e ținta, uneori aș pleca eu, dar mă însoțește viziunea asta, nașterea asta care trebuie să se producă, voi reuși eu oare să transplantez personajul Aurorei pe hîrtie fără a omite sau adăuga nimic? fără a mă servi de trucul infam al dialogului și de alte prostii de ale scriitorilor mărunți? la un moment dat nimeni nu te poate ajuta, Parrish, de exemplu, mută întruna figuri de șah între gene, ăsta-i cîmpul lui de acțiune, am încercat și eu să descopăr întinderea aceea de regi, regine și cai pe care aleargă în libertate gîndul ca vîntul, slobod și logic, dar n-a ieșit nimic, altul e vîntul care-mi vorbește mie, îmi vorbește de grohotiș și de nămol, în cele din urmă m-am dedicat judo-ului ca să-mi revărs energia și, totodată, s-o disciplinez, pun o foaie de hîrtie în mașina de scris, dar nu demarez cu prima frază. Și repeta: nimeni nu te poate ajuta.

— Parrish, spuse Austin cu jumătate de glas, a murit în vara aceea de cancer la stomac, tăcut în durerea lui pînă la sfîrșit și, după Molero, mutînd cu mîna piesa de șah în amintirea Băiatului.

— Ea s-a agățat de el, spuse Austin, din motive în același timp estetice și sociale, Molero a aflat la momentul oportun că piesa lui fusese o revelație pentru ea.

— Ce piesă? întrebă Mister DeLuxe.

— Cea de război, care alta? spuse Austin, cea în care soldații învingători presară petale de flori peste trupurile învinșilor, *Primăvară* era titlul piesei, un titlu sec, drastic, un model de rigoare.

— Și ea cine era? întrebă Mister DeLuxe.

— Vera și nu mai știu cum Morango, spuse Austin, un nume cu efect ușuratic, l-a moștenit pe Băiat de la Leduc, a citit *Primăvara* de nenumărate ori, a învățat pe dinafară cuvintele soldatului care presară petale de flori pe trupul unui general, ceea ce pentru ea însemna ceva într-adevăr oniric, de un onirism feroce de ironic, chestia cu generalul care moare în război, după ea nu era vorba de o piesă, ci de o lampă aprinsă în noapte, imagine pe care Molero, care

nu putea să facă altfel, zice că ar fi înregistrat-o după cum se cuvine. *Primăvară* a fost deci, după Molero, înmugurirea pasiunii, dacă i se scuză oroarea acestui loc comun, poate din divertisment, asta-i ce spune el, notînd apoi că Băiatul a intrat într-o perioadă de destrăbălare. Molero pomenește totuși de o anume barieră de pudoare pe care n-a izbutit s-o treacă, îi spune conspirația prin subterfugiu, uneori poți să ai asemenea surprize, cine face simte un fel de reținere să povestească, cine nu face e în stare să povestească fără nici o reținere, de aici vin delirurile imaginative prin compensație.

— Hm, făcu Mister DeLuxe.

— Băiatul a plecat, continuă Austin, s-a odihnit în Bretania șase luni și a aflat apoi că piesa lui urma să fie reprezentată la New York, într-un hangar din West Side, mic post de avangardă al unui teatru experimental, piesa îi fusese șterpelită de un oarecare Wilson, tovarăș de petreceri de-al Verei, a sosit într-o bună zi nu se știe de unde și a șters-o englezește după cincisprezece zile, a luat cu el manuscrisul *Primăverii*, precum și mașina Remington portativă și chitara neagră, bătută cu rubine, a Verei, Wilson a fost cel care a pus în scenă piesa, a desfigurat textul, l-a recreat, l-a wilsoneat, l-a înscris într-un spațiu geografic în același timp fix și fugitiv, complicat de descifrabil, pe undeva între Paraguay și Birmania, dar puțin și în aceste două zone de pe glob, l-a sprijinit pe un decor îngrijorător de pastoral și l-a recuzat totodată în același decor, uite popa nu e popa, acel poate da poate nu dedublat și dialectic care a dus pînă la paroxism Asociația criticilor ortodocși, cu existență ilegală, care a decretat că e vorba de un text pacifist cu înscenare belică, la ceea ce altă Asociație, cea a criticilor ieșiți de pe orbită, tot ilegală, a întîmpinat că ne-am afla în prezența unui text belic cu înscenare pacifistă, asta i-a făcut pe președintele ortodox și secretarul ieșit de pe orbită, după o exhaustivă discuție de idei și epuizîndu-se toate armele intelectului, să se provoace la un duel cu floreta, tot ilegal, din care a rezultat moartea unuia dintre martori, un tip numit Sparrow, trecea pe acolo și l-au angajat pe loc în scopul amintit, floreta secretarului a fost deviată de floreta președintelui și a străpuns pieptul numitului Sparrow, acesta în clipa morții a mai bîiguit ah, ticăloșii care m-au omorît și eu n-aveam nici în clin nici în mînecă cu ei. Dar aici, după Molero, am ajuns la altă poveste, dealtfel, continuînd puțin pe firul acesta, doar așa, din curiozitate, putem spune că secretarul ieșit de pe orbită, după ce a sedus-o pe văduva lui Sparrow ca să nu-i plătească despăgubiri și a început să vorbească singur la capătul a trei luni de viață comună cu ea, cu soacra, cu un sicilian mafiot care era amantul soacrei, și cu opt televizoare, veșnic deschise, răspîndite prin casă, s-a aruncat de pe acoperișul lui Empire State Building, beat criță, asigurînd că va pierde din viteză pe măsură ce se va apropia de sol, că va ateriza ușurel în vîrful picioarelor și va ține apoi o conferință de presă ca să explice fenomenul, a sărit chiar ca să cîștige rămășagul pe care, la jumătatea drumului,

judecînd după țipetele pe care le-a scos, cu siguranță că și-a dat seama că-l pierde. Dar asta-i altă mîncare de pește, cum zice Molero, și să ne întoarcem la piesă, care era străbătută de o sonoplastie halucinantă, cu orăcăit de broaște, bătaie de tobe, lectură de proverbe arabe, lecții de latină prin dictafon, 10% din vuietul cataractelor Niagarei diluat într-un nespus de lung vaier al lui Mario del Monaco, litanii de bocitoare de diferite origini, un disc *long-play* al lui Bing Crosby pus la o turație greșită, ceea ce-i dădea un aer de Deana Durbin bolnavă de angină, pe lîngă alte zgomote greu de clasificat, cînd agitate de un autentic vacarm, cînd amortizate de subite tăceri, un ritual în care personajele procedau fie ca niște grădinari care trimit semințe prin țevile puștilor, fie ca niște soldați care decid să facă războiul trăgînd cu gladiole. Aceste gladiole, și alte flori, erau culese în matinale excursii cîmpenești de către membrii trupei, aduceau florile la teatru după-amiaza cu o camionetă încărcată ochi, reprezentația avea loc cu flori mereu proaspete, Molero a spus că asta era prima licărire, la ani distanță și fără marcă înregistrată, a ce avea să fie mai tîrziu filozofia florii, consacrare nocturnă a unei primăveri reafirmate la fiecare douăzeci și patru de ore, undeva în West Side, într-un mic post de avangardă al unui teatru experimental, un hangar cu dimensiunile de 22 x 18 metri, cu cerul drept tavan și un anunț afară: dacă plouă nu e spectacol.

Tăcu o clipă.

— Revenind la piesă, spuse Austin, în cele din urmă, la rampă, după ce soldații învinși erau reînviați prin forța divinatorie a florilor, generalul, omorît de un glonte în original și de un atac de cord în versiunea americană, era dezbrăcat și acoperit cu flori întru purificare, pentru ca petalele să-i parfumeze pielea, și atunci avea loc ultima scenă, cu flori ce se nășteau din gesturile personajului, un soldat travestit în grădinar în original, un marinar cu părul pînă la brîu în versiunea americană, în timp ce restul actorilor, tăcuți în original și intonînd *Stars and Stripes Forever* în versiunea americană, împleteau ghirlande din florile adunate de pe jos și le puneau de gîtul spectatorilor, micul teatru era tot numai flori și mireasma lor, începea atunci să se reverse din toate părțile muzică de Stravinsky, piesa se încheia în cea mai feerică extravaganță *hippy*, cu flori în păr, la urechi, între dinți, ușor frecate de obraji, trecute din mînă în mînă, flori pentru tine care ești fratele meu, flori pentru tine fiindcă te iubesc, și fiindcă toți împreună vom face o lume mai bună, flori albe în original, flori albe, albastre și roșii în versiunea americană.

— În Bretania, spuse Austin, l-a cunoscut Băiatul pe Cel mai Mare Vînzător de Încălțări din Lume, într-o prăvălie discretă și întunecoasă care emana un miros intens de piele, antilopă, blană, meșină, fetru, mătase și altele la fel. Deasupra tejghelei, Cenușăreasa încălțînd pantofiorul de cristal, obiect translucid, nespus de delicat. Cel mai Mare Vînzător de Încălțări

din Lume, care tocmai ţinea în mînă un pantofior de balet, a început să vorbească despre pantofii lui cu un aer extaziat, că nu mai există pantofi la fel, că la el lucrează cei mai mari cinci artişti din branşă, cel cu greutatea, cel cu formatul, cel cu temperatura, cel cu aspectul şi cel cu scîrţîitul, că era furnizorul exclusiv al unor clienţi foarte pretenţioşi, prinţi şi ambasadori, balerine şi automobilişti, regele spărgătorilor, cei mai serioşi amatori de lungi plimbări pe jos, Sonja Henie şi Gino Bartali, Ana Pavlova şi Fausto Coppi, Jess Owens şi Carmen Amaya, călători pedeştri de pe toate meridianele, căţărători pe munţi şi alergători de maraton, vînători de mistreţi şi de potîrnichi, agili acrobaţi barnumieni & baileyeni, saroyeni, tineri sud-americani şi de pe alte planuri concave, cu pantofiori croiţi din cele mai bune, mai fine materiale, servesc pe un bărbat voiajat bine situat chemat Cabrera Infante, avansat imaginat de un anume frazat ce-l poartă pe un tărîm îndepărtat, toată lumea aceea amatoare de încălţări adecvate şi perfecte, precum şi alţi clienţi, nu mai puţin exigenţi şi pretenţioşi, cei cu pasul ferm şi cei ce umblă pe vîrfuri, însufleţiţi de pasiunea şi suprema necesitate de a-şi vîrî piciorul în pantof şi de a simţi aderenţa desăvîrşită, imponderabilitatea şi tăcerea absolută, acea încîntare de a te încălţa bine şi a urmări, prin mers, realităţi şi mirajuri. Băiatul i-a spus că tocmai căuta şi el nişte pantofi de mers şi iar de mers, Cel mai Mare Vînzător de Încălţări din Lume i-a spus asta am, asta am, că pantofii de mers şi iar de mers sînt una din specialităţile

lui, tălpile nu se uzează, noi straturi de talpă înlocuiesc treptat pe cele dispărute, nu se simte nici cea mai mică diferenţă, materialul e indestructibil, forma inalterabilă, greutatea exactă, temperatura ideală, aspectul optim, scîrţîitul nul, pantofii sînt eterni, se împreunează cu picioarele contractînd cununii permanente, nu se ştie unde sfîrşeşte piciorul şi unde începe pantoful, e mai mult decît soluţia absolută, e o adevărată stare de spirit, şi asta pentru fotbalişti, dansatori de step, pugilişti, patinatori şi gînditori din cei care-şi străbat cabinetul de lucru în lung şi-n lat înşirînd idei cu picioarele încălţate în şevroul cel mai fin. Asta ar mai lipsi, spunea Cel mai Mare Vînzător de Încălţări din Lume, să n-am eu ce căutaţi dumneavoastră, nişte magnifici şi neobosiţi pantofi de mers şi iar de mers, cu nesfîrşite straturi de talpă, care înghit etaje şi kilometri, pentru toate temperaturile şi accidentele de teren, e una din specialităţile mele, asta ar mai lipsi să n-am eu aşa ceva, eu care-i încalţ pe toţi de la *Bolşoi*, căruia nu-mi scapă nici un *Lac al Lebedelor*, care nu pierd un Tur al Franţei, care stau la baza unor profunde tratate de economie şi a celor mai elaborate studii filozofice, care am mers pe picioarele lui Proust în căutarea timpului pierdut, *Cîntînd în ploaie* dansat de Gene Kelly e mai mult al meu decît al lui, gheata dreaptă a lui Stanley Matthews, cea cu driblul care a înnebunit nouă apărători stînga şi alţi trei mijlocaşi care erau în rezervă, eu am magnetizat-o, ăsta-i secretul meu, tocmai pregătesc nişte pantofi ca să reuşească suta de metri plaţi în nouă secunde, am un botoşel de bebeluş

care oprește plînsul de îndată ce e tras pe picior, un pantof cu șiret de negură pentru cine umblă în nori, altul cu aliaj de oglindă, de un lustru orbitor, pentru prim-miniștri, directori de bănci și alți ștabi, mai am unul a cărui talpă prezintă calitățile fugitive ale mercurului, pentru evadați din penitenciare, am descoperit un nou sistem de ventilație care transportă de la picior la nas, prin intermediul pantofului, miresmele cele mai îmbătătoare și toropitoare, și mai am și pantofi pentru persoane dinamice, stimulatoare și întreprinzătoare, am o formulă cu aripă și roată, din oțel și petale, care e pantoful ce vă convine, Campionul Mondial al Umblăreților are unul asemănător, e ultimul strigăt în materie de mers și iar mers, aderența e totală și protecția inexpugnabilă, cu plăci pentru iarnă și plăcuțe pentru vară, și alte plăci, savant preparate, pentru primăvară și toamnă, e modelul patru anotimpuri pentru umblăreți de soi, un aliaj subtil care îmbină arta celor cinci specialiști din branșă, mă duc să caut o pereche numai ca să vedeți cum se împletesc în ei rezistența și flexibilitatea, îi încerci și nu-ți vine să crezi, șad ca o mănușă pe picior, sînt probați pentru cele mai întortocheate dificultăți, încălțat cu pantofii aceștia veți ajunge întotdeauna la ora stabilită și bine-dispus, cu ei veți merge departe, departe, pînă la hotarul cel de pe urmă.

— Molero s-a dus acolo, spuse Austin, și și-a cumpărat niște pantofi din piele de nu știu ce care absorb transpirația și o emană apoi sub

forma unei arome de esență de garoafe. Sînt patofii C-68 pentru grădinar ratat.

— Asta pare a fi o cîrdășie între țigănci și vînzătorul de încălțări ca să stoarcă bani grei naivilor, spuse Mister DeLuxe zîmbind, dar fără îndoială, e limpede, niște pantofi buni, din cei care aderă la picior, sînt neplătiți. Și știu ce vorbesc, eu, cu monturile mele.

— Băiatul l-a dus pe malul celălalt, spuse Austin, l-a culcat pe spate și l-a obligat să facă exerciții de respirație. Cînd s-a lăsat noaptea, a aprins un foc.

— Ăsta cine mai era? întrebă Mister DeLuxe.

— Molero îi omite numele, spuse Austin, dar putem presupune că era cineva pe punctul să se înece.

— Într-un rîu? întrebă Mister DeLuxe.

— Molero nu specifică, spuse Austin, dar la pagina 208 revine la acest subiect pe un ton, după el, în mod obligatoriu sibilinic, de vreme ce totul se îmbină în așa fel încît unele pasaje confuze să fie efectiv imposibil de lămurit complet.

— A aprins un foc, spuse Mister DeLuxe, și pe urmă?

— Focul, spuse Austin, e un procedeu ca să îndepărtezi animalele sălbatice.

— Asta se petrecea în Africa? întrebă Mister DeLuxe.

— Totul pare să indice că da, spuse Austin, dar Molero semnalează la pagina 203 că se măr-

gineşte să transcrie ce a găsit în jurnalul Băiatului, evitînd orice interpretări, aluzii, subiectivisme.

— Nu ştiam că ţinea un jurnal, spuse Mister DeLuxe.

— Molero a inclus jurnalul în ce a rămas de pe urma Băiatului, spuse Austin, dimpreună cu diferite obiecte pe care el le-a lăsat pe drum, poeme răzleţe, o pagină sau alta din studiul neterminat despre Miró, reproducerea unui tablou, tot de Miró, cu pete de grăsime pe el, o spadă de samurai, o stea de tablă, de purtat în piept, instantaneul unei infirmiere cu chipul suav, un autograf de la Henry Miller, o carte de joc cu imaginea catedralei Notre Dame, o cutie de abţibilduri, un bust de ipsos al baronului de Coubertin, un glonte de carabină. Molero a adunat ce a putut şi a întocmit un inventar complet, înscris în foile galbene pentru inventare.

— Hm, făcu Mister DeLuxe.

— Un lucru e sigur, continuă Austin, şi anume că Băiatul l-a salvat pe celălalt, sau se presupune că l-ar fi salvat, Molero a mai umblat prin locurile unde trebuie să se fi petrecut toate astea, a ajuns să schimbe impresii, în zona probabilă, cu vrăjitorul unui trib sălbatic, din fericire neantropofag, dar n-a reuşit să descopere nici un fel de indicii din gesturile pe care le făcea el, trebuie să ne orientăm după jurnalul, foarte zgîrcit în detalii, plin de file rupte şi de altele foarte murdare, de pagini cu adunări şi împărţiri, cu desene făcute în creion de o mînă dibace, jurnalul vădind în plus o inevitabilă deteriorare provocată de umezeală, picături de apă, sudoarea mîinilor sau, după Molero, cîte o lacrimă, două, la vremea lor. Aşadar, jurnalul n-a fost de mare ajutor, se afla într-o stare de conservare minimă, nimic în el nu respecta ordinea cronologică, datele din susul paginilor n-aveau nici o legătură cu ce era scris pe paginile respective, se întîlneau multe cuvinte răzleţe şi nealiniate, mamă, cimitir, marea în care se pierde viaţa mea, să aştepţi după nimic, *à nous la liberté*, Place Pigalle, ora 11, marea în care se pierde viaţa mea, să schimb bani agent de schimb Venet, reconstruirea lumii: pentru noi voi visa patru anotimpuri de pe terase suspendate peste molozuri, vreau să te văd cu cercei de cireşe şi o coadă din frunze pe umeri, staniolul de la ciocolată pe omul de îngheţată, 327⁰ latitudine nordică, sau acest fir de pace unde se ascultă un slab cîntec de apă ascunsă, pentru noi am un vapor de hîrtie şi marea în care se pierde viaţa mea.

— Ce-s astea ? întrebă Mister DeLuxe.

— Cuvinte din jurnal, explică Austin, însemnări rapide şi fără legătură între ele, note de ordin practic amestecate cu exerciţii poetice, un jurnal care pînă la urmă nu era din anul la care se referă calendarul respectiv, din moment ce Băiatul nici nu se născuse la vremea aceea.

— Bîjbîim în întuneric, e evident, spuse Mister DeLuxe.

— Exact asta spune şi Molero, zise Austin, deşi în acelaşi timp în toate astea ar exista, după el, o porţiune lămuritoare de pistă, doar ambalajul achiziţionat de Băiat cînd a plecat din Africa, trecerea lui fulger pe ici şi pe colo, i-a creat mari

dificultăți lui Molero, care a trebuit să se folosească de nenumărați misiți, să pună aceeași întrebare de treizeci de ori la treizeci de persoane diferite, și asta în diverse limbi, fără să mai vorbim de preocuparea pentru cheltuielile de călătorie, infernul misiunii, după cum spune el.

Tăcu o clipă.

— În ceea ce privește Africa, insistă Austin, Molero s-a limitat să plaseze în secțiunea respectivă obiectele adunate pînă atunci, sigilate și parafate, ca nu cumva să se rătăcească ceva, a notat în raport posibila întîmplare cu omul care fusese cît pe ce să se înece, și în acest caz Băiatul a salvat o viață, a transcris din jurnal paginile scrise și a făcut o scurtă descriere a desenelor fără nici un fel de comentariu susceptibil să inducă în eroare pe cel în drept, iar de aici încolo povestirea face salturi de cangur, așa spune el.

Austin își aprinse o țigară.

— Jurnalul are o copertă de culoarea alunei, spuse, cu colțurile complet rupte, bustul lui Coubertin s-a menținut intact în mijlocul atîtor întîmplări, iar glontele de carabină pare în situația de a putea fi tras.

— În afară de accesele de *nauseé* mărturisite înainte și la care m-am referit, spuse Austin, Molero cere scuze pentru unele extravaganțe și cîte un intermezzo, ici-colo, prin care dislocă adesea raportul sau îl interferează, ceea ce-i place să numească, iertată-i fie expresia, cele mai bune momente ale lui, și care pot fi puse pe seama unor procedee de compensare a uscăciunii discursului controlat : fascinația oralității, limbajul slobod,

pretins feeric de o elaborată neglijență, melosul cuvîntului popular, învăluirea ritmată, construcția sincopată, muzicală, fiecare fragment asumîndu-și o orchestrație proprie, *hélas*, plăcerea de a vedea pe fiecare debitîndu-și mesajul, proza festivă, galopantă de fraze care generează alte fraze și iar altele, deschizînd sau închizînd ferestre peste povestirea în crescendo, asta-i ce spunea el, acea euforie a vorbirii care se cufundă deliberat, cu permisiunea celui în drept și în pofida strîmbăturilor din nas ale lui Computer, în lirism, afectare, parodie, tragedie, nostalgie, absurd, omagiu, candoare, foiletonul din care, pe undeva, se desprinde perla, vechea tară de a trata uneori complementul direct drept subiect, *flash*-ul și, apoi, trambulina spre gag, ticurile verbale, inconștiente sau premeditate, ori inconștient de premeditate, pentru încadrarea crochiurilor, schimbarea de decor înainte de uscarea petelor, coasta impresionistă, cam moale și ieșită în afară, odată cu poalele cămășii, care i-a rămas de la unchiul Conrado, adunarea, cînd cu miopie cînd cu daltonism, a unor fragmente de diferite culori pentru organizarea păturii caleidoscopice, cusute la mașina de cusut Singer din biblioteca unui îndepărtat tînăr promițător care ar fi putut scrie, cu ceva mai mult elan și mai multe proteine, a sa *Comedie umană*, din nou *hélas*, celălalt eu, al lui Molero, în formă de pălărie trasă pe ochi, agitîndu-se clandestin în umbrele rațiunii, felul lui de a-și trece mîinile peste genunchi, așa cum l-a învățat un vindecător, ca să se simtă mai puțin străin în propriul său trup, o anume sinucidere ușuratică a coerenței, dezagregarea scindînd ordinea, acel lasă-mă să te las din miezul schemei,

posibila ineficienţă a libretului, nespus de reprobabilul lui arbitrar. Şi, în fundal, discreta şi dispreţuita singurătate a bătrînilor motani cenuşii plini de răni, mirosind a dejecţii, a noapte şi a canal pe murdare străzi moarte ale unor oraşe sub clar de lună.

— Molero a aflat apoi, spuse Austin, prin obişnuitele uşi şi străzi lăturalnice, că Băiatul a plecat din Africa în Polonia, a stat cîtva timp într-o insulă grecească, a extenuat pînă la moarte trei cămile străbătînd deşertul Saharei, a dormit noaptea de şase luni în igluurile eschimoşilor, a văzut schimbarea gărzii la palatul Buckingham, a cunoscut Neapole fără scuipat în jurul unei scuipători, a vizitat la New York locul unde fusese pe vremuri un anume hangar de teatru experimental, a fost docher de chei, vînzător de seminţe, unul dintre cei zece mii de figuranţi ai unei superproducţii de Cecil B. de Mille, *bookmaker*, agent de încheiat abonamente pentru enciclopedii, culegător de bumbac şi paznic de circ la cuşca leilor, a cunoscut la Vladivostok pe cineva care cunoscuse pe altcineva, care cunoscuse pe altcineva, care cunoscuse pe altcineva care văzuse meciul Bowen-Burke, într-o zi, pe o stradă din Cairo, i s-a părut că zăreşte pe unul care-i amintea de Zeca Trampa, dar nu, nu putea fi el, s-a îndrăgostit de o negresă de abanos în Patagonia, negresă de abanos care l-a părăsit pentru un preot italian care-şi pierduse credinţa, s-a dus iar în Franţa ca să lichideze nişte treburi rămase în suspensie şi să viziteze mormîntul lui Leduc, a plecat din nou în Africa unde a omorît un crocodil ca să nu fie

mîncat de el, s-a întors în Polonia ca să caute un poem pe care-l lăsase pe masă într-o cafenea, i-l păstrase chelnerul, era dintre cei care nu aruncă nimic, i-a dat un bacşiş gras pentru asta, a lucrat ca hamal într-o gară din Helsinki şi ca distribuitor de sticle de lapte la Montevideo, aici a întîlnit un compatriot exilat politic care murea încetişor şi voia să miroasă pentru ultima oară un bulgăre de ţărînă din îndepărtata patrie, a întîrziat în Caracas ascultînd raţionamentul unui om căruia nu-i trebuia nici prietenie nici dragoste ca să fie disponibil într-o anume oră H, s-a înapoiat în Anglia şi a profitat ca să vadă finala cupei în care Stoke a bătut pe Arsenal cu 2—1, golul victoriei a fost incorect, extrema stîngă era în afara jocului, s-a îndrăgostit din nou, de astă dată de o italiancă, dar aceasta l-a părăsit pentru un preot neozeelandez care nu-şi pierduse credinţa, idila a eşuat iar ea s-a căsătorit în cele din urmă cu un văr al lui Amedeo Nazzari, a fost urmărit la München de un profesor de karaté, a asistat la un anumit rateu monumental al lui Gigli cîntînd în *Tosca* la Scala din Milano, a luat prînzul într-un restaurant de pe Riviera unde se mai aflau Ingrid Bergman, Juan Manuel Fangio, magnatul stilourilor Parker şi trupa *All Right*, toţi la mese separate, s-a întors în insula grecească, uneori simţea în bătăile pulsului dorul de Cartier, a pus umărul ici şi colo la reconstruirea unor oraşe distruse de război, a ajutat cînd şi cînd pe nişte invalizi să-şi facă rost de o slujbă, a încercat uneori să găsească un adăpost pentru copii orfani, şi-a bătătorit mîinile la Beijing şi a învăţat să spună dragostea mea pe chinezeşte prin

intermediul unei femei care i-a oferit cel mai gustos castron de orez din viaţa lui, şi-a înălţat tabăra dimpreună cu trei *cow-boys* într-o preerie din Texas, unul umbla ca Henry Fonda, altul zîmbea ca Gary Cooper, al treilea vorbea ca John Wayne, i-au dat un cal alb şi o armă cu plăsele de fildeş, din cele care sar din toc şi trag de cum le atingi cu mîna, i-au pus o stea de şerif în piept, l-au numit Shane şi l-au trimis să încheie socotelile cu pistolarii *saloon*-urilor din Kansas City, n-a ajuns niciodată în Kansas City, s-a întîlnit cu indieni pe drum şi a stat în cortul Vulturului Argintiu, a fumat pipa păcii, a urmărit bivoli pe calul alb, a învăţat să silabisească libertate în dialectul vîntului şi a depus în pîntecele Razei de Lună sămînţa perpetuării speciei, o pată neagră şi roşie apărea şi dispărea, se răspîndea uneori încet pe străzile Cartierului, a vrut să suie pe Everest, dar n-a trecut de jumătate, călăuza i-a spus că a fost o bună escaladă pentru un începător, din cauza asta a umblat trei săptămîni cu glezna luxată, a văzut în mîinile unui marinar rus, beat, încîntător şi dostoievskian, o chitară, care semăna leit cu a Verei Morango, pe care el plîngea cu corzile propriului său suflet, a scris alt poem, pe masa altei cafenele, de astă dată la Praga, l-a oferit unei femei cu dinţii foarte albi care şedea la masa de alături, acum ea trebuia să-l dea cuiva să i-l traducă, a cerşit pe o stradă din Stockholm ţopăind ca să se încălzească, a cerşit din nou la Bombay, aici a făcut cunoştinţă cu un jucător de cărţi cu mîini de prestidigitator care inventase un joc de cărţi cu

şase culori, cupe, pici, carouri, trefle, sfîrleze şi catedrale, mai tîrziu, la Las Vegas, a intrat în relaţii cu un tip care reuşea să golească, prin procedee magice, maşinile de joc, care era amic cu alt tip care avea ochii cei mai adulţi ai secolului douăzeci şi umbla veşnic cu un pistol în mînă, ca Bogarth, a plecat de acolo, plin de bani, la Madrid, a cumpărat o extraordinar de frumoasă reproducere după Miró pe care un chelner de cafenea, din neatenţie, a pătat-o cu grăsime punînd untiera pe ea, a fost urmărit de un jucător de polo care i-a făcut propuneri de comuniune a bunurilor, s-a dus din nou în Africa, unde un american din părinţi scoţieni, numit Mac şi nu mai ştiu cum, i-a vîndut o statuetă Ming care nu era veritabilă şi pe care un colecţionar ţicnit a achiziţionat-o de la Băiat, mai tîrziu, cu preţ dublu, era un fanatic al falsurilor Ming, a făcut o nouă pasiune, de astă dată pentru fiica unui politician abisinian în trecere prin Khartoum care era nebună după Clark Gable, magia neagră, Platon, safari şi Modigliani, dar fiica politicianului abisinian i-a mărturisit că pentru moment iubea pe fiul unui armator norvegian, apoi s-a dus în Japonia şi a făcut cunoştinţă cu un samurai reformat care i-a povestit, printre solemne ceremoniale, aventuri mai înfricoşătoare decît cele din filmele lui Kurosawa, i-a dat o spadă din colecţia lui pe care Băiatul a lăsat-o în cele din urmă amanet la Triest, cu asigurarea, din partea cămătarului respectiv, că-l va aştepta pînă va reveni s-o răscumpere, l-a întîlnit pe Peida Gadocha într-o stradă din Istanbul, tocmai mînca ceva gras şi respingător, au vorbit despre vremu-

rile apuse, el i-a spus că Tozé Bîlbîilă se vindecase de bîlbîială, Alsácia lui Tó Sită-Deasă a sărit la el pe la spate, ba chiar l-a şi răsturnat lătrînd înfiorător, a tras o sperietură pe cinste şi gata cu bîlbîiala, şi că Lucas Şterge-Putina se căsătorise cu ucenica de la croitorie cu şoldurile late, şi că Angelo se ocupa acum de prăvălie, Mustăciosu paralizase, şi că pisicile Donei Maria Namila vagabondau pe străzi după moartea ei, şi că Descoiso studia medicina, au nimerit pînă la urmă într-un bordel unde i-au tras un chef zdravăn, cînd s-a trezit de dimineaţă Peida Gadocha dispăruse, a stat cîtva timp la Luxemburg cu o poetă ipohondră care-l obliga să tricoteze, tricotatul e dezinfectant, spunea ea, şi care era veşnic în căutare de rime, a vizitat monumente misterioase în Mexic şi a cunoscut acolo pe cea mai fascinantă dintre fiinţele omeneşti, i-a spus tot ce avea pe suflet fără să fie întrerupt, avea imobilitatea sfincşilor şi o privire de aztec tivită cu înţelepciune, n-a putut să afle niciodată dacă era bărbat sau femeie, şi-a trecut mîna peste zidul chinezesc şi a scotocit cu degetele prin crăpăturile lui istorice, a umblat cu un copil în braţe o zi întreagă, se pierduse de maică-sa, i-a înapoiat acesteia copilul pe un vîrf de munte, mama i-a zis că aştepta şi că ştia că o să vină, el n-a înţeles niciodată cum de l-au îndreptat paşii spre vîrful muntelui, s-a deplasat apoi la Berna unde a asistat la tentativa de depăşire a recordului la cinci mii de metri plaţi, în cele din urmă a fost depăşit recordul aruncării cu greutatea, probă preliminară şi introdusă în program în ultima oră, a cunoscut un vorbitor australian care făcea

cure de tăcere comunicînd cu ceilalţi prin intermediul cuvîntului scris, scria bună ziua pe o hîrtie cînd îl întîlnea pe Băiat, uneori s-a mai ocupat de studiul început despre Miró, dar pe urmă a amînat iar, pierdea pagini din el pe drum, una la Belgrad, alta la Singapore, alta în Alaska, într-un loc nedeterminat, alta la Buenos Aires unde a învăţat să danseze corect tango şi i s-a vorbit de un anume Jorge Luís Borges, a spălat vase în bucătăria unui restaurant din Constantinopol, asta după ce mînca resturile de pe farfurii, s-a amestecat cîteva zile într-un grup de ţigani care cîntau, cu vioara sub bărbie, ceardaşurile lui Monti într-un restaurant destul de şic din Paris, la Paris l-a văzut pe Henry Miller ieşind de la W.C., fumînd o ţigară şi gîndindu-se la viaţă, i-a cerut un autograf pe care acesta l-a depus pe marginea unui exemplar din *Le Monde* pe care-l ţinea sub braţ, a rupt bucăţica de hîrtie cu autograful şi i-a dat-o, tot la Paris l-a cunoscut pe omul cel mai trist din lume, trecea din esplanadă în esplanadă mistuit de o amărăciune care i se oglindea într-o ciudată lacrimă perpetuă în colţul ochiului drept, pe una din acele esplanade l-a atins cineva pe umăr, s-a întors şi l-a văzut pe Evaristo, ah, marele poet, i-a zis acesta, ştii că acum lucrurile merg mai bine ? am descoperit un ceai care se ia ca să-ţi vină pofta, îl vinde un indian, e cam scumpuşor dar are efect, a mîncat zăpadă, cea mai albă şi mai moale din lume, din nişte uriaşe troiene moscovite, cu mîinile înfundate în buzunare şi fularul acoperindu-i nasul roşu, de acolo s-a dus mai departe spre Pacific, a spart nuci de cocos într-o insulă şi l-a apucat

din cauza asta cea mai mare durere de burtă din viaţa lui, a văzut un om spînzurat de felinarul de la un colţ al unei străzi dintr-un oraş dintr-o ţară al cărei nume l-a uitat, odată i s-a părut că aude vocea lui Zuca vorbind ebraica, s-a întors dar nu era el, era alt Zuca dintr-altă parte, a cunoscut o coristă la Barcelona, s-au îndrăgostit la prima vedere, au stat trei zile să se iubească şi să danseze cu castaniete, totul a luat sfîrşit cînd regizorul revistei pentru care fusese angajată ea a năvălit în cameră înjurînd în limba iugoslavă, fără îndoială că era iugoslav, a auzit cel mai urgent, cutremurător şi prelung muget de sirenă de la ambulanţele care treceau în valuri, transportînd vertiginos răniţii dintr-o mare catastrofă feroviară de pe undeva în Balcani, a vizitat muzee şi palate vechi, abaţii şi grădini suspendate, a cunoscut aziluri de noapte, pîinea zilnică, tot felul de duhori, şarje de poliţie, încăierări anonime, muncă grea, saltele de paie şi lenevealā, s-a întristat în faţa unor imense bidonvilluri şi a copiilor zdrenţăroşi ce se jucau în noroi, asta pe ici pe colo, unde se nimerea, a mai făcut versuri într-o cameră de hotel din Ottawa, le-a uitat apoi într-un autocar de cursă lungă, a alergat după autocar, versurile mele, versurile mele, dar nu mai era nimic de făcut, uneori i se ridica la suprafaţa privirii pata neagră şi roşie, şi Cartierul în fundal, a cunoscut un student sirian şi orb care avea ambiţia să-l transpună pe Goethe în alfabetul Braille, a mai cunoscut unul, acesta irlandez, căruia îi creşteau în gură cireşi şi spice de grîu cînd rostea cuvîntul revoluţie, a avut o slujbă, cea mai mecanică posibil, trebuia să primească şi să dea mai departe cărămizi, fără oprire, în ritmul lui Charlot din *Timpuri noi*, a fost portar la un bar de noapte, actor de fotoromane, lipitor de afişe pe străzi, ucenic de fachir, distribuitor de prospecte, comisionar, zidar, ţintă de bile într-o baracă de iarmaroc, amic al unui aviator vizionar care se căznea să construiască un avion cu o singură aripă, cea stîngă, o elimina pe cea dreaptă fără să spună cum, asta la Copenhaga, a cunoscut o învăţătoare olandeză care se ocupa cu întocmirea unei ipotetice *Istorii mondiale a teatrului*, l-a întrebat despre Gil Vicente şi Garrett, Băiatul i-a recitat pasaje întregi din *Frei Luís de Sousa*, s-au dus amîndoi la ambasadă să caute un exemplar din *Frei Luís de Sousa*, ataşatul cultural le-a spus că nu deţine acolo nici un exemplar din *Frei Luís de Sousa*, dar că avea în schimb *Cina Cardinallior* cu autograful lui Júlio Dantas, în cele din urmă li s-a dat, cu împrumut, exemplarul din *Cina Cardinalilor*, oricum autoarea avea să se refere la ea în volumul X, au plecat de la ambasadă cu gîndul să culeagă lalele, n-au cules lalele dar şi-au petrecut timpul într-un mod nu mai puţin agreabil, a cerşit din nou la Las Vegas, unde l-a reîntîlnit pe Peida Gadocha, tocmai mînca un biftec pe cinste, acum se numea Kid Food Gadocha şi făcea parte din cercul omului bogartian, ducea comisioane de la unul la altul, uite-l pe acela de colo, din colţ, care seamănă cu Paul Muni, a adormit pe sub poduri şi s-a trezit pe saltele de paie, s-a ascuns în trenuri de marfă şi în cale de vapoare comerciale, a avut o legătură, cea mai electrizantă din toate,

cu o femeie îmbrăcată în negru, într-o seară pe malul mării, şi-au aparţinut unul altuia fără să schimbe un cuvînt, ea a plecat tăcută precum venise, cu vălul negru acoperindu-i faţa necunoscută, a fost internat într-un spital din Glasgow pentru o spălătură stomacală, mîncase ceva alterat, în patul de lîngă el se afla un bărbat bandajat tot, i se mai vedea doar ochiul stîng, comunica prin scînteieri de priviri cu Băiatul, şi-a luat rămas bun scînteind cînd a plecat Băiatul, a poposit prin posturi de poliţie, în hanuri mizerabile, în refugii de fumători de opiu, în pagode aparţinînd unor religii diferite, s-a pierdut în Mato Grosso, s-a regăsit la Monte Carlo, aci s-a apucat de ruletă, negru şi roşu, alegea întotdeauna culoarea păguboasă, a sfîrşit ca garderobier, a plecat după ce a luat un baston cu mîner de argint pe care-l uitase acolo un client, a schimbat bastonul pe o excursie cu ghid în nişte zone de un interes discutabil, acolo a cunoscut o infirmieră suavă ca Olivia de Havilland care i-a istorisit, fără să omită nici un detaliu, povestea Florencei Nightingale, infirmiera l-a dus, mai tîrziu, la o şedinţă de spiritism care s-a încheiat printr-un scandal pentru că mediul se înşelase şi comunicase cu răposatul amant al femeii în cauză în loc să comunice cu mama ei, soţul fiind prezent, a cunoscut un anticar lipsit de vocaţie care era în stare să confunde pe Zarathustra cu Robinson Crusoe, vorbea numai de undiţe, fire de nylon, momeli şi cîrlige, şi de şiretenia bibanului şi a chefalului, şi că era prieten cu un antreprenor de pompe funebre plin de imaginaţie şi spontaneitate care scria, în mod neaşteptat,

povestiri pe jumătate ezoterice, pe jumătate funambuleşti, intitulate astfel: *Racheta vînzătorului ambulant de nori artificiali*, *Povestea unui astronaut hoinar care înghiţea capsule neglijente*, *Cucuveaua care prevestea în dialect sarazin*, *Marea expediţie a lui Jerry Lewis în ţara filateliei şi a corupţiei*, a cunoscut alt om, cel mai îndatoritor şi încîntător din lume, avea nişte fălci *à la* Michel Simon, le cerea scuze semenilor săi pentru nenorocirile care-i loveau de parcă ar fi avut el vreo vină, scuzaţi că v-au dat afară din serviciu şi că n-am putut să vă fac rost de o slujbă chiar de a doua zi, scuzaţi că vă chinuie durerea asta şi că n-am la îndemînă nişte comprimate foarte eficiente, a căpătat o pereche de palme din greşeală, la Salzburg, tipul îl confundase cu altul şi pînă la urmă i-a oferit, cerîndu-şi întruna iertare, o masă care a început cu stridii şi s-a încheiat cu analiza angoasei omului contemporan, individul avea nişte idei diabolic de complicate pe această temă, uneori îşi amintea de Cartier datorită unei frînturi de peisaj, a unui gest uman sau a unui miros, a cunoscut un om care asigura că era rodul unei dragoste nelegitime dintre un sultan şi Mae West, trimitea sultanului scrisori care începeau cu dragă tăticule, scrisorile îi erau returnate pentru că sultanul nici nu exista, dar el nu ţinea seama de amănuntul ăsta, odată, pe o stradă clocotitoare de viaţă dintr-un mare oraş s-a trezit că-i cade la picioare un om leşinat de foame şi de slăbiciune, o bucată de pîine, zicea acesta, mi-ajunge o bucată de pîine, s-a dus alergînd să-i aducă cel mai suculent crenvurst, nu avea să uite niciodată lăcomia primei muşcături

și recunoștința din priviri, s-a îndrăgostit undeva în Danemarca de o văduvă care avea șapte copii și o talie de parcă n-ar fi avut nici unul, văduva i-a dat odată cu o cratiță în cap, tocmai se gîndea la copiii ei cînd a acostat-o el, așa că a reacționat punînd mîna pe cratiță, a rămas cu o mică cicatrice care nici măcar nu-i ședea rău, odată o gheișă i-a sărutat cicatricea și i-a spus un cuvînt foarte drăguț a cărui semnificație n-a știut-o niciodată, s-a deplasat pînă în Brazilia ca să revadă un anumit locuitor din Rio de Janeiro cam scrîntit care iubea nespus pe Botafogo și poemele lui Catul, cu el s-a dus să vadă celebra echipă din Santos, dar tocmai se uita la Pele cînd a marcat Zito un gol spectacular, a scotocit prin lăzi de gunoi în Venezuela, a fost donator de sînge în Etiopia, s-a dus să facă nu se știe bine ce în Mesopotamia, a avut și el parte de accidente, cutremure, naufragii și vulcani în erupție, înțepături de țînțari și batiste albe fluturate pe cheiuri, pașapoarte false, interogatorii, reporteri, neînțelegeri de limbă și de intenție, brutalități, acorduri tacite, refugii multiple, și întîlniri ratate, și ofense, hazarduri nebunești, certitudini profunde, din toate cîte puțin de la foame pînă la pîine, ore amare, altele mai bune, a cerut de multe ori de pomană și a dat și el, a asistat la înmormîntări opulente și la altele sărăcăcioase, a văzut cărucioare de copii și copii purtați în spate de mamele lor, a fost îmbrîncit de unii și s-a sprijinit de umărul altora, a vorbit cu toți copiii din lume în codul privește și ai încredere, odată, la Bagdad, a distribuit sărutări și bezele unui număr de douăzeci și cinci de copii care se

îndreptau spre un orfelinat, educatoarea i-a aruncat o privire destul de severă dar l-a lăsat în pace, a ajutat orbi să traverseze strada, s-a informat de itinerarii pe lîngă agenți de circulație, a călătorit în avioane cu reacție și în care cu boi, a călcat pe kilometri de asfalt și pe tot atîția de pămînt virgin, a intrat în dimineți calme și a ieșit pe seri furtunoase, a cunoscut halucinanta singurătate din marile aglomerații și întîlnirea însingurată, cu sine însuși, pe punți nocturne deasupra mării, s-a luat după licăriri îndepărtate și a parcurs cercuri vicioase învăluit în ceață, a văzut dăruirea totală în priviri trecătoare și refuzul total în asprimea altor ochi, multă dezorientare, o anume chemare, dezolări, ceva spaime, amărăciuni secrete, răni linse, strigăte tăcute, sudori nesfîrșite, plînsete mușcate, furii latente, trădări ce se tîrau pe jos, crime inutile, și în același timp crini, colțuri anume pentru întîlniri, panseluțe, camaraderie, piepturi deschise, mulțumire, plăceri gratuite, a fost soare și ploaie, rîsete și lacrimi, cap în vînt, obraz în noroi, monedă falsă, liră sterlină, sînge scuipat, salivă proaspătă, durere musculară, repaus meritat, rîu care nu se mai oprește, țărm care rămîne în urmă, frunză ce cade, creangă ce crește, călătorie certă, derivație, carul mare, nămol profund, cînt și muțenie, strălucire și cîrtiță, liber cugetător, picior tîrșîit, gheată scîlciată și urmă de talpă pe nisip, s-a întors în Cartier într-o anume noapte cu lună pe cer, liniștea era absolută, de-ar dormi toți, de-ar dormi toți, și-a amintit de Manuel Bandeira și de faptul că toți dorm adînc, mîine poate să fie o nouă zi, poate să se producă, cine știe ? o Mișcare a căpitanilor înăbu-

șită cît ai clipi din ochi, polițaiul de rond l-a privit pieziș, nu-s probleme, nu fac decît să-mi revăd cartierul copilăriei, am plecat de mult, tare de mult, bătaia pulsului m-a adus înapoi, n-am de gînd să fac scandal, n-am să trezesc pe nimeni, e un pelerinaj cu pași de catifea, oboseala le e la fel de mare ca și sărăcia și curajul, asta e înțeleapta arhitectură a veselei, am venit numai să-mi pun de acord învolburarea sîngelui cu ritmul pașilor, cînd se va crăpa de ziuă voi fi deja plecat, plec de aici la Montevideo să duc un bulgăre de țărînă din îndepărtata patrie, apoi îmi continui drumul spre Pennsylvania, pămîntul întreg e Cartierul și visul ăsta, rădăcina asta de conviețuire universală, sînt plin de lume, îmi place să merg și să merg, cînd totul stă pe loc precum un poloboc, va trebui să întîlnesc hotarul cel de pe urmă.

— Molero observă, spuse Austin, că Băiatul alegea adeseori zonele globului încotro voia să o pornească numai după felul cum sunau cuvintele, s-a dus în Pennsylvania din cauza felului cum suna, Pennsylvania de fapt nu-l interesa deloc, ce-l interesa era cuvîntul, pentru același motiv îi plăcea mult Polonia, și Groenlanda, și Italia, și alte cuvinte, de preferință accentuate pe antepenultima silabă, din familia șopotelor sau a ancorei, a colicei sau a lacrimii, și de asemenea a țiterei și daliei, a salciei și a clopotniței, nu numai sunetul cuvîntului ci și greutatea și conturul, mătasea și coloana lui vertebrală, ca și culorile pe care le sugerau cuvintele, și plăcerea anticipată de a putea folosi acele cuvinte pe terenul lor pro-

priu, de a descoperi inserția lor geografică, a traversat canalul Panama din cauza accentului tonic pe ultimul *a*, era ceva ce părea definitiv, sigur că de multe ori zona nu corespundea cu sunetul, ori cu materia, ori cu densitatea cuvîntului, și du-te de fă corecțiile necesare dacă poți, cînd o țară doar cu greu poate fi întoarsă pe dos fiindcă nu corespunde cu ce așteptai de la ea, nu e posibil să demolezi un supermagazin ca să instalezi o pădure, sau să înlocuești forfota unei fabrici de cherestea cu cîntul privighetorii, sau să faci ca ceasurile să nu marcheze orele, ci pasiunile, ori chiar lipsa lor, ceea ce este totuși posibil e să interpretezi acea țară prin intermediul unui cuvînt care o rezumă în mod acceptabil, cuvîntul așa-zis peisagistic, ce trebuie privit de la suprafață, sau cuvîntul iceberghian, de o soliditate submersă, și atunci au început să apară în versurile lui țări reale cu nume fictive, sau cuvinte contopite între altele, Danecoția, de exemplu, jumătate Danemarca, jumătate Scoția, care, oricît de ciudat ar părea, dădea Belgia, și asta doar în primele versuri, unde alchimia încă mai era în faza de bîiguire, fiindcă după aceea au venit cuvintele interminabile, unduioase ori încordate, sau monosilabele seci și cît se poate de scurte, și așa mai departe, Molero caută să explice asta cu răbdare la pagina 276 și următoarele, este într-atît de scrupulos încît analizează pînă și influența sedilei de sub *t* în cuvîntul Franța, toate sînt legate, după el, de asidua așteptare în doi cu Erculano și de alte trasee de ordin estetic pe care el, Molero, le recunoaște ici și colo, și pe care ar fi prea lung,

cam nerentabil şi destul de inutil să le mai explice, dacă nu vrem să alunecăm vertiginos în ceea ce tot el numeşte marea speculaţie critică o planurilor înclinate, pantele subconştientului.

Tăcu o clipă.

— Am luat cunoştinţă de unele din preumblările lui, spuse Mister DeLuxe, nu ştiu dacă de la dumneata, Austin, sau de la Molero. Trebuie să fi fost influenţa ţigăncii şi a faptului că simţea mîncărimi în tălpi, se zice că umblăreţii simt asemenea mîncărimi. Oricum, Pennsylvania e bună pentru cine se interesează de huilă, fier şi petrol, iar numele derivă, pare-mi-se, de la un oarecare Penn, cu care fusese foarte bun prieten regele de pe vremuri al Angliei.

— Pentru adunarea diferitelor elemente, spuse Austin, Molero a beneficiat adesea de merituoasa colaborare a unei agenţii de detectivi deghizată în şcoală de dans, cu ciudata denumire *The Party Is Over*, condusă de un om nu mai puţin ciudat pe nume Walter Bruno Shackleton Confort de Picondrero y Castañochiaro, cu agenţi răspîndiţi prin cele patru colţuri ale lumii şi care primea informaţii telefonice despre urmele lăsate de trecerea Băiatului, cînd din Honolulu, secţia Charlie Chan, cînd din San Francisco, secţia Sam Spade, cînd din Birmingham, secţia Miss Marple. Numitul Picondrero, personaj la fel de receptiv pe cît de apoplectic, îi spunea întruna lui Molero, *à propos* de nimic, eu aici sînt democrat, şi, imediat după aceea, cine conduce aici sînt eu, avea un secretar pe nume Ferdinando Pedigree, care ziua îi învăţa pe oameni să danseze rumba, iar noaptea scria scurte rapoarte, în limbaj cifrat, adresate lui Allegro ma non troppo, care era numele codificat al lui Molero, introduse în plicuri închise cu lipici, scotch, bandă adezivă şi ceară de sigilat, pe care alt salariat, Jack Cheese, i le înmîna pe furiş lui Molero, în timp ce fluiera şi se uita în tavan, spunînd în trecere fraze pe care le considera inintelig[illegible]bile, ca : te deranjează să treci pe la patiserie şi să rogi să mi se trimită un chec de un kilogram şi jumătate ? sau : tare mi-ar plăcea să ştiu ce-a mai scornit pe socoteala mea bîrfitorul de Smith. *The Party Is Over* i-a fost de un mare ajutor, zice Molero, deşi a prezentat la sfîrşit pentru serviciile aduse o factură cam pipărată, în care erau incluse şi lecţiile de dans pe care, drept camuflaj, le-a luat Molero de la partenera lui Pedigree, femeie cît se poate de fatală ce răspundea la pseudonimul Shotlove, avea părul *à la* Veronica Lake şi purta pistol Mauser seară de seară. Molero a experimentat întregul repertoriu, inclusiv dansul acela tropical în care se trece pe sub un băţ în poziţie orizontală, din ce în ce mai apropiat de sol, ceva care-i aducea întotdeauna rinichii într-o stare jalnică.

— Cînd a ajuns Băiatul în Pennsylvania, spuse Austin, i-a venit imediat un chef grozav să plece în Tibet, n-a făcut mulţi purici pe acolo. În Tibet a stat puţin, a fotografiat Himalaia, s-a apucat vag de comerţul cu ceai, a iubit nebuneşte o pros-

tituată timp de cincisprezece zile și cîteva ore, a cunoscut mai mulți călugări, un cîine albastru, un om care umbla după altul care trebuia să aibă un Stradivarius, l-a întrebat de mai multe ori în zile diferite și la ore nepotrivite, n-ați văzut cumva, aici în Tibet, un om cu un Stradivarius? e un bărbat înalt, blond, are o șuviță de păr rebelă pe care o scutură cu un gest al capului, poartă cămașă violet și șosete de aceeași culoare, mi-a furat scumpul meu Stradivarius acum douăzeci și șase de ani, aproape douăzeci și șapte. Băiatul a cunoscut, sau se presupune că ar fi cunoscut, într-un loc unde un rîușor curge de-andăratelea, pe Pustnicul cu Mîinile Reci, personaj fabulos ce trăia pe malul acelui rîușor, vorbind cu el și, după Molero, schimbîndu-i cursul din cînd în cînd ca să-și treacă de urît, întinzîndu-și mîna rece peste apă la un metru și jumătate înălțime. Pustnicul cu Mîinile Reci umbla cu un cilindru de gazon împletit sub braț, cilindrul acela producea vedenii, era suficient să te uiți prin el atent ca să vezi orice vroiai în viitor, i-a zis Băiatului să se apropie fără să-l calce pe barba care-i ajungea pînă la picioare, și să-i sărute mîna, Băiatul i-a sărutat mîna și a rămas cu bucățele de gheață pe buze, și le-a scuturat într-ascuns cu degetul arătător de la mîna dreaptă, apoi Pustnicul cu Mîinile Reci l-a întrebat ce se întîmplă, numai ca să-l facă să se simtă mai la largul său, pentru că de fapt știa deja, Băiatul i-a zis că e în căutarea hotarului celui de pe urmă, că e nomadul nomazilor, că-și tîrăște, după sine bagajul amintirilor, un zgomot de sticle sparte, un anume

negru tivit cu roșu, etcetera, atunci vrei să privești prin cilindrul prevestitor? l-a întrebat Pustnicul, vrei să cunoști hotarul cel de pe urmă și ce se află dincolo de el? haide, uită-te prin cilindru, densitatea lui poetică merge de la zero la o sută, rotește de la stînga la dreapta, potrivește cilindrul la densitatea 25, rămîi chiar pe centru, cilindrul o să-ți istorisească ce se va întîmpla, pentru mai mare ușurință vom introduce în prevestire un grănicer de la hotarul cel de pe urmă, cicerone poetic de densitatea 25, ai la tine ceva țigări pentru el? un pachet neînceput? perfect, te avertizez că ingenuitatea strălucitoare a ceea ce ai să întîlnești este, în fond, propria ta ingenuitate, el o să-ți spună o poveste cu stele și cu o cameră obscură croită pe măsura ta, vechea parabolă a angelismului răsplătit, evident că există riscul să atingi o formă de manicheism excesiv de schematică, să contribui la dichotomia destabilizatoare, chiar aici, acum cîteva zile se plîngea Belzebuth de ceea ce numea el iresponsabilitatea cu care stigmatizam noi cîteva din domeniile sale mai puțin doctrinare, elanul cu care denunțam micile răutăți de luat acasă, inhibîndu-i astfel clientela mai neîndrăzneață, și de aici pînă la invocarea forțelor celor mai rele și mai lipsite de suflet nu e decît un pas, încă mai suflă peste noi unul din vînturile acelea luciferice care învăluie leagănele și paturile nupțiale în unduioase văluri negre, într-un decor *à la* Polanski, crucește-te drace, dar trebuie riscat, dealtfel mirurile sfinte, mai mult sau mai puțin falsificate, nu lipsesc de pe articulațiile aparatelor diplomatice, devine indis-

pensabil să-ţi aranjezi cum se cuvine tot calabalîcul care zornăie în urma ta, din copilărie şi de mai tîrziu, amintirile acelea saturate de lume şi lumea aceea saturată de amintiri, să le răspîndeşti pe o planşă care să fie accesibilă şi operantă, să destrami toate pungile de ceaţă, să trasezi o linie despărţitoare între sinecurile de pe firmament şi maleficiile camerei obscure, soluţie pentru visători traumatizaţi din grupul XR3, cu leoparzi cu pete negre şi roşii în libertate la periferia simţurilor şi multe zdrenţe de nori acoperind spaţiul înțelegerii, vom transforma itinerariul acela cu plăci de semnalizare contradictorii, de la care provine uneori fundătura, şi de la care provine uneori gîtuirea circulaţiei, într-un cînt ceresc impecabil din punct de vedere acustic, uită-te prin cilindru, înregistrează totul şi pleacă, mîna ta va scrie pe urmă, maşinal, textul prevestitor pe care-l vei lăsa posterităţii, textul va fi un monolog al grănicerului de la hotarul cel de pe urmă, element de legătură de la aceeaşi lungime de undă, va utiliza tonul colocvial adecvat densităţii, ce va spune el poate fi considerat, succesiv şi conform opticii, drept: a) mică febră mistică, asta trece; b) vociferare, impertinentă între locuri claustrate; c) divinizare, cum să spun ?, puţin naivă a cotidianului; d) vorbărie de verzi şi uscate şi, *pour cause*, inconsistentă; e) vizită autoghidată, evident epidermică şi, după cum bine se vede, confuzionistă; f) exorcizare a realului concret prin intermediul evadării şi scăpării din el; g) ridicare în slăvi, cu focuri de artificii şi chioşc cu muzică, a unui anumit mod de a te purta în viaţă; h) bilanţ al unui anume comerţ de idei cu sold empiric sfîrşit de sezon; i) nuvelă ştiinţifico-fantastică scrisă de un diletant filfizon care a citit tocmai, cu puţine momente mai înainte, versuri de Teixeira de Pascoes; j) aventură a unui individ cu trăsăturile caracteristice ale altora; *and so on.* Vezi, fiule, gîndească fiecare ce vrea, am ajuns ca acela, nu-mi mai aduc bine aminte cine, de tot mai puţine lucruri îmi amintesc, care a spus cîte capete atîtea păreri, trebuie să inventariem tot calabalîcul ăsta, să slefuim toate diamantele astea brute, să le prindem pe planşă, să le numim şi să le constelăm, hai să vedem dacă funcţionează întrerupătorul, să nu-şi fi vîrît cumva Belzebuth coada şi aici ca să ne intercepteze deghizat în *fog* londonez, să zăreşti nimic care seamănă cu nişte fumuri mefistofelice ? perfect, atunci potriveşte bine la densitatea 25, fii calm, băiete, nu mă călca pe barbă şi nu-mi şifona cilindrul.

Tăcu o clipă.

— Asta e povestea, spuse Austin, pe care a cules-o Molero în Tibet din gura unui meşter făurar, cititor atent, în orele pierdute, al pergamentelor sacre şi profane, cele mai boţite şi indescifrabile, le studia cu lupa, stătea uneori de vorbă cu Băiatul în timp ce rula şi derula pergamente. Pustnicul cu Mîinile Reci trăia, efectiv, acolo unde un rîuşor curgea de-andăratelea, dar Molero n-a reuşit să-l întîlnească, a urcat şi a coborît coline, a străbătut văi, a întrebat în dreapta şi în stînga, i se confirma în unanimitate existenţa Pustnicului cu Mîinile Reci, dar locul exact unde putea fi găsit nu-l ştia nimeni, era pe acolo unde un rîuşor curge de-andăratelea. Meşterul făurar care, drept semn

distinctiv, era stăpînul unicului cîine albastru cunoscut prin părţile locului, Molero a văzut cîinele dar nu şi-a putut da seama dacă albastrul era natural sau artificial, i-a spus că Băiatul nu fusese prima persoană care vorbise cu Pustnicul şi se uitase prin cilindrul de gazon împletit, că o mai făcuseră şi alţii, cel puţin aşa se ştia, şi că povestea relatată de Băiat i se părea cît se poate de verosimilă dacă o punea în legătură cu ce auzise mai înainte, din alte surse. Sigur că nu putea garanta nimic, dar Băiatul fusese vehement şi, în timp ce mîngîia blana albastră a cîinelui, îl rugase să păstreze el textul prevestitor pe care-l scrisese deja, o să vină să-l ia mai tîrziu, se temea să nu-l piardă, tot mereu pierdea cîte ceva în călătoriile lui, acum se ducea în Mexic să-i spună tot ce avea pe suflet unei fiinţe fascinante cu privire de aztec, a lăsat textul la meşterul făurar şi a plecat în Mexic. Molero a copiat textul şi l-a reprodus integral în raport. Am să-l citesc imediat, Mister DeLuxe, numai să beau o înghiţitură de apă, mi s-a uscat gîtul.

— Pe-aici nimeni nu poate trece, nimeni nu va putea merge mai departe, există un drum care duce înainte dar ajunge în alte regiuni, nu sfătuiesc pe nimeni să aleagă acele regiuni, toţi care merg într-acolo sînt prinşi într-o pînză de păianjen numită Xântila, soarele nu răzbate pînă în acele cutremurătoare şi pustiite regiuni, doar o lună de umbră pluteşte peste ele, şi nu ajunge acolo nici muzica sferelor, ori vreo altă muzică precum ar fi muzica venelor, ori cea a brizei prin frunzişul copacilor, tăcerea se lasă transportată de cea mai oarbă şi rece navă spaţială, poartă în piept insigna ameţitoarelor adîncimi fără întoarcere, domneşte peste un imperiu al apelor stătute unde cresc monştri cu ochii mîncaţi de piranii[1] xantilaniene, sînt regiunile neobositelor tarantule ce ţes pînza de păianjen numită Xântila, toţi cei care merg în acele regiuni sînt prinşi în pînza de păianjen, în plasa urii, a invidiei, a egoismului şi a cruzimii, sînt regiunile cutremurătoare şi pustiite ale imperiului celor mai putrede oceane, luna de umbră e martoră la tot ce se întîmplă şi înregistrează întruna fără să intervină, tăcerea îi reclamă tot mai multă umbră lunii cu o simplă pocnitură din degete, luna de umbră, atentă, absoarbe orice scînteiere, nişte stele nepregătite s-au şi pierdut pînă acum în acele regiuni de umbră şi tăcere, dispar în firele pînzei de păianjen, li se anihilează simţul orientării, un bărbat, al cărui nume nu mi-l amintesc acum, şi-a pierdut în acel loc conturul inimii, altul a pierdut orizontul şi curba pe care le purta în priviri, o femeie înaltă şi foarte tulburată care a plecat într-acolo acum o săptămînă a dispărut fără urme, nu recomand nimănui regiunile acelea, de asta stau aici, ca să avertizez lumea şi să verific paşapoartele, n-aveţi cumva din întîmplare o ţigară ? foarte mulţumesc, cum vedeţi, soarele şi cu ai lui sînt în partea cealaltă, muzica sferelor nu poate răzbate decît pînă aici, dacă vă plasaţi în poziţia asta încă mai puteţi auzi muzica sferelor cu urechea stîngă, urechea dreaptă nu

[1] Pirania este un peşte din Brazilia, cu dinţi ascuţiţi şi muşcătură foarte periculoasă (n. tr.).

mai prinde nimic, asta-i din cauza influenței exercitate de atmosfera xantilaniană, constelația aceea se apropie periculos de mult de pînza de păianjen numită Xântila unde ura și cruzimea încheie tot soiul de pacturi sumbre și tăcute, e o constelație foarte tînără, cam repezită, dar s-au și luat măsurile necesare, toate stelele primesc lecții încă de cînd încep să strălucească, atenție la regiunile piramidelor și tarantulelor xantilaniene unde se pierd lumina, nevinovăția, dragostea unduită prin tot trupul, ideea de fraternitate, peisajul, galbenul și trilul păsării, acolo unde tăcerea s-a împreunat cu luna de umbră și au dat naștere unei fiice, pînza de păianjen numită Xântila, care țese de milenii plasa invidiei și a egoismului, vă sfătuiesc din tot sufletul să nu vă duceți prin acele regiuni, sînt ultimul grănicer de la hotarul cel de pe urmă, aici iau sfîrșit marea și uscatul, în partea asta avem soarele și cu ai lui, în partea cealaltă regiunea lunii de umbră, în partea soarelui nu se poate trece fiindcă e interzis, nu mă întrebați de ce, eu nu fac altceva decît să dirijez traficul, sînt aici ca să îndeplinesc niște ordine, să sfătuiesc oamenii și să verific pașapoartele, viza pentru soare și ai lui a trecut în competența unui post creat special în acest scop, dar trebuie mai întîi să se facă un stagiu pe Plaja Reculegerii, acum prezentați-mi pașaportul, hm, hm, să vedem, atenție, nu vă îndepărtați prea mult pentru că e periculos, raza de acțiune a lunii de umbră e foarte mare, veniți aici lîngă mine, puneți un picior în mare și altul pe uscat,

acum aruncați o privire, nu se poate vedea mai mult de atît, mare noroc ați avut să sosiți chiar azi, stelele sînt deosebit de strălucitoare, pare să fie sărbătoare în partea dinspre soare și ai lui, e mai multă lumină ca de-obicei, iar luna de umbră a trebuit să-și strîngă puțin vălul xantilanian, Xântila rămîne în spațiul acela vid, acolo sînt regiunile ei, ca să cunoașteți dimensiunile Xântilei trebuie să adunați mai întîi toate abisurile și să scădeți apoi înălțimea, după care să adăugați un număr la întîmplare de oceane, ape stătătoare și monștri cu ochii mîncați, e o pînză de păianjen țesută din cruzime și invidie care se întinde de la lipsa de lumină din inimă pînă la lipsa de lumină din minte, e cea mai cutremurătoare și pustiită dintre regiuni, să vă duceți într-acolo e ultimul sfat pe care vi l-aș putea da, nu mai departe de ieri n-am reușit să conving un om să renunțe la ideea asta, și-a scos aici, în fața mea, o fină peliculă de neprihănire pe care încă o mai purta în priviri, a lăsat în urma lui mireasma unei dimineți cîmpenești, culorile unui fluture, pipăitul unui chip drag, savoarea unei rodii și dangătul unui clopot în depărtare, n-am izbutit să-l conving, e vina acestei blestemate chemări a umbrei, vina acestui cîntec de sirenă al tăcerii, dar întorceți-vă în partea astălaltă, asistăm într-adevăr la o strălucire cu totul nouă, de mult soarele și cu ai lui n-au mai strălucit atît de tare, vedeți toate steluțele astea, fiecare își are numele ei, cea de acolo se numește Miró, e steaua unui bărbat care pustiește oamenii cu o inocență atît de calculată a paletei, aceea e steaua Mustăciosu,

numită și steaua Părintelui tuturor, cealaltă, puțin mai sus și către stînga, se numește Boboc de Trandafir, de fapt e denumirea unei sănii construite de un bărbat pe nume Welles, cea de acolo, din hîrtie, se cheamă Tom Sawyer, cealaltă de alături, care emite o lumină nespus de albă, se numește steaua Parumbeilor, ori steaua lui Pessoa, ori steaua lui Pessanha, a aprins-o un unchi pe nume Gustavo, cealaltă, tot albă, dar de alt ton, e steaua lui César, numită și Bonetă de Zăpadă sau Turtă Dulce, o vedeți pe cea de dincolo care strălucește atît de vesel ? e steaua James Corbett, un bărbat care dansa boxînd, cealaltă e steaua unui medic de țară numit João Semana, cealaltă, din cristal, se cheamă Joaninha cu Ochi Verzi, aceea e steaua Celor Trei *Cow-boys* numită și a lui Cooper, a lui Fonda sau a lui Wayne, e o stea din tablă, de prins în piept, patrulează în jurul constelației din care face parte, atentă la toate mișcările Xântilei, cealaltă e steaua Mării, a întîlnit-o un copil pe plajă, s-a uitat la ea și a aprins-o, aceea e steaua Ray Bradbury, are o scînteiere proprie numai ei, e parcă intimă cu marile întinderi, nu vi se pare ? uitați acolo, aceea e steaua Mamă, emite o lumină palidă, castă, familială, are o formă ciudată de mînă pe obraz, nu mai aveți din întîmplare o țigară ? foarte mulțumesc, spuneți-mi dacă vă plictisesc cu erudiția mea de almanah, nu ? perfect, sînteți într-adevăr un ascultător atent, și mie-mi place să vorbesc fiindcă petrec aici mult timp singur cuc, așteptînd persoanele care-și caută direcția, cînd vine cineva îmi place să fac un pic de conversație, deși legea nu permite, obligația

mea e să verific pașapoartele, să atrag atenția împotriva regiunilor lunii de umbră și să dau permisul pentru Plaja Reculegerii, dar să revenim la stele, aceea de colo se numește Dick Tracy, un polițai în civil care a reușit să stabilească un echilibru exact între datorie și solidaritate, îmi mai amintesc de el cînd a sosit aici, spunea că a lăsat ordine în urma lui și întreba dacă totul e în regulă în celelalte stele, în steaua Mamă, în Mustăciosu, în cea a lui César, am stat puțin de vorbă, avea multă franchețe în privire, i-am dat permisul pentru Plaja Reculegerii, a plecat cu pălăria în mînă, mai avem apoi steaua Aurora, lucidă și nebună, s-a născut dintr-o mașină de scris fără clape, acum în ea e dimineață în fiecare zi, și steaua Morango, sau steaua Wilson, ortodoxă și ieșită de pe orbită, acolo se cîntă Stravinsky în niște îmbătătoare nopți de grădină, și tot soiul de alte stele și steluțe din constelații descentralizate și iglantonice, uitați-vă acum spre galaxia aceea, spre lumina minunată pe care o iradiază, cu stele de forme și intensități diferite, inițiații cunosc numele tuturor, eu știu doar cîteva, e cea a lui Mozart, a lui Rimbaud, a lui Gorki, a lui Van Gogh, a lui Bach, a lui Eluard, a lui Dostoievski, a lui Neruda, a lui Goya, a lui Cezar, aceea de colo, cu o lumină foarte puternică, e a lui Beethoven, uitați-vă la galaxia Filosofului, e cea care iluminează pe o rază mare în jurul ei, strălucirea ei se întinde cît vezi cu ochii, și avem și celelalte steluțe, aceea de acolo e a Vampirului Uman, un om care picta cu dragoste mici obiecte de ceramică, cealaltă, încă în

formare, e a lui Zuca, este vorba de o stea turbulentă care trebuie supravegheată îndeaproape, nu vă apropiaţi de regiunile lunii de umbră, cealaltă, şi mai micuţă, puţin către spate şi la dreapta, e steaua lui Descoiso, după cum vedeţi, acesta e rezultatul preparării a tot ce e substanţă chimică cu lumină proprie, în cantităţi stabilite de nevinovăţie şi de căutare, ca şi de suferinţă, nu cunosc formula, nu sînt iniţiat, dar există un laborator mare unde se elimină egoismul, cruzimea, invidia şi ura, totul se tritureazä în maşina maritimă de pe Plaja Reculegerii, rămîn acolo toate impurităţile, neplăcerile şi amintirile proaste, zgomot de sticle sparte umplînd noaptea, o mătuşă nebună aşezată pe un şezlong, o anume pată neagră tivită cu roşu, de acolo se pleacă spre soare şi ai lui, unde se pot întîlni un gimnast fără cărucior de individ, un corp culcat peste altul şi cu o pace mare în inimă, o colecţie de abţibilduri de toate culorile, cu puţin noroc se poate luneca pînă şi cu sania bărbatului numit Welles, toate stelele sînt legate prin nişte canale invizibile, foarte largi, din unele ţîşneşte lumina spre celelalte, e cel mai mare şi mai armonios dintre toate labirinturile, dacă nu m-aş gîndi că abuzez de generozitatea dumneavoastră v-aş mai cere o ţigară, foarte mulţumesc, am văzut că sînteţi interesat să obţineţi permisul pentru Plaja Reculegerii, Plaja Reculegerii este scăldată de cea mai transparentă dintre ape, nisipul e foarte fin şi auriu, veţi simţi mai multă lumină în dumneavoastră pe măsură ce va trece timpul, vă veţi transforma în stea fără să vă daţi seama, procesul nu-i deloc anevoios, cere doar

să aveţi mult aer curat în cutia toracică şi să existe un spaţiù întins în jur unde să nu pătrundă umbra şi tăcerea Xântilei, puteţi face un zid din persoane iubite, o dorinţă universală de dreptate care să treacă dincolo de ele, corul păsărilor, un scurt-metraj cu Charlot, oricare e bun, *Trenul de Fier* al lui Manuel Bandeira, frunziş foarte verde, o paiaţă săracă, toleranţă, vapoare de hîrtie, o strîngere de mînă foarte fermă, Lincoln abolind sclavia, revolta atît de generoasă din cîteva pagini de Camus, Pacea pe care a meritat-o Camilo pentru faptul că a disperat atîta, scoicile şi pietricelele, bucăţelele de oase ale lui Pessanha, un trup de femeie complet gol, revărsarea amorului peste el, mirosul algelor în părul ei, rigoarea şi cristalul viorii lui Menuhin, trompeta sfîşietoare a lui Boris Vian, murdăria limpede a unui miner, camaraderia subterană a lui Bogart, efortul pescarilor trăgînd năvoadele, un flaut, cel fermecat al lui Mozart sau doar, ajunge şi asta, al unui păstor, un bolero, de preferinţă cel al lui Ravel, un film de Fellini, sau poate chiar două, eventual *Opt şi jumătate* şi *Inutilii*, avionul lui Saint-Exupéry care a dispărut fără urme, muşchii şi sudoarea conţinute în piramidele din Egipt, visurile tuturor oamenilor care au murit pentru libertatea celorlalţi, precizia conturului unui munte în zori de zi, şi cealaltă, pe care a visat s-o sculpteze Michelangelo, o siluetă de ţăran încovoiat peste glie, mirosul pîinii scoase din cuptor, cei patru eteronimi ai stelei Pessoa, pîrîul unde şi-a vîrît Poe capul înainte de moarte, Lorca asasinat ridicîndu-se din mormînt, Shakespeare scriind eternitate la lumina lumînării, Cervantes

visîndu-l pe Don Quijote pe rogojina din temniţă, Guevara arzînd în focul dăruirii, vinele lui Balzac spărgînd piatra lui Rodin, podul construit de Verne între trecut şi prezent, Robert Rossen ţinînd lecţii lui Paul Newman despre cît se pune în joc la un singur joc de biliard, privirea poluată şi privată a lui Philip Marlowe peste oraşul cangrenat, şi alta, atît de proaspătă încă, atît de curată încă şi dezarmată, aplecată peste *Abecedarul Matern*, paleta pe care i-o împrumută Miró, aripa rănită a unei vrăbii oblojită cu cea mai mare afecţiune, un tablou de Velásquez, altul de Cézanne, altul de Matisse, instantaneul fetiţei alergînd spre tatăl ei care vine de departe, sărutul mamei pe frunte, lentul miez-de-noapte şi oboseala, vălul calmului aşternîndu-se peste nelinişti şi insomnii, un bătrîn marinar sorbind cheiul pentru că marea e puţină, urcarea lui la cer în balonul lui Samuel Fergusson, rămasul-bun al lui Gagarin şi Armstrong atunci cînd trec, liniştea, accentuată tot pe antepenultima silabă, ca şi a Xântilei, dar alta, cea de înseninat spiritul, umbra, dar nu cea a Xântilei, ci aceea de îmblînzit posturile, o lozincă ce se întinde de la un pisc la altul revendicînd zeilor STELELE SÎNTEM NOI, şi cît mai mult din ce vă veţi aminti la perfecţie din tot ce vi se va fi întîmplat mai autentic, apoi veţi călători, la preţuri modeste, conform noilor reglementări intervenite între compania Wagons-Lits şi inteligenţa cabalistică a universului, 10, 9, 8, 7, 6, 5; 4, 3, 2, 1, *fire*, ţineţi-vă bine de fundul pantalonilor navigatorului, un marţian naturalizat pămîntean care răspunde la numărul 555, dumneavoastră aveţi cam puţină,

cum se zice ?, structură de bază sînteţi uşor de scuipat, vă sfătuiesc să fiţi atent la uşa prin care se aruncă excrementele lirice şi congenerii dumneavoastră, a fost ideea unui om de ştiinţă de la N.A.S.A., născut din moluscă şi mineral, pe care l-au prins într-o zi scoţînd rădăcina pătrată dintr-un poem de Verlaine şi care a vrut să rezolve, cu ideea uşii, problema surplusului de greutate denunţat de buletinul meteorologic de bord, omului de ştiinţă i s-a dat un avertisment şi el şi-a recunoscut pînă la urmă greşeala, acum pictează naturi statice în orele libere, dar uşa, între timp, a devenit autonomă şi se deschide cînd are ea chef, cu un mic hohot de rîs pe care-l puteţi combate adresînd o rugăciune sfîntului Anton, o rugăciune din acelea cu sunet magic, ceva cam aşa sfinte Antoane sfinte Antoane paralapapim paralapapeta, în orice caz ţineţi-vă bine de 555, e alcătuit dintr-o masă spongioasă numită *thing*, imună la dislocarea aerului, şi e un destul de bun cunoscător al fulgerelor, tunetelor, norilor negri, meteoriţilor şi cometelor, posedă o tehnică perfectă a alunecării şi nişte ochelari care albesc beznele şi răzbeznele, ţineţi-vă bine şi totul va fi în regulă, eu poate că am să vă zăresc cînd veţi trece pe aici, l-am văzut trecînd pe unchiul numit Gustavo şi pe acela care avea să fie steaua Mustăciosu, pe alţii nu i-am observat, comisia de supraveghere a frontierei e cea care înregistrează totul, mai există o stea nouă numită Torga, cel prin care strigă vocea pămîntului ce în el nu tace, sau o stea nouă numită Truffaut, acela cu *Cele 400 de lovituri*, sau o stea nouă numită Mariana, fereastra deschisă a cuiva care aşteaptă

un madrigal, sau o stea nouă numită Eugénio, care mai e şi Andrade, vine informaţia şi comisia înregistrează, are copia tuturor permiselor pe care le eliberez eu pentru Plaja Reculegerii, trebuie doar să se aplice ştampila de împuternicire, să i se dea numele de botez şi să se expedieze în călătorie, cu măturatul de rigoare, pentru că tranzitul e plin de praf, totul a mers bine întotdeauna şi eu mă aflu aici de mult timp, uneori mi-este puţin cam urît, ceea ce-mi prieşte e tovărăşia cărţilor care fac parte din meserie, Socrate, Spinoza, Nietzsche şi Marx, puţin din Nero Wolfe sau din Arsène Lupin în orele de pauză, Liszt şi Debussy la pian după prînz, Totó şi Bucha şi Estica în mica sală de proiecţii, ultimul Bergman sau primul Eisenstein, retrospective ale neorealismului italian care încep totdeauna, la cererea mea, cu *Roma, oraş deschis*, deseară am două reluări din cele vechi, *Aniki-Bobó* şi *Rio Bravo*, poimîine se pare că e un Huston, *Comoara din Sierra Madre*, cred, şi un Hitchcock oarecare, aţi văzut un Hitchcock în care un Ray Milland înspăimîntător, cu ochiul mereu treaz şi creierul contorsionat, organizează în faţa noastră, timp de două ore şi în spaţiul închis al unei camere, cea mai încurcată dintre maşinaţii ? vă spun, dragă prietene, cinematograful e un album, cel mai fabulos şi mai îmbătător dintre toate albumele imaginare, dar să lăsăm asta şi să revenim la treaba noastră, azi toată partea aceasta e într-adevăr o frumuseţe, s-ar zice că se fac pregătiri pentru o serbare, n-am mai văzut atîta lumină de cînd a trecut pe aici un bărbat care

ducea dicţionare Robert în sătuleţe uitate, sau acela numit Leduc, care a avut amabilitatea să-mi trimită, după ce a început să strălucească, un exemplar din *Minunata călătorie a lui Nils Holgersson prin Suedia*, dar asta să rămînă între noi, un grănicer nu trebuie să primească daruri ca să ajute pe cineva să strălucească, asta e munca noastră, sîntem destul de răsplătiţi prin faptul că ştim că am contribuit şi noi să se răspîndească lumina, poftiţi permisul dumneavoastră, luaţi-vă şi paşaportul şi o fotografie format 18X24 a Gretei Garbo în *Regina Cristina*, e cadoul din săptămîna asta, acum trebuie să vă las, a început să semnalizeze becul de la recepţie, înseamnă că a venit cineva, dar ce-i asta ?, un avion cu o singură aripă ? adio, amice, mi-a făcut plăcere să vă cunosc, sînt grănicerul cel mai vechi de la hotarul cel de pe urmă, cînd va sosi momentul mă voi duce şi eu pe Plaja Reculegerii, succes, nu uitaţi de zid, ţineţi-vă bine de 555, o clipă domnule aviator, adio, adio, mulţumesc mult pentru pachetul de ţigări, fie ca lumina să se nască la dumneavoastră, numele meu e Clarimundo, poate o se ne întîlnim pe steaua-sanie a bărbatului numit Welles.

— Prevestire a cilindrului de gazon împletit, testament, alegorie, extaz sideral populat cu referinţe mistice, basm pentru copii la scară interstelară, simplu şiretlic întru încurcarea pistelor sau ce altceva o fi fost, spuse Austin, cert este că Molero a plecat în Mexic, lăsîndu-i meşterului făurar tibetan sarcina să-l contacteze în caz că

s-ar întoarce Băiatul. I-a mulţumit în dolari, a mîngîiat cîinele albastru care, după el, n-a scuipat cerneală, şi a plecat spre Mexic. Nu merită să vă povestesc în amănunţime, Mister DeLuxe, cîte cordiliere şi alte obstacole s-au ridicat în drumul lui Molero pînă a întîlnit o fiinţă fascinantă, nici bărbat nici femeie, cu înţelepciunea circulînd în privirea sa de aztec. Molero zice că nu-i doreşte asta nici celui mai mare duşman, a suferit de foame şi de sete, a căzut din vîrful unei ruine în timp ce scruta orizontul cu mîna vizieră la frunte, era să-şi rupă piciorul drept, şi-a văzut mai departe de drum şchiopătînd, a mîncat plante care nu sînt trecute în nici un compendiu de botanică şi lighioane a căror existenţă doar el o cunoaşte, a avut febră, a delirat, l-a apucat dizenteria, l-a vindecat o bătrînică în vîrstă de peste două sute de ani care i-a dat o licoare cu gust de rugină, albuş de ou şi mătasea-broaştei, dacă ştie cineva ce gust poate să aibă mătasea-broaştei, aşa spune el, bătrînica l-a putut informa în cele din urmă, fără vorbe, Molero presupune că prin mijlocirea unei tehnici foarte subtile de transmitere a gîndului, că fiinţa fascinantă cu privire de aztec dădea tîrcoale celor mai vechi ruine, pietrele în care sînt cristalizate marile amintiri, războinice şi sacerdotale. Molero şi-a continuat călătoria şchiopătînd, acum doar cu 38° febră, din fericire avea la el termometrul de buzunar, a umblat din ruină în ruină, s-a împiedicat de pietre, a urcat şi a coborît, la un moment dat, de pe cea mai înaltă dintre ruine, cu mîna vizieră la frunte şi o ascuţită durere în rinichii ce i-au rămas pentru totdeauna sensibili după lecţiile de dans de la *The Party Is Over*, a zărit chiar la picioarele sale o umbră fascinantă învăluită în înţelepciune, siluetă care nu era nici de bărbat nici de femeie, s-a rostogolit în jos grăbit şi s-a trezit faţă în faţă cu cea mai aztecă dintre toate privirile din lume, era fiinţa aceea, distantă şi indescifrabilă, cu un ochi războinic şi altul sacerdotal. Molero a făcut atunci o ultramultiplă tentativă de comunicare, i-a vorbit în şapte limbi, de la spaniola arhaică la engleza lui Richard Widmark, a făcut desene pe solul prăfos, a alternat gesturile blînde cu altele frenetice, a pocnit din gură a sticle sparte, şi-a crestat palma mîinii cu briceagul şi a bordat cu sînge batista neagră din buzunarul vestonului. În cele din urmă s-a aşezat jos, obosit peste poate, învins de cea mai impenetrabilă dintre imobilităţi. Atunci, fiinţa fascinantă cu privirea de aztec a făcut o mişcare ca de statuie ce se trezeşte, a scos o fotografie veche de-a Băiatului în costumaş de marinar, a arătat spre soare cu degetul ţeapăn, a întors spatele şi a plecat către altă ruină, lăsîndu-l pe Molero aşezat pe jos, cu mîna stîngă la rinichi, cu dreapta vizieră la frunte, privind perplex spre soarele arzător al amiezii celei mai înalte şi mai luminoase din toată viaţa sa.

— Atunci s-a înapoiat Molero, spuse Austin, şi face acum o scurtă cură de repaus şi dezintoxicare, schimbările de climă şi de alimentaţie l-au cam şubrezit. L-am văzut acum cîteva zile, tocmai îşi încheiase într-un mod judicios rapor-

tul, mi l-a întins şi mi-a spus că pentru moment singura lui preocupare e să iasă la timp din sanatoriu ca să mai prindă pe afiş un film cu Rex Harrison, şi să meargă toţi trei, el, scumpa lui fetiţă, *sic*, şi Rex Harrison, în căutarea Marelui Melc Roz al lui John Dolittle.

Austin făcu o pauză şi zîmbi.

— Vă transmite complimente, Mister DeLuxe, şi, pe ultima pagină a raportului său, înainte de foile galbene pentru inventare, a scris pe margine, cu cerneală verde şi într-o manieră de care mi-a zis personal că e ceva magic, a scris deci, parafrazîndu-l pe Zuca: *voilà*, s-a risipit în văzduh ca Mandrake.

— Austin, spuse Mister DeLuxe ridicînd receptorul telefonului şi începînd să formeze un număr, dă-i lui Molero concediul indispensabil pentru o convalescenţă perfectă, cu plată şi primă, îmbrăţişează-l din partea mea, pune să se treacă raportul pe curat după ce Computer îl va fi supus analizei, ca să-l duc celui în drept, şi încredinţează cazul altei persoane din secţie, poate lui Octopus, care e liber. Să înceapă de acolo de unde a sfîrşit Molero.

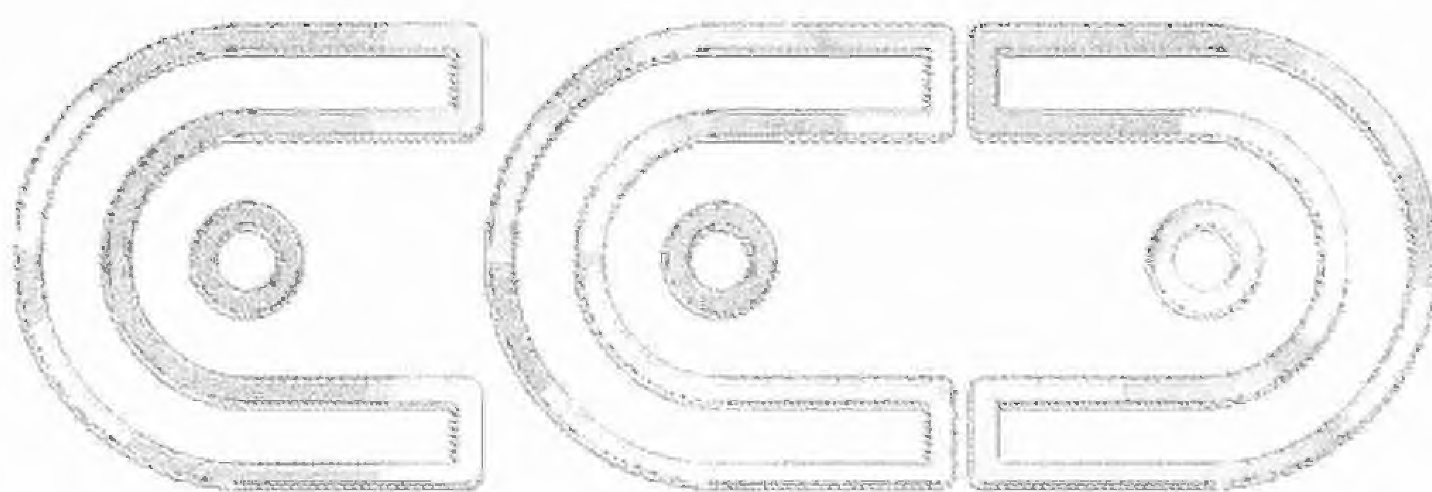
Lector: DIANA RADU
Tehnoredactor: V. E. UNGUREANU

Bun de tipar: 22.04.1981. Coli tipar 10,5.

Tiparul executat sub comanda nr. 111 la
Întreprinderea poligrafică „13 Decembrie 1918",
str. Grigore Alexandrescu nr. 89—97
Bucureşti
Republica Socialistă România

Scanare și prelucrare digitală

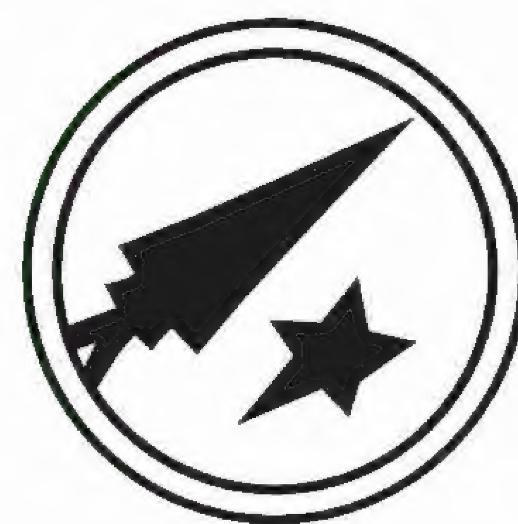

de

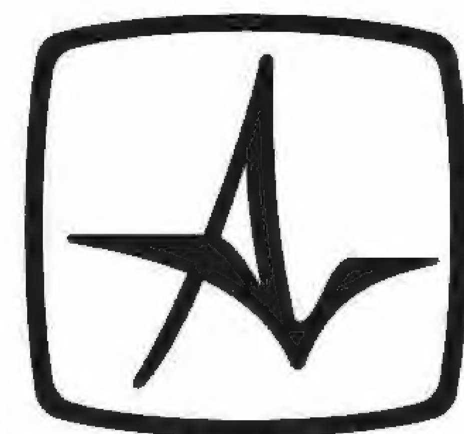
Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2024

